

wśród czynników najważniejszych dla strategicznego rozwoju Gminy byłyby rozwiązanie problemu niskiej jakości kapitału społecznego (zdolności do współdziałania, aktywności społecznej) i niskiego poziomu wewnętrznego zintegrowania (spójności) społeczeństwa Gminy. Czynniki tzw. wędrownicze, czyli już znane w skali regionu czy świata, ale stosunkowo nowe dla takich obszarów jak Gmina Chrzypsko to:

- silna strona w postaci dobrego dostępu do kultury tj. czynnik wewnętrzny, który jako wartość dla mieszkańców może przyczynić się do poprawy jakości kapitału społecznego i ludzkiego, obecnie niewystarczających z punktu widzenia harmonijnego rozwoju Gminy (w szczególności konieczna jest koncentracja na osobach niepełnoletnich, którzy stanowią o przyszłości Gminy oraz na seniorach, których udział w strukturze wiekowej ludności rośnie i będzie nadal postępować);
- możliwość wykorzystania szans, jakie daje potencjalna poprawa warunków edukacyjnych czy oferty czasu wolnego; jak również próba odpowiedzi na postępujące zagrożenia w tym zwłaszcza suszę. Skonstruowanie celów w sposób ukierunkowany na te czynniki zewnętrzne mogłoby przynieść dostrzegalne korzyści w porównaniu do „konkurencyjnych” obszarów wiejskich, analizowanych wcześniej w diagnozie – chociażby w aspekcie rywalizowania o poprawę struktury płci i wieku ludności.

Cele Gminy Chrzypsko Wielkie w perspektywie roku 2030

WIZJA ROZWOJU GMINY CHRZYPSCO WIELKIE

Chrzypsko Wielkie w roku 2030 jest gminą:

- o poprawiających się warunkach życia dla obecnych i przyszłych mieszkańców,
- o rosnącej atrakcyjności turystycznej dla poszukiwaczy spokoju, harmonii i prostoty;
- a przy tym efektywniej wykorzystującą i chroniącą lokalne zasoby przestrzenno-środowiskowe
- oraz sprawnie zarządzaną w aspekcie finansowym i organizacyjnym.

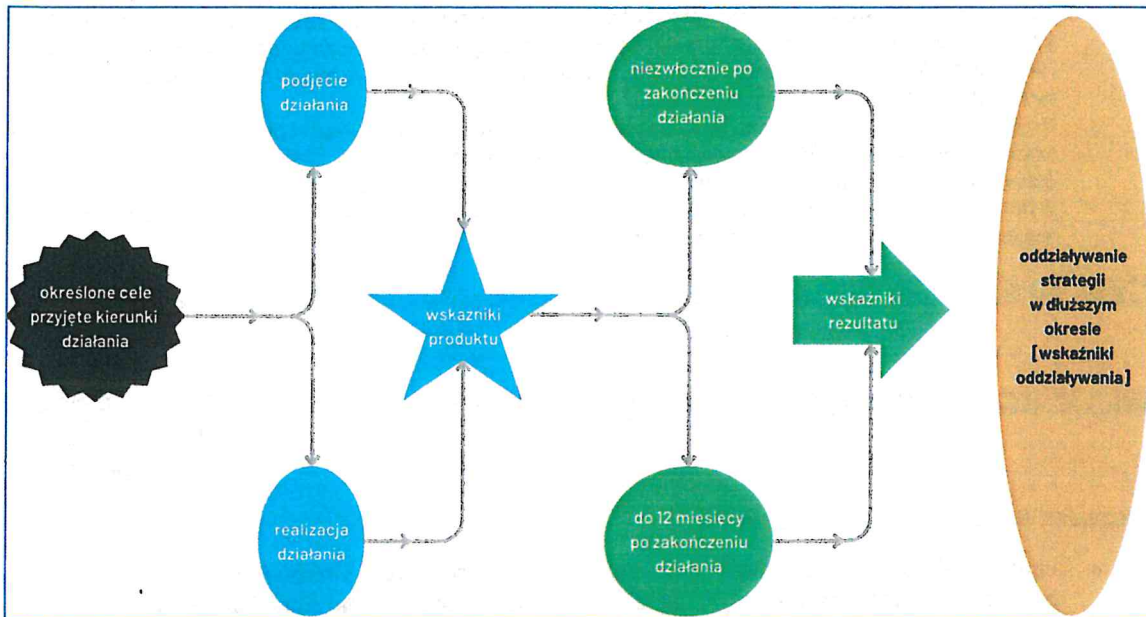
Osiągnięcie tej wizji przyjęte jako główny cel strategiczny z jednej strony silnie koresponduje z definicjami rozwoju zrównoważonego w literaturze przedmiotu, z drugiej zaś pozostaje w zgodności z horyzontalną zasadą wydatkowania Funduszy Europejskich w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027: „nie czyni poważnych szkód” (*do no significant harm*)⁵⁷. Cel główny ma zostać zrealizowany poprzez osiągnięcie poniżej scharakteryzowanych celów szczegółowych w oparciu o wyznaczone kierunki działań.

Wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania dla poszczególnych celów Strategii będą służyły bieżącemu i końcowemu weryfikowaniu (monitorowaniu) czy przyjęte cele Strategii zostały osiągnięte. Zrealizowanie wskaźników produktu odbywa się w momencie podjęcia lub wykonywania założonych działań (patrz Rysunek 6). Ich zakończenie powinno przynieść oczekiwane rezultaty – bezpośrednio lub w ciągu krótkiego okresu np. 12 miesięcy od zakończenia danych działań. Wskaźnik oddziaływania co do zasady ma długofalową specyfikę oraz nie musi zależeć wyłącznie od działania Gminy czy jej jednostek podległych. Tak jest chociażby w przypadku celów społecznych opisanych w kolejnym podrozdziale – liczba uczniów przypadających na jedną klasę to nie tylko efekt działania Gminy, ale również sytuacji demograficznej, w tym imigracyjnej, która zależy od sytuacji geopolitycznej oraz polityki imigracyjnej państwa.

Wszelkie wskaźniki monitorowania realizacji celów konstruowano w taki sposób, aby zapewnić Gminie maksymalną możliwą elastyczność wdrażania Strategii. Dokument ma wyznaczać kierunki i ramy działania, natomiast jego wykonalność zweryfikuje rzeczywistość w perspektywie do 2030 roku. Zadaniem Gminy jest działanie w celu wprowadzenia na swoim obszarze pożądanych zmian – w szczególności dotyczących warunków edukacyjnych, usług opiekuńczych i oferty czasu wolnego dla seniorów, jej funkcji okołoturystycznej czy też inwestycji infrastrukturalnych i ładu przestrzennego. Dlatego w Strategii nie

⁵⁷ Brundtland G.H. i in., 1987, raport Światowej Komisji Środowiska i Rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych: *Nasza Wspólna Przyszłość; Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030*; Art. 3 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Wersja skonsolidowana C 326/13 z 2012 r.) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088, Dz. Urz. UE L 198/13 z 22.6.2022
Rozwój zrównoważony definiuje się w literaturze przedmiotu oraz dokumentach UE jako odpowiadający obecnym potrzebom bez uszczerbku dla możliwości spełnienia swoich potrzeb przez przyszłe pokolenia, mający na celu zapewnienie wzrostu gospodarczego przy jednoczesnej ochronie równowagi społecznej i środowiskowej.

zakłada się konieczności bezwarunkowej realizacji konkretnych inwestycji, a jedynie wskazuje główne, pierwszorzędne potrzeby i ich lokalizacje (patrz Model struktury funkcjonalno-przestrzennej). Ostatecznie może okazać się, że zwłaszcza w końcowych latach wdrażania Strategii na tyle zmienią się uwarunkowania prawne i finansowe, iż skuteczniejsza i efektywniejsza kosztowo będzie interwencja w innych punktach na mapie Gminy.

Rysunek 6 Wyjaśnienie logiki pomiaru wskaźników mierzących osiągnięcie celów Strategii

Źródło: opracowanie Jan Wojciechowski

Społeczne cele i kierunki działań, oczekiwane rezultaty

Na podstawie wniosków opisanych w podrozdziale Analiza SWOT-TOWS, jako strategiczne cele społeczne Gminy Chrzypsko Wielkie do roku 2030 przyjmuje się:

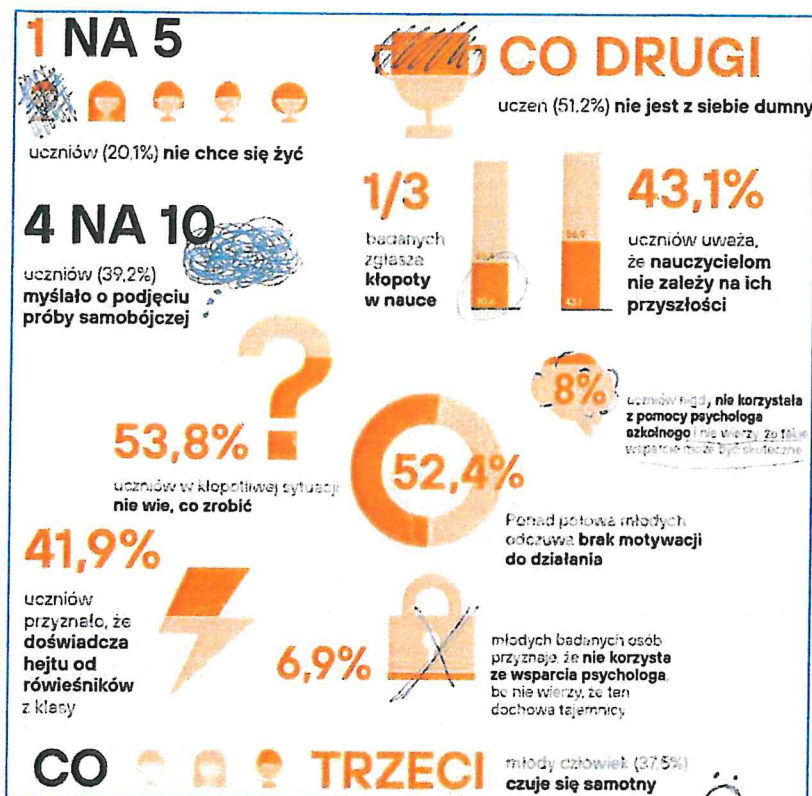
- 1) poprawę szeroko pojętych warunków edukacyjnych dzieci (w szczególności poza samą szkołą)
- 2) poprawę warunków opiekuńczych i oferty spędzania czasu wolnego dla seniorów, co ma zapobiec osłabianiu się integracji międzypokoleniowej społeczeństwa Gminy

Analizując jeszcze bardziej wyselekcjonowane najważniejsze aspekty rozwojowe dla Gminy Chrzypsko (patrz Tabela 18 i Rysunek 5) – w kontekście nastawienia strategii głównie na wykorzystanie szans warto zwrócić uwagę na poprawę warunków edukacyjnych. Chociaż ten aspekt cechuje się dopiero ósmą wartością „siły wpływu” na inne aspekty rozwojowe – stanowi jedyną wartość, która może przynieść większe korzyści dla Gminy w dłuższej perspektywie, niż postawienie wyłącznie na aspekty tradycyjne – takie jak rozwój infrastruktury bytowej czy rozwój oferty turystycznej. Dlatego w kontekście celów społecznych, pożądane wydaje się postawienie na dalszy rozwój edukacji – tym razem podstawowej, a nie wychowania przedszkolnego. Finalizacja budowy przedszkola oraz poprawienie warunków do edukacji podstawowej pozwoli również na utrzymanie dotychczasowej silnej strony jaką jest lepszy dostęp do przedszkola niż w innych gminach wiejskich. Jak wykazała diagnoza, potrzeby infrastrukturalne (wyposażenie, inwestycje) w samej szkole podstawowej są już dość dobrze zaspokojone. Definiując pojęcie warunków edukacyjnych należy wziąć pod uwagę kontekst dużego zróżnicowania społecznego wewnątrz Gminy, tj. wsie post-PGR oraz niebędące PGR, różnice w podejściu do edukacji w domach – często sami rodzice nie dostrzegają większej wartości we wspieraniu rozwoju edukacyjnego swoich dzieci albo nie mają na to czasu, pozostając w zatrudnieniu etatowym a do tego prowadząc własne gospodarstwo. Zróżnicowana jest też sytuacja ekonomiczna (wewnątrz Gminy, co wynika z powyższych czynników środowiskowych) i psychologiczna dzieci (trend ogólnokrajowy – patrz Rysunek 7 oraz przypis⁵⁸). Dlatego przez warunki edukacyjne rozumie się

58 Dębski M., Flis J., 2023. *Młode Głowy*. Otwarcie o zdrowiu psychicznym. Raport z badania dotyczącego zdrowia psychicznego, poczucia własnej wartości i sprawczości wśród młodych ludzi, Fundacja UNaweza, Warszawa.

[SP w Chrzypsku Wielkim brała udział w badaniach na potrzeby tego raportu oraz związanych z nim działaniach edukacyjnych](#)

nie tylko infrastrukturę czy to, co dzieje się w szkole, ale również szerszej pojęte – głównie miękkie – działania podejmowane przez sektor publiczny na rzecz rozwoju kompetencji psychomotorycznych dzieci.

Rysunek 7 Skrócone wyniki badań dotyczących problemów dzieci

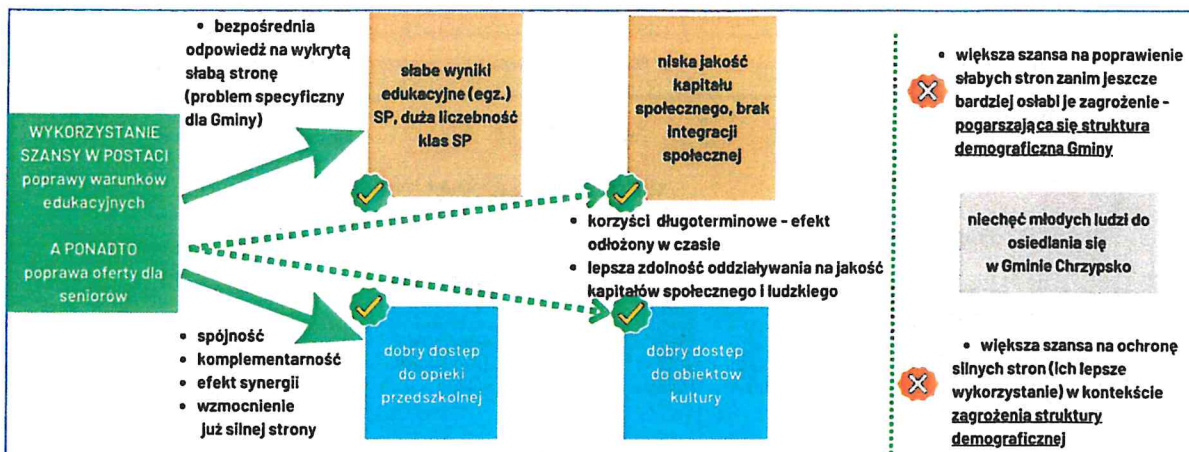
Źródło: Raport Fundacji UNaweza – patrz przypis.

Aczkolwiek sama szkoła opracowała wielopłaszczyznową misję i wizję rozwoju, została dość dobrze wyposażona i oferuje szereg zajęć pozalekcyjnych np. umożliwia aktywności w ramach „Laboratoriów Przyszłości”, pracowni kulinarno-technicznej, strefy relaksu czy też terapię sensoryczną – wszystko to dzieje się w Chrzypsku Wielkim. Gmina pomimo niskiej liczby ludności (i dzieci objętych edukacją) cechuje się dużymi odległościami pomiędzy miejscowościami oraz wcześniej wspomnianym zróżnicowaniem społecznym, co podkreśla sama szkoła – w analizie SWOT wskazując jako słabe strony m.in.:

- nieadekwatne oczekiwania rodziców do możliwości dzieci;
- obawy rodziców dotyczące wykonania badań w poradni;
- niechęć do umieszczania dzieci w placówkach kształcenia specjalnego;
- trudność w zorganizowaniu zajęć pozalekcyjnych – popołudniowych ze względu na ograniczenia spowodowane odwozami uczniów.

Jedną z głównych słabych stron Gminy jest wspomniana powyżej niska jakość kapitału społecznego, nierozdzielnie związanego z jakością kapitału ludzkiego na danym obszarze⁵⁹ - czyli m.in. właśnie szkolnictwa. Strategia o perspektywie średniookresowej (tutaj do roku 2030) powinna bowiem oddziaływać nie tylko na potrzeby, warunki, zasoby i kapitały obecnych pokoleń, ale również przyszłych. Dzieci kształcone w SP w latach 2023-2030 osiągną dorosłość w latach 2026-2033, zatem już na etapie końcowej części wdrażania tej Strategii będą posiadały czynne prawa wyborcze, prawa do zawierania małżeństw, zakładania działalności gospodarczych, nabywania i sprzedawania dóbr i usług. Kwestia gdzie i w jaki sposób będą to czyniły – a to zależy również od jakości dostarczonej im edukacji. W dłuższej perspektywie poprawa warunków edukacyjnych powinna ułatwić Gminie ochronę swoich kluczowych silnych i słabych stron przed skutkami zagrożenia dla struktury demograficznej (niska absorpcja ludzi młodych i ich niechęć do osiedlania się a raczej większa chęć do zamieszkania bliżej Poznania, niewystarczający udział kobiet w grupach wieku rozrodczego) – patrz Rysunek 8.

59 Churski P., 2008, Czynniki rozwoju regionalnego i polityka regionalna w okresie integracji z Unią Europejską, Seria Geografia nr 79, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań

Rysunek 8 Logika interwencji w ramach celu społecznego

Źródło: opracowanie własne na podstawie warsztatów strategicznych.

Badania jakościowe (wywiady, warsztaty) oraz Załącznik nr 2. Raport z ewaluacji ex-ante Strategii (rekomendacja 1), przyniosły szereg potencjalnych kierunków interwencji – rozwiązań, które mogłyby poprawić szeroko pojęte, wyżej zdefiniowane warunki edukacyjne w Gminie:

- zwiększenie skali funkcjonowania tzw. opiekunów środowiskowych w sołectwach – wg stanu na moment opracowania Strategii, takie zajęcia dodatkowe są zorganizowane w Białczu w ramach tzw. funduszy profilaktyki uzależnień a Gmina planuje je również w Łęczkach. Podczas badań jakościowych pojawiło się wiele głosów potwierdzających, że te działania należy rozszerzyć o inne sołectwa, zwłaszcza najbardziej oddalone od Chrzypska Wielkiego
- wprowadzenie pilotażowego projektu nauczyciela świetlicowego / środowiskowego. Jak pokazują wyniki ww. badań ogólnopolskich, pomimo oferty zajęć pozalekcyjnych w szkole, część dzieci może odczuwać obawę do zgłaszania się do udziału w nich (wstyd, obawa przed hejtem, wykluczeniem z grupy). Inna część dzieci może z kolei odczuwać obawę przed poproszeniem o dodatkową pomoc w lekcjach. Zorganizowanie nauczyciela, który pomógłby w rozumieniu materiału i odrabianiu lekcji na miejscu w sołectwie – choćby 1 raz w tygodniu, mogłoby ułatwić niektórym dzieciom podjęcie decyzji o zwróceniu się po wsparcie. Warto rozważyć połączenie obu aktywności z ww. projektem opiekunów środowiskowych – pokazując dzieciom, że jest czas na naukę, a później czas na dodatkowe aktywności integrujące, które mogą być również wymyślone przez same dzieci – najlepszą nauką i integracją jest bowiem forma kreatywna. Szkoła dysponuje możliwością zdiagnozowania, w jakich sołectwach występują szczególnie często problemy edukacyjne – prowadzi bowiem dzienniki z ocenami z obecnościami. Na tej podstawie można rozpocząć działanie od pilotażu w jednym czy dwóch sołectwach określonych jako problemowe. W przypadku sukcesu można będzie rozszerzyć te działania o kolejne sołectwa. Niesie to za sobą pewne koszty, jednak mimo wszystko niewielkie w porównaniu z siłą zdiagnozowanego problemu edukacyjnego i problemu społecznego
- stworzenie mniej licznych klas, które generować będzie na pewno większe koszty niż ww. działania, jednak wprost proporcjonalnie przełoży się na skuteczność działań kadry nauczycielskiej, umożliwiając jej większą koncentrację na jednostkach
- działania równościowe: dostosowanie wymagań i metod nauczania do potrzeb uczniów z dysfunkcjami i niepełnosprawnościami oraz zorganizowanie dla uczniów z orzeczeniem o kształceniu specjalnym zajęć rewalidacyjnych zgodnie z zaleceniami zawartymi w orzeczeniu właściwej poradni
- w dalszej kolejności, o ile Gmina będzie w stanie zapewnić finansowanie:
 - o zatrudnienie zewnętrznych specjalistów w zakresie pracy z młodzieżą sprawiającą trudności wychowawcze lub w dostosowaniu społecznym, której przybysza z uwagi na niekontrolowany w kulturze masowej wpływ mediów społecznościowych (co również potwierdzają wyniki ww. ogólnopolskich badań oraz tzw. Pandora Gate z drugiej połowy 2023 r.⁶⁰)
 - o szkolenia nauczycieli w zakresie pracy z młodzieżą sprawiającą trudności wychowawcze oraz *leadershipu*, zarządzania emocjami czy zmiany wzorców zachowań
 - o działania miękkie skierowane do rodziców, aby poprawić ich świadomość w kontekście konieczności wspierania rozwoju kompetencji psychomotorycznych również poprzez edukację i aktywność pozalekcyjną, diagnozowania dzieci i fachowego wsparcia, odbudowania autorytetu nauczyciela, zwiększenia skali współpracy z nauczycielami
 - o organizację większej liczby wyjazdów edukacyjnych oraz system wsparcia finansowego takich wyjazdów dla dzieci z rodzin o niższym statusie finansowym
 - o dalsze zwiększanie już niezłej oferty GOK skierowanej do dzieci (m.in. interaktywne i dostosowane do ich zainteresowań wydarzenia organizowane w ferie warto być może rozszerzyć również na okres

60 [Afera Pandoragate](#) [dostęp: 09.10.2023]

- zajęć szkolnych, a po zgromadzeniu stosunkowo stałej grupy chętnych, wpłatać w nowoczesne zajęcia, również nieco bardziej tradycyjne formy budujące ich kompetencje miękkie – np. gry planszowe, prace manualne, ginące zawody)
- o wprowadzenie do szkoły zajęć psychoedukacyjnych, a także wsparcie psychologiczne dzieci, rodziców i nauczycieli.

Drugą istotną potrzebą jest rozwój warunków opiekuńczych i oferty spędzania czasu wolnego dla seniorów. Jak pokazują wyniki diagnozy, społeczeństwo Gminy starzeje się – co przejawia się poprzez rosnący udział osób w wieku okołoemerytalnym w liczbie ludności, jak również przesunięcie się mediany wieku. Zmieniający się model rodziny, w którym coraz rzadziej młodsze pokolenia mieszkają wspólnie ze starszymi i opiekują się nimi, jak również zmieniające się uwarunkowania kulturowe – stosunkowo niższy poziom autorytetu osób starszych/doświadczonych u dzieci i młodzieży, rodzą wyzwania w zakresie obecnej i przyszłej integracji międzypokoleniowej. W związku z tym już dziś Gmina musi podejmować działania, które zapewnią zaspokojenie potrzeb starszych pokoleń zamieszkujących jej obszar. Na etapie diagnozy dzięki badaniom jakościowym (wywiady, warsztaty) wskazano katalog następujących kierunków interwencji, które mogą zapewnić lepszą ofertę dla seniorów:

- stworzenie domu dziennego pobytu seniora przy wsparciu Funduszy UE z programu regionalnego – wraz z opieką rehabilitacyjną i fizjoterapeutyczną, przy czym istotną kwestią będzie zapewnienie transportu seniorom z pobliskich miejscowości. Zatem, aby z domu pomocy mogli korzystać wszyscy mieszkańcy gminy (a nie tylko mieszkańcy samego Chrzypska Wielkiego) trzeba zadbać o zapewnienie dojazdu. W przypadku tego pomysłu ponownie istotne będzie zmonitorowanie potrzeb i lokalizacji seniorów, wykazujących chęć skorzystania z takiej opieki. Niezbędnymi danymi może dysponować chrzypski OPS oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- udostępnienie lokalu na spotkania członków Związku Emerytów – obecny lokal jest niewielką salką, w której nie mieszczą się wszyscy aktywnie działający członkowie stowarzyszenia
- promowanie dalszego rozwoju oferty usług zdrowotnych i pokrewnych – w szczególności dostępu do lekarzy specjalistów, rehabilitantów, osób specjalizujących się w chorobach wieku podeszłego i opiece geriatrycznej
- być może stworzenie cukierni/kawiarni w GOK, ponieważ z jednej strony brakuje takiego miejsca w Chrzypsku, a z drugiej – jego zlokalizowanie w/obok GOK jeszcze bardziej zachęciłoby seniorów do korzystania z oferty Ośrodka
- warto rozważyć opracowanie lokalnej strategii polityki senioralnej, które może być powiązane ze stworzeniem rady seniorów, odpowiedzialnej za przygotowanie stosownego dokumentu i działanie na rzecz interesów tej grupy społecznej
- zajęcia ruchowe / sportowe dedykowane grupie seniorów i dostosowane do ich potrzeb. Warto połączyć ofertę spędzania czasu wolnego z walorami turystycznymi Gminy.

Oczekiwane wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania w aspekcie społecznym, w wyniku realizacji kierunków rozwoju Gminy przedstawiono w Tabeli 19. Dwa przyjęte wskaźniki produktu dotyczą pierwszego celu społecznego. Zakładają zwiększenie liczby sołectw, w których zrealizowano przynajmniej pilotażową inicjatywę dodatkowych zajęć wspierających edukację, jak również liczby obiektów gminnych, w których zorganizowano zajęcia wspierające edukację. Wg stanu na moment opracowywania Strategii takie działania były realizowane w jednym obiekcie w sołectwie Biały z grupą miejscowych dzieci.

Rezultaty zakładają zmniejszenie o 1/4 udziału [%] dzieci ze szkoły podstawowej cechujących się problemami edukacyjnymi, utrzymanie dotychczasowego poziomu aktywności dzieci w zakresie ich udziału w zajęciach pozalekcyjnych na terenie samej szkoły (średnio jeden uczeń bierze udział w dwóch zajęciach pozalekcyjnych w Szkole), jak również wzrost liczby dzieci uczestniczących w zajęciach wspierających edukację bezpośrednio we własnych sołectwach. Naturalnie będą ulegać zmianom zapotrzebowania na takie dodatkowe wsparcie – Szkoła powinna systematycznie monitorować dane, udostępnione na potrzeby Strategii, aby dobierać działania celowane pod konkretne obszary problemowe.

Ponadto Gmina jest świadoma konieczności podejmowania dalszych działań na rzecz zmniejszania liczby uczniów przypadających na jedną klasę, co też czyni. Pomimo oczywistych ograniczeń finansowych, na tyle na ile jest to wykonalne już w trakcie opracowywania Strategii wprowadzała kolejne podziały klas w pracowniach technicznych oraz na przedmiotach ścisłych. Dlatego jako wskaźnik oddziaływania dla celu społecznego Strategii, pochodzący ze statystyki publicznej, przyjęto dane z BDL GUS dotyczące liczby uczniów przypadających na jedną klasę.

W odniesieniu do drugiego celu społecznego czyli działań podejmowanych na rzecz seniorów, wskaźnik produktu zakłada wykonanie inwestycji w obiektach użyteczności publicznej, ukierunkowanych na przyszłe

potrzeby seniorów i osób niepełnosprawnych. Ma to bezpośredni związek z rozwojem oferty usług opiekuńczych i spędzania czasu wolnego, w tym np. powstaniem Domu Seniora, ale również kolejnymi inwestycjami dostosowującymi już istniejące obiekty do potrzeb np. spotkań organizacji zrzeszających seniorów. Rezultatem będzie średnioroczna liczba osób w wieku okołoemerytalnym objętych działaniami opiekuńczymi i aktywizacyjnymi przez Gminę oraz jej jednostki podległe. Wartość docelowa wskaźnika została ustalona w oparciu o liczebność członków funkcjonujących w Gminie organizacji wspierających seniorów i osoby niepełnosprawne.

Tabela 19 Wskaźniki realizacji celów społecznych Strategii w tym oczekiwane rezultaty

Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa	Termin pomiaru / wg stanu z dnia	Wartość pośrednia	Termin pomiaru / wg stanu z dnia	Wartość docelowa	Termin pomiaru / wg stanu z dnia
Oddziaływanie	P3463 BDL GUS: Uczniowie przypadający na 1 oddział w szkołach podstawowych	Osoby	20	31.12.2021	19	31.12.2027	18	31.12.2030
Rezultatu	S.R.1: Liczba dzieci uczestniczących w ciągu roku szkolnego w dodatkowych zajęciach wspierających edukację lub rozwijających kompetencje uczniów, prowadzonych w sołectwach i współfinansowanych przez Gminę	Osoby	12	30.06.2023	32	30.06.2027	32	30.06.2030
Rezultatu	S.R.2: Udział dzieci cechujących się problemami edukacyjnymi, w ogólnej liczbie uczniów szkoły podstawowej	%	17,62	30.04.2023	16,28	30.06.2027	13,95	30.06.2030
Rezultatu	S.R.3: Przeciętna liczba zajęć pozalekcyjnych organizowanych w SP, w których uczestniczy uczeń SP w Chrzypsku Wielkim	Szt.	2	30.04.2023	2	30.06.2027	2	30.06.2030
Rezultatu	S.R.4: Liczba osób w wieku 60+ lat objętych w danym roku działaniami opiekuńczymi i aktywizacyjnymi przez Gminę i jednostki podległe	Osoby	0	31.12.2022	30	31.12.2027	100	31.12.2030
Produktu	S.P.1: Liczba sołectw, w których zrealizowano pilotażową inicjatywę dodatkowych zajęć pozalekcyjnych wspierających edukację, współfinansowanych przez Gminę	Szt.	0	30.06.2023	2	30.06.2027	2	30.06.2030
Produktu	S.P.2: Liczba obiektów w sołectwach, w których zorganizowano dodatkowe zajęcia pozalekcyjne rozwijające kompetencje uczniów, współfinansowane przez Gminę (narastająco)	Szt.	1	30.06.2023	3	30.06.2027	3	30.06.2030
Produktu	S.P.3: Liczba inwestycji w obiektach użyteczności publicznej, ukierunkowanych na przyszłe potrzeby osób w wieku 60+ i niepełnosprawnych	Szt.	0	30.04.2023	1	31.12.2027	2	31.12.2030

Gospodarcze cele i kierunki działań, oczekiwane rezultaty

W kontekście celów gospodarczych głównym kierunkiem do 2030 r. powinno być zaplanowanie działań dla wykorzystania szansy w postaci rozwoju oferty turystycznej i spędzania czasu wolnego, w tym:

- 1) poprawę jakości promocji i marketingu terytorialnego
- 2) tworzenie sieciowanego produktu turystycznego

Rolą Gminy powinno być wspieranie rozwoju bazy noclegowej i szczególnie gastronomicznej, ale także usług uzupełniających – wynajmu sprzętu, tworzenia spójnej uzupełniającej się oferty turystycznej. Oczywiście Gmina ma w tym zakresie ograniczone możliwości, ponieważ jak wykazały wcześniejsze analizy, obniżanie podatków lub zwalnianie z nich jest kompletnie nieuzasadnione zwłaszcza dlatego, że Gmina dobrze wykorzystuje swoje niskie dochody – więc powinna działać raczej w przeciwnym kierunku, zwiększenia ich. W tym aspekcie dostrzega się potrzebę działań miękkich ze strony Gminy, w tym znaczącej poprawy jakości promocji i marketingu terytorialnego, a ponadto rozwoju oferty spędzania czasu wolnego i aktywizacji wszystkich mieszkańców, w tym poprzez ofertę publiczną, która nie powinna ograniczać się do już sprawnie działającego GOK. To punkt styku pomiędzy celem społecznym, a gospodarczym, który

powinien przynieść efekt synergii, gdzie „1+1=3”. W interesie Gminy jako sektora publicznego jest stworzenie odpowiednich warunków do rozwoju oferty turystycznej i spędzania czasu wolnego, ponieważ bez tego trudno oczekiwać zarówno zwiększonego ruchu turystycznego, czyli wykorzystania najważniejszej mocnej strony (patrz Rysunek 9) – nawet po odbudowie linii kolejowej, jak i migracji ludzi młodych czy też wewnątrz Gminy większej aktywności i integracji społecznej mieszkańców. To działania miękkie – spójny, sieciowany i opracowany z udziałem poszczególnych firm z branży turystycznej, przekonujący produkt lokalny, najbardziej zachęca i przyciąga turystów. Gmina Chrzypsko powinna aspirować do miana złożonego, sieciowanego produktu turystycznego, w którego zakres powinny wchodzić m.in. następujące aspekty⁶¹:

- walory turystyczne naturalne (krajoznaczce) i antropogeniczne (specjalistyczne) – to Gmina już ma;
- ogólne czynniki egzystencji i aktywności społecznej (folklor, produkty lokalne, język/gwara, wydarzenia lokalne) – w tym zakresie potrzeba zwiększenia jakości działań organizacyjnych i marketingowych samej Gminy. Podczas warsztatów strategicznych uczestnicy zwracali uwagę m.in. na niski poziom rozpowszechniania informacji przez Gminę o posiadanej ofercie kulturowo-gastronomicznej – np. produktach lokalnych drobnych wytwórców, takich jak sery, miody, jaja i warzywa ekologiczne, rękodzieło itd. Zwracano również uwagę na fakt niedostosowania terminu otwarcia targowiska do potrzeb rozwoju i promocji właśnie takich wytwórców – szczególnie istotne byłoby udostępnienie możliwości prowadzenia handlu w piątki, soboty i niedziele w sezonie turystycznym oraz częstsza niż dotychczas organizacja jarmarków tematycznych z produktami lokalnymi. Ponadto istotne jest tworzenie większej liczby wydarzeń, nie tylko w GOK;
- niepubliczna infrastruktura i usługi miejsca docelowego (baza noclegowa, gastronomiczna, obiekty rekreacyjne i rozrywkowe, aktywny wypoczynek, sieć punktów sprzedaży detalicznej w tym pamiątek, punkty informacji turystycznej) – tutaj ponownie dostrzega się potrzebę zwiększenia jakości działań informacyjno-promocyjnych. Dobrym studium przypadku w zakresie produktu turystycznego jest [Gmina Stronie Śląskie](#), udostępniająca na dedykowanym portalu turystycznym oraz na stronie Centrum Informacji Turystycznej informacje o [atrakcjach turystycznych](#), [producentach produktów lokalnych z adresami](#), trasach [wycieczek rowerowych do pobrania kodem QR oraz w formatach do zgrania na zegarek sportowy lub aplikację GPS](#), szlakach [pieszych](#), ścieżkach [dydaktycznych](#), [wypożyczalniach sprzętu](#), przewozach [busowych](#), czy nawet [ankiecie dla turystów](#) itp. Zakres działania Gminy Chrzypsko Wielkie w kanałach komunikacji z potencjalną grupą docelową powinien ulec zwiększeniu nie tylko w wymiarze jakościowym (czyli czego dotyczą wpisy, jak często są publikowane) ale również liczby kanałów komunikacji. Potwierdzają to aktualne trendy⁶² – warto zobaczyć w jaki sposób promują się wychodzące raczej w kierunku turystów niż tylko własnej zamkniętej społeczności: [Gmina Strzelin](#); [Gmina Ochotnica Dolna](#); [Gmina Łapsze Niżne](#). Z kolei Gmina Ząbkowice Śląskie silnie włącza się w działania biznesowe – informując na swoich kanałach społecznościowych o [wolnych lokalach](#), o [ofercie mieszkaniowej](#) oraz [promując lokalną gastronomię i noclegi](#). Istotnym elementem dla tworzenia spójnego produktu terytorialnego będzie również współpraca z Gminami oraz członkami Stowarzyszenia LGD Puszcza Notecka;
- publiczna infrastruktura i usługi miejsca docelowego tj. ogólnodostępna infrastruktura turystyczno-rekreacyjna bezpłatna i płatna – w tym zakresie Gmina poczyniła istotne inwestycje m.in. w Chrzypsku Wielkim i na punkcie widokowym w Łęczeczkach, a w planach są kolejne jak np. budowa ścieżki pieszo-rowerowej wokół jeziora. Mając jednak na uwadze średniookresową perspektywę niniejszej Strategii i wizję roku 2030 – nie sposób pominąć planowania działań bezpośrednio związanych z wykorzystaniem odbudowy linii kolejowej przez PKP SA i Samorząd Województwa Wielkopolskiego. Na obszarze Gminy Chrzypsko zlokalizowane będą przystanki w Chrzypsku Wielkim i Ryżynie, a tuż przy jej granicy – w Kikowie. Poza dość inwestycjami, które w pierwszej kolejności nasuwają się w związku z powyższym – takimi jak odbudowa ulicy przy dworcu w Chrzypsku i zagospodarowanie terenu przy tym budynku m.in. na parking, warto rozważyć mniej oczywiste działania, które silnie przyczyniłyby się do poprawy jakości produktu turystycznego:
 - o stworzenie punktu informacji turystycznej w Chrzypsku Wielkim
 - o zakup rowerów wspomaganych elektrycznie, na wynajem za opłatą w sposób cyfrowy, z 2-4 punktami wynajmu i zwrotu: przy dworcu w Chrzypsku Wielkim oraz nad jeziorem w Chrzypsku Małym lub Łęczeczkach, a być może również przy stacji w Ryżynie i przy granicy Gminy w Gnuszynie, znajdującej się ok. 250-300 m od stacji w Kikowie (co wymagałoby współpracy z gm. Pniewy w zakresie możliwości postawienia odpowiedniego oznakowania przy tej stacji) – jeżeli te przystanki osobowe zostaną finalnie odbudowane w ramach rewitalizacji linii
 - o zakup sprzętu wodnego na wynajem i stworzenie wypożyczalni
 - o opracowanie tras rowerowych możliwych do pobrania na telefon lub zegarek
 - o opracowanie wspólnie z Samorządem Województwa oferty dedykowanej (sezonowej, np. od „majówki” do końca sierpnia), umożliwiającej zakup biletu turystycznego po cenie promocyjnej wzorem [Biletu Sowiogórskiego](#) lub [Biletu Lubartowskiego](#) – wraz ze zniżkami np. właśnie na wynajem roweru, czy też skorzystanie z punktów gastronomicznych lub innych usług turystycznych
 - o działania lobbujące na rzecz rewitalizacji dworca w Chrzypsku Wielkim, być może w partnerstwie finansowym: PKP SA, Gmina, Powiat, Fundusze UE itp.

⁶¹ Na podstawie analizy literatury w artykule naukowym: Stec A., 2015, Wieloaspektowe podejście do definicji produktu turystycznego. [W:] Modern Management Review 22 (3/2015), pp. 233-248, Rzeszów

⁶² [Samorzady otwierają się na młodzież i odpalają tiktoka - PAP](#) [dostęp: 06.06.2023]

Chrzypsko 2030: Strategia Rozwoju Gminy Chrzypsko Wielkie na lata 2023-2030

- o sklep lub punkt gastronomiczny przy dworcu w Chrzypsku Wielkim
- o rozwój punktu widokowego o kolejną infrastrukturę gastronomiczną, być może postawienie platformy lub innych udogodnień dalej zwiększających potencjał miejsca
- o utwardzenie drogi od centrum wsi Chrzypsko Małe do mostu i punktu widokowego oraz wybudowanie płatnego parkingu przed punktem widokowym, po północnej stronie drogi (południowa to grunty orne III klasy lub wyższej) – komercjalizacja nie tyle samego punktu widokowego, co infrastruktury dostępnej do niego, wzorem np. podpoznańskiego Rezerwatu [Śnieżycowy Jar](#), do którego turysta nie dostanie się samochodem bez skorzystania z płatnego parkingu. Wpływa to na wzrost zainteresowania turystyką pieszo-rowerową. Ma to o tyle istotne znaczenie, że podczas warsztatów strategicznych uczestnicy zgłosili problem niekontrolowanego ruchu turystycznego w tym punkcie

W połączeniu z wplatanym promowaniem Gminy jako atrakcyjnego miejsca do zamieszkania (szerzej o tym pod tabelą) wszystkie z ww. sposobów rozwoju oferty turystycznej w dłuższej perspektywie przyniosłyby Gminie redystrybucję w postaci zwiększonych wpływów z udziału w podatkach. Jedno z głównych zagrożeń nie tylko dla Chrzypska, ale dla wszystkich obszarów atrakcyjnych turystycznie, stanowi wysoka inflacja i niższy poziom dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych. Rozwój oferty turystycznej i spędzania czasu wolnego wydaje się zatem koniecznym rozwiązaniem w celu przyciągnięcia tych turystów, których nie będzie stać na wyjazdy zagraniczne, czy do najpopularniejszych polskich kurortów. Dlatego w modelu funkcjonalno-przestrzennym specyficznym dla Gminy Chrzypsko potrzebne będzie wprowadzenie dodatkowej kategorii względem typów pochodzących z literatury (patrz Sytuacja przestrzenna: rolnictwo, ochrona środowiska, zagospodarowanie), tzn. obszary rozwoju usług turystycznych. Przyjęcie takiego celu pozostaje w spójności z aktualnymi na koniec 2022 r. analizami w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, rekomendującymi [ochronę najcenniejszych przyrodniczo obszarów gminy oraz wykorzystanie tych walorów do rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnej](#).

Rysunek 9 Logika interwencji w ramach celu gospodarczego

Źródło: opracowanie własne na podstawie warsztatów strategicznych.

Oczekiwane wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania w aspekcie gospodarczym, w wyniku realizacji kierunków rozwoju Gminy przedstawiono w Tabeli 20.

Tabela 20 Wskaźniki realizacji celów gospodarczych Strategii w tym oczekiwane rezultaty

Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik	Jednostka miar	Wartość bazowa	Termin pomiaru / wg stanu z dnia	Wartość pośrednia	Termin pomiaru / wg stanu z dnia	Wartość docelowa	Termin pomiaru / wg stanu z dnia
Oddziaływanie	G.O: Wartość opłat miejscowych tzw. krajobrazowych uzyskanych przez Gminę (narastająco)	zł	0	31.12.2022	19284	31.12.2027	48210	2023-2030
Rezultatu	G.R.1: Liczba lokalnych firm i działalności nierejestrowanych, objętych sieciowaniem przez Gminę w ramach rozwoju marketingu terytorialnego	Szt.	0	31.12.2022	9	31.12.2027	29	31.12.2030
Produktu	G.P.1: Liczba zrealizowanych projektów, których efekty bezpośrednio generują dochody własne Gminy w obszarze turystyki, sportu, rekreacji i organizacji czasu wolnego	Szt.	0	30.04.2023	1	31.12.2027	2	31.12.2030
Produktu	G.P.2: Liczba zrealizowanych projektów wspierających rozwój produktu turystycznego Gminy Chrzypsko Wielkie	Szt.	0	30.04.2023	1	31.12.2027	2	31.12.2030
Produktu	G.P.3: Liczba aktywnie prowadzonych kanałów komunikacji z odbiorcami w zakresie promocji i marketingu terytorialnego Gminy (treści promocyjno-marketingowe udostępniane min. 1x w tygodniu)	Szt.	2	30.04.2023	4	31.12.2027	5	31.12.2030

Przyjęte wskaźniki produktu odnoszą się do zwiększenia aktywności i marketingu terytorialnego samej Gminy. Obecnie prowadzi ona tylko dwa kanały komunikacji: strona internetowa oraz Facebook, który zdecydowanie zbyt rzadko porusza i promuje lokalne walory, zarówno te naturalne (krajobrazowe) jak i tworzone przez ludzi – gastronomię, marketing miejsca. Proponuje się systematyczne zwiększanie zakresu działań (np. o Instagram, newsletter mailowy, TikTok, YouTube itd.) oraz regularne publikowanie treści promocyjno-marketingowych – wyłącznie dotyczących właśnie walorów turystyczno-krajobrazowych, gastronomicznych, produktów lokalnych, bazy noclegowej. Promocję i marketing terytorialny należy rozumieć szerzej niż tylko udostępnianie aktualności lub zdjęć - również sieciowanie produktu, promowanie lokalnych przedsiębiorców, filmy, treści interaktywne, quizy, Q&A itp. Inspiracje dla takich działań zostały przytoczone powyżej. W elementy marketingu terytorialnego związanego z turystyką można i powinno się wplatać również promowanie Gminy jako atrakcyjnego miejsca do zamieszkania i zachęcanie do tego ludzi młodych właśnie kanałami społecznościowymi. Chrzypsko jest atrakcyjne – może pochwalić się czystym środowiskiem, spokojem i ciszą, dostępem do natury i kultury, dostępem do przedszkola a jednocześnie położeniem blisko zasobnego wronieckiego czy szamotulskiego rynku pracy. Jeżeli te walory nie będą pokazywane (tak jak walory i zasoby turystyczne) to trudno oczekiwać, że w dobie globalizacji i „rywalizacji” między obszarami o mieszkańców, potencjalni młodzi nowi mieszkańcy będą chcieli się tu przeprowadzić. Muszą znać korzyści i ofertę, aby zdecydować się na taki krok.

Drugi wskaźnik produktu mierzy liczbę działań podjętych dla rozwoju produktu turystycznego jakim jest Gmina – przykłady takich działań również zostały opisane powyżej. Ponadto w perspektywie do 2030 r. Gmina powinna zrealizować projekty, których efekty bezpośrednio przyczynią się do osiągnięcia dodatkowych dochodów własnych w obszarze turystyki, sportu, rekreacji i organizacji czasu wolnego. Przez takie projekty rozumie się w szczególności: (1) zakup sprzętu turystyczno-rekreacyjnego na wynajem, np. środki transportu indywidualnego, sprzęt wodny; (2) stworzenie i prowadzenie sezonowego punktu gastronomicznego przez jednostki podległe; (3) sklep z pamiątkami; (4) inwestycja w płatny parking; (5) inwestycje gminne powiązane z odbudową linii kolejowej, których efekty mają przynieść dochody własne we wskazanym zakresie; (6) inne przykłady wskazane powyżej w treści. Warto również wykorzystać fakt, że w ramach Strategii Stowarzyszenia LGD Puszcza Notecka do roku 2029 sformułowano cele dotyczące współpracy pomiędzy gminami członkowskimi LGD zarówno w zakresie wspierania potencjalnych wspólnych inwestycji okołoturystycznych, jak i infrastruktury kapitału społecznego (Działania 3A, 3B, 3C, 3D). Postanowienia o takiej współpracy zawierają ponadto strategię ościennych gmin na lata 2022-2030 – np. cel operacyjny 2.2 Strategii rozwoju Gminy Sieraków, cel operacyjny 2.3 Strategii rozwoju Gminy Pniewy.

Wskaźnikiem rezultatu jest efekt sieciowania produktu turystycznego Gminy Chrzypsko Wielkie – liczba lokalnych firm i działalności nierejestrowanych, które zostały objęte właśnie wspólnym działaniem promocyjno-marketingowym koordynowanym przez Gminę lub jednostkę podległą. Jasne jest, że nie każdy drobny producent lokalny np. przetworów lub rękodzieła, chce mieć zarejestrowaną działalność gospodarczą i nie w każdym przypadku musi on ją rejestrować⁶³. Dlatego wskaźnik odnosi się nie tylko do firm rejestrowanych, ale również nierejestrowanych drobnych działalności. Wartość docelową ustalono następująco: w stosunku do działalności rejestrowanych założono objęcie sieciowaniem 1/3 łącznej liczby podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w sekcjach PKD: A, I, R, S, T. Tę liczbę pomnożono razy 133% – przyjęto, że na trzy firmy objęte sieciowaniem przypadnie jedna działalność nierejestrowana.

W celu osiągnięcia wskaźnika oddziaływania, proponuje się ustanowienie przez Radę Gminy opłaty miejscowej na podstawie art. 17 ust. 1 Ustawy o podatkach i opłatach lokalnych – dotyczącej działalności prowadzonych w zakresie bazy noclegowej, m.in. Łęczeczki, Mylin, Białokosz, Chrzypsko Małe oraz ewentualnie Chrzypsko Wielkie – jeżeli jest to możliwe. W opracowywaniu uchwały należy zwrócić uwagę na konieczność jednoczesnego zaistnienia trzech warunków wskazanych w Ustawie. Przyjęto jako wartość docelową, że zostanie pobranych ok. 6428 opłat klimatycznych rocznie [5475;7380]. Oszacowano to następująco: przyjęcie 15 noclegów na 1 dobę przez 365 dni w roku (wartość wyższa) lub przyjęcie 60 noclegów na 1 dobę w wysokim sezonie turystycznym tj. od "majówki" do końca sierpnia. Ściągalność opłaty

⁶³ Kiedy nie musisz rejestrować działalności gospodarczej | Biznes.gov.pl - Serwis informacyjno-usługowy dla przedsiębiorcy [dostęp: 06.06.2023]; zgodnie z Art. 5 ust. 1 Ustawy Prawo przedsiębiorców istnieje możliwość braku rejestrowania działalności gospodarczej w przypadku osiągania przychodów z tytułu tej działalności do kwoty 75% płacy minimalnej w każdym miesiącu.

określono na poziomie 50%. Wartość opłaty miejscowej w 2023 r. wynosi maksymalnie 2,80 zł i jest zwiększana o wartość corocznej inflacji. Przyjęto, że opłata będzie pobierana od 2026 r. po stawce 3 zł.

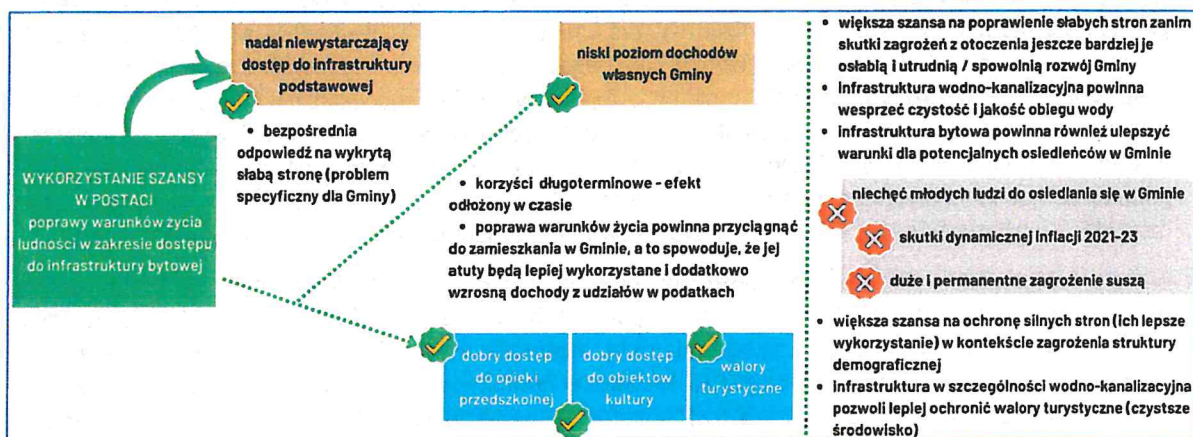
Przestrzenno-środowiskowe cele i kierunki działań, oczekiwane rezultaty

Cele przestrzenno-środowiskowe wciąż stanowią duże wyzwanie dla Gminy na lata 2023-2030:

- 1) dążenie do równego dostępu do infrastruktury podstawowej (bytovej)
- 2) dalsza poprawa ładu przestrzenno-środowiskowego i czynne jego kształtowanie zwłaszcza poprzez nowe plany zagospodarowania i gminny program rewitalizacji

W szczególności nadal pozostaje aktualna potrzeba dążenia do równego dostępu do infrastruktury podstawowej (bytovej) takiej jak wodociąg, kanalizacja, oświetlenie drogowe, czy sama utwardzona nawierzchnia dróg lokalnych – w szczególności przy nowych osiedlach, na terenach rozwoju zabudowy mieszkaniowej, usług rynkowych i działalności gospodarczej. Bez rozwoju tej infrastruktury podstawowej, podobnie jak bez rozwoju warunków edukacyjnych w SP czy bez rozwoju oferty spędzania czasu wolnego – Gmina nie przyciągnie na swój obszar młodych ludzi postrzegających ją jako atrakcyjne miejsce do życia (patrz Rysunek 10). Stagnacja w tym zakresie jeszcze bardziej utrudni cel finansowy tzn. zwiększenie poziomu dochodów własnych Gminy, co przy obecnej jakości zarządzania finansami publicznymi miałyby przełożyć się na szybsze i intensywniejsze zaspokajanie potrzeb społeczności lokalnej. Inwestycje będą tym trudniejsze, że w okresie opracowywania Strategii Polska gospodarka cechuje się płaskowyzem inflacyjnym na poziomie dwucyfrowym i to bliżej 20%, niż 10% wzrostu cen rok do roku. Logiczną konsekwencją tej sytuacji jest spadek samego wskaźnika inflacji w latach kolejnych, jednak powinno to mieć miejsce raczej wskutek przyjęcia jako punktu odniesienia już nowych, dużo wyższych cen. Wszystko to sprawia, że bez podjęcia działań ukierunkowanych na wzrost dochodów własnych (np. redystrybucji podatkowej), realizacja inwestycji w latach kolejnych będzie coraz większym wyzwaniem. Rozbudowa infrastruktury podstawowej pomoże ponadto utrzymać jakość walorów turystycznych, na których percepcję wpływa m.in. czyste środowisko. Tutaj nie bez przyczyny odniesienie znajduje pogarszanie się warunków wodnych – wskazywane w Studium obniżanie się lustra wód powierzchniowych czy też wykazane w niniejszej diagnozie permanentne zagrożenie suszą rolniczą. Rozbudowa wodociągu a przy tym dostępu do kanalizacji jest konieczna również z punktu widzenia coraz trudniejszych możliwości wykorzystania wiejskich studni.

Ponadto należy zwrócić uwagę na fakt, że Strategia nie tylko zakłada brak czynienia istotnych szkód wobec środowiska i klimatu, ale przyjętymi kierunkami wprost celuje w osiągnięcie pozytywnych rezultatów w zakresie części celów środowiskowych polityki wspólnotowej: zapobieganie i kontrola zanieczyszczeń, ochrona i odbudowa bioróżnorodności, zrównoważone użytkowanie i ochrona zasobów wodnych.

Rysunek 10 Logika interwencji w ramach celu przestrzenno-środowiskowego

Źródło: opracowanie własne na podstawie warsztatów strategicznych.

W zakresie przestrzenno-środowiskowym równie ważna jest dalsza poprawa ładu przestrzenno-środowiskowego i czynne jego kształtowanie w Gminie o tak cennych walorach jak Chrzypsko. Uczestnicy warsztatów strategicznych nie dostrzegają aż tak istotnej wartości w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (ani również problemów w Gminie w tym zakresie, choć dane porównawcze i aktywności

samej Gminy w latach 2021-2023 potwierdzają konieczność działań). Jednak sama ustawowa struktura Strategii nakazuje opracowanie modelu funkcjonalno-przestrzennego i jego korelację ze Studium czy obowiązującymi MPZP, a ponadto w trakcie opracowywania Strategii zmieniono przepisy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz strategiach rozwoju gmin⁶⁴. Dotychczasowe Studium zachowa ważność tylko do końca 2025 r., po czym zastąpi je nowy dokument Planu ogólnego. Według informacji Ministerstwa Rozwoju i Technologii: „*będzie to akt prawa miejscowego, z którym zgodność będą musiały zachować zarówno plany miejscowe, jak i decyzje o warunkach zabudowy*”⁶⁵. W latach poprzedzających opracowanie Strategii, Gmina zleciła opracowanie *Analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Gminy Chrzypsko Wielkie. Ocena aktualności studium i planów miejscowych w okresie 2017-2021 – stan na 30 czerwca 2021 r.* Wnioski z tych prac stanowią, że 12 planów zostało sporządzonych na podstawie nieobowiązującej już ustawy z dnia 7 lipca 1994 r., w związku z czym są niezgodne z obowiązującymi przepisami. Część obszarów objętych tymi MPZP jest już ujęta w nowych opracowaniach, na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r., jednak na części tych obszarów (a jest to głównie zabudowa mieszkaniowa i letniskowa) – obowiązują nadal plany, które są niezgodne z przepisami. Dlatego w Model struktury funkcjonalno-przestrzennej zawarto obszary priorytetowe dla opracowania MPZP w kierunku zabudowy mieszkalnej. Ponadto kilka planów opracowanych na podstawie nowszych przepisów dot. zagospodarowania, nie spełnia wymagań powszechnie obowiązujących przepisów prawa – m.in. w zakresie parametrów zabudowy działek, dopuszczalnych norm czynników uciążliwych, warunków podziału i scalania nieruchomości czy też swobody prowadzenia działalności gospodarczej. Uchwalając nowe Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego 30 listopada 2022 r. Rada Gminy *de facto* wyznaczyła aktualne kierunki i priorytety dla osiągnięcia ładu przestrzennego. Dlatego prace nad Modelem funkcjonalno-przestrzennym na etapie tworzenia Strategii prowadzono w sposób zapewniający spójność obu dokumentów, z jednoczesnym spełnieniem wymagań ustawowych, tj. wyznaczeniem obszarów strategicznej interwencji w konkretnych kategoriach. Na etapie wprowadzania zmian po konsultacjach publicznych i społecznych oraz uchwaleniu nowych przepisów, Gmina wspólnie z Wykonawcą przeprowadziła szereg analiz dotyczących m.in. tego w jakim zakresie Studium spełnia wymagania nowego Planu ogólnego, jak również koniecznych do wprowadzenia zmian w Modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej w niniejszej Strategii.

Logikę i zasadność przyjęcia ww. celów przestrzenno-środowiskowych w perspektywie 2030 r. przez Gminę potwierdza treść Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z końcówki 2022, które jako cel przestrzenny wskazywało: *podnoszenie ładu przestrzennego w kształtowaniu jej [Gminy] zagospodarowania przy zachowaniu zasobów i walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych z racjonalnym i efektywnym wykorzystaniem tych zasobów (...) poprzez porządkowanie struktur przestrzennych (...) z zachowaniem harmonijnego krajobrazu terenów otwartych o najwyższych walorach.*

Ponadto, z uwagi na stosunkowo dużą powierzchnię i historyczną rolę obszarów potencjalnie wymagających rewitalizacji w centralnej wsi Chrzypsko Wielkie (patrz Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Mapa 17) – dostrzega się konieczność podjęcia działań w kierunku opracowania gminnego programu rewitalizacji (zgodnie z Ustawą⁶⁶). Nawiązuje to do ustaleń Studium z listopada 2022 r., postulujących *ochronę dziedzictwa kulturowego z zachowaniem historycznych układów przestrzennych oraz kształtowanie współczesnej zabudowy w nawiązaniu do tradycji regionalnych.* Aktualność analiz w Studium pozwoliła również na zachowanie spójności pomiędzy postulowanym w nim działaniami [*pełne wyposażenie gminy w urządzenia infrastruktury technicznej poprawiające stan czystości środowiska, warunki życia mieszkańców oraz warunki prowadzenia działalności gospodarczej*], a przyjętym celem środowiskowym w Strategii.

Poza działaniami koncepcyjno-inwestycyjnymi w ramach celów środowiskowych równie istotne dla Gminy jest kontynuowanie dotychczasowych, a nawet zwiększenie skali proekologicznych działań miękkih. Gmina jest partnerem w Programie Priorytetowym „Czyste Powietrze” i zgodnie z wynikami diagnozy, mieszkańcy składają do Programu relatywnie sporo wniosków o dofinansowanie na wymianę „kopciuchów”, a wg stanu na październik 2023 r. rozważa ubieganie się o udział w Programie Priorytetowym „Ciepłe Mieszkanie”. W latach kolejnych należy ww. kierunki kontynuować, a nawet wzmocnić o komponent

64 [USTAWA z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw](#) [sejm.gov.pl] [dostęp: 23.08.2023]

65 [Chcemy, by planowanie przestrzenne było szybsze i bardziej zrównoważone ; Minister Buda zapowiada nowe przepisy](#) [dostęp: 04.04.2023]; por. Krajowy Plan Odbudowy: Działanie A1.3.1. Wdrożenie reformy planowania i zagospodarowania przestrzennego

66 Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji [t.j. Dz.U. 2021 poz. 485 ze zm.]

Chrzypsko 2030: Strategia Rozwoju Gminy Chrzypsko Wielkie na lata 2023-2030

edukacji mieszkańców w działaniach proekologicznych i prośrodowiskowych (np. gospodarka odpadami, retencjonowanie wody, ład i porządek publiczny) – mając na uwadze dbałość o walory turystyczne jak również realizację celu gospodarczego „Tworzenie sieciowanego produktu turystycznego”.

Oczekiwane wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania w aspekcie przestrzenno-środowiskowym – w wyniku realizacji kierunków rozwoju Gminy przedstawiono w Tabeli 21 gdzie kolorem jasnozielonym oznaczono wskaźniki przestrzenne, a ciemnozielonym – środowiskowe sensu stricto.

Tabela 21 Wskaźniki realizacji celów przestrzennych i środowiskowych Strategii w tym oczekiwane rezultaty

Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa	Termin pomiaru / wg stanu z dnia	Wartość pośrednia	Termin pomiaru / wg stanu z dnia	Wartość docelowa	Termin pomiaru / wg stanu z dnia
Oddziaływanie	P.O: Powierzchnia objęta programem rewitalizacji lub podobnym dokumentem określonym przepisami	ha	0	30.04.2023	0	31.12.2027	2	31.12.2030
Rezultatu	P.R.1: Udział powierzchni objętej uchwałami o przystąpieniu do sporządzania MPZP	%	0,33%	30.04.2023	0,59%	30.06.2027	1,19%	30.06.2030
Rezultatu	P.R.2: Udział powierzchni pokrytej MPZP	%	3,52%	30.04.2023	4,14%	31.12.2027	5,03%	31.12.2030
Rezultatu	P.R.3: Liczba uchwał o planie ogólnym gminy	Szt.	0	24.09.2023	1	31.12.2025	1	31.12.2030
Produktu	P.P.1: Liczba uchwał o przystąpieniu do sporządzania gminnego programu rewitalizacji lub podobnego dokumentu określonego przepisami	Szt.	0	30.04.2023	1	31.12.2027	1	31.12.2030
Produktu	P.P.2: Liczba wydanych decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego (narastająco)	Szt.	0	30.04.2023	6	31.12.2027	11	31.12.2030
Produktu	P.P.3: Liczba kilometrów wybudowanych lub utwardzonych dróg lokalnych	Km	0	30.04.2023	3,61	31.12.2027	5,66	31.12.2030
Rezultatu	S.R.1: Udział mieszkańców podłączonych do sieci kanalizacji w ogólnej liczbie ludności	%	27,3%	31.12.2021	35,8%	31.12.2027	47,1%	31.12.2030
Produktu	S.P.1: Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	13,6	30.04.2023	18,3	31.12.2027	22,1	31.12.2030
Produktu	S.P.2: Długość czynnej sieci wodociągowej	km	86,8	30.04.2023	88,3	31.12.2027	93,7	31.12.2030

Kolorem jasnozielonym oznaczono wskaźniki przestrzenne, a kolorem ciemnozielonym – środowiskowe.

Wskaźniki produktu w kategorii przestrzennej odnoszą się zarówno do inwestycji publicznych, jak i do ładu przestrzennego. Diagnoza pokazuje, że po pierwsze nadal istnieje potrzeba uzupełniania (utwardzania, modernizacji) sieci dróg gminnych, a po drugie ten rodzaj inwestycji jest bezpośrednio związany z udostępnianiem terenów pod działalność gospodarczą, usługową, czy też powstawaniem zabudowy mieszkalnej (patrz również: Ustalenia i rekomendacje w zakresie polityki przestrzennej). Przyjęte wartości dotyczące kilometrażu dróg odzwierciedlają realne możliwości ale też plany inwestycyjne Gminy na kolejne lata, scharakteryzowane w podrozdziale Sytuacja finansowa. Liczba wydanych decyzji lokalizacyjnych zakłada ich opracowanie w odniesieniu nie tylko do dróg, ale także do sieci infrastruktury technicznej i została obliczona w oparciu o wszystkie przestrzenno-środowiskowe wskaźniki produktu. Jak wcześniej wspomniano zakłada się podjęcie działania przez Gminę w celu opracowania gminnego programu rewitalizacji lub równoważnego dokumentu określonego powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.

Rezultaty przestrzenne odnoszą się do wzrostu poziomu ładu przestrzennego – zakładają po pierwsze systematyczne podejmowanie uchwał o przystąpieniu do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania, a po drugie realne zwiększenie udziału powierzchni objętej już uchwalonymi planami. Wyniki diagnozy pokazały, że Gmina powinna zmierzać w tym kierunku i oszacowane wskaźniki odpowiadają właśnie zdiagnozowanym w Strategii potrzebom m.in. w zakresie aktualizacji lub ponownego opracowania planów wydanych na podstawie nieobowiązujących przepisów. Wartości docelowe są spójne z Modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej. Wskaźnik dotyczy planów miejscowych, nie zaś Planu ogólnego wprowadzonego nową ustawą i zastępującego kompetencyjnie Studium. Opracowywanie planów miejscowych pozostaje aktualną kompetencją Gminy, a w przypadku pewnych rodzajów inwestycji – stanie się obligatoryjne. W związku ze zmianą ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,

rezultatem działań wynikających ze Strategii powinno być także opracowanie i uchwalenie planu ogólnego Gminy do 31.12.2025 r. Wytyczne dot. sposobu jego przygotowania są projektowane przez organy rządowe⁶⁷

Wskaźnikiem oddziaływania (czyli nie w pełni zależnym od działania samej Gminy) dla celu przestrzennego jest powierzchnia objęta programem rewitalizacji, ponieważ na etapie projektowania Strategii Gmina nie jest w stanie zadeklarować jaki dokładnie obszar będzie objęty tym dokumentem. Program rewitalizacji cechuje się bardziej kompleksową specyfiką niż miejscowe plany zagospodarowania, ponieważ odnosi się nie tylko do budynków, zagospodarowania i przeznaczenia przestrzeni, ale również do tkanki społecznej miejsca, zakładając konkretne działania wykraczające poza aspekt przestrzenny. Na etapie tworzenia programu rewitalizacji Gmina będzie zobowiązana przeprowadzić osobne konsultacje społeczne oraz włączyć w proces projektowania bezpośrednich interesariuszy (mieszkańców, firmy, spółdzielnie i inne organizacje). Uniemożliwia to przyjęcie powierzchni przyszłego programu rewitalizacji w kategorii wskaźnika rezultatu, z którego Gmina będzie rozliczana po zakończeniu obowiązywania Strategii. Orientacyjnie prognozuje się, że powierzchnia rewitalizacji będzie wynosić około 2 ha. Założenia te są spójne z Obszary Strategicznej Interwencji w zakresie ładu przestrzennego i rewitalizacji.

W odniesieniu do celów środowiskowych przyjmuje się dwa produkty zakładające zwiększenie kilometrażu czynnej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Założenia są w tym zakresie spójne z Obszary Strategicznej Interwencji w zakresie infrastruktury podstawowej oraz z już sformułowanymi zamierzeniami inwestycyjnymi Gminy opisanymi w podrozdziale Sytuacja finansowa. Wartość docelowa wskaźnika rezultatu została oszacowana następująco: liczbę mieszkańców planowaną do podłączenia dzięki przyjętym inwestycjom, podzielono przez 95,12% liczby mieszkańców Gminy w prognozie GUS na 2030 r. (dotychczas na tym poziomie trafności znajduje się prognoza GUS), z prawdopodobieństwem = 93,93%.

Zgodność z aktami prawnymi wyższego rzędu

Wynik analizy zgodności celów rozwojowych Gminy Chrzypsko Wielkie w perspektywie roku 2030 z celami obowiązujących strategii i dokumentów wyższego rzędu przedstawiono dla uproszczenia w Tabela 22.

Tabela 22 Macierz zgodności celów Strategii Rozwoju z aktami wyższego rzędu

Dokument	Cel / kierunek interwencji	SPOŁ.		GOSP.		PRZESTRZ. - ŚRODOW.	
		1	2	1	2	1	2
Cele Strategii Rozwoju Gminy Chrzypsko Wielkie na lata 2023-2030:							
<i>Dokumenty szczebla ponadpaństwowego</i>							
Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 - ONZ	Cel 3. Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt		X				
	Cel 4. Zapewnić wszystkim wysokiej jakości edukację oraz promować uczenie się przez całe życie	X					
	Cel 6. Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gosp. zasobami wodnym					X	X
	Cel 15. Chronić, przywrócić oraz promować zrówn. użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej					X	X
Nowy Europejski Bauhaus	Powrót do natury	X					
	Nadanie priorytetu miejscom i ludziom, którzy tego najbardziej potrzebują		X				
Europejski Zielony Ład	Zachowanie i ochrona różnorodności biologicznej					X	
Plan działania UE na rzecz eliminacji zanieczyszczeń wody, pow. i gleby	Cel: Życie z poszanowaniem ograniczeń naszej planety; Inicjatywa przewodnia 3: Promowanie eliminacji zanieczyszczeń we wszystkich regionach					X	
<i>Dokumenty szczebla krajowego</i>							
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020	Cel szczegółowy II - Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Obszar: Spójność społeczna Cel: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne	X	X				

⁶⁷ <https://legislacja.gov.pl/projekt/12376658> [dostęp: 24.09.2023]

Chrzypsko 2030: Strategia Rozwoju Gminy Chrzypsko Wielkie na lata 2023-2030

Dokument	Cel / kierunek interwencji	SPOŁ.		GOSP.		PRZESTRZ. - ŚRODOW.	
		1	2	1	2	1	2
(z perspektywą do 2030 r.)	Cele Strategii Rozwoju Gminy Chrzypsko Wielkie na lata 2023-2030:						
	Cel szczegółowy II. Obszar: Rozwój zrównoważony terytorialnie Cel: Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie						X
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych; 2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego						
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa 2030	Cel szczegółowy II Poprawa jakości życia, Infrastruktury I stanu środowiska. Kierunek interwencji: II.1. Rozwój liniowej infrastruktury technicznej					X	
	Cel szczegółowy II. Kierunek interwencji: II.3. Rozwój infrastruktury społecznej i rewitalizacja wsi i małych miast	X					X
	Cel szczegółowy II. Kierunek interwencji: II.4. Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska						X
	Cel szczegółowy III Rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa. Kierunek interwencji: III.1. Odpowiedź na zmiany demograficzne i ich następstwa		X				
	Cel szczegółowy III. Kierunek interwencji: III.2. Rozwój przedsiębiorczości i nowych miejsc pracy			X	X		
	Cel szczegółowy III. Kierunek interwencji: III.4. Budowa i rozwój zdolności do współpracy w wymiarze społecznym i terytorialnym				X		X
Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030	Cel szczegółowy 1: podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych	X					
	Cel szczegółowy 4: redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne		X				
Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030	Cel szczegółowy 1: Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne. Kierunek interwencji 1.2.5. Przeciwdziałanie wykluczeniu przez edukację włączającą	X					
<i>Dokumenty szczebla regionalnego i subregionalnego</i>							
Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku	Zasada horyzontalna: rozwój innowacyjny			X	X		
	Zasada horyzontalna: rozwój inkluzywny (włączający)	X	X				
	Zasada horyzontalna: rozwój z poszanowaniem ładu przestrzennego	X	X	X	X	X	X
	Zasada horyzontalna: rozwój zrównoważony	X	X	X	X	X	X
	Cel strategiczny 1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców. Cel operacyjny 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy	X					
	Cel strategiczny 2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu. Cel operacyjny 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie		X				
	Cel strategiczny 2. Cel operacyjny 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom	X	X				
	Cel strategiczny 2. Cel operacyjny 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu		X	X	X		
	Cel strategiczny 3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski. Cel operacyjny 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa [TU: zaplanowano tylko działania komplementarne]			X			
	Cel strategiczny 3; Cel operacyjny 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski [cel społeczny: tylko działania komplementarne]	X					X
Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego	Kształtowanie spójnej przestrzeni osadniczej					X	X
	Ochrona walorów przyrodniczych						X
	Kształtowanie i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska przyrodniczego					X	X
	Ochrona potencjału kulturowego i krajobrazu oraz rozwój konkurencyjnych form turystyki i rekreacji				X		X
	Rozwój efektywnej i innowacyjnej infrastruktury technicznej					X	
	Cele wiejskiego obszaru funkcjonalnego: 1. Poprawa jakości przestrzeni osadniczej miast i wsi; 2. Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej; 6. Rozbudowa systemów infrastruktury technicznej					X	X
	Cele północno-zachodniego obszaru funkcjonalnego: 1. Ochrona obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, kulturowych i				X		X

Chrzypsko 2030: Strategia Rozwoju Gminy Chrzypsko Wielkie na lata 2023-2030

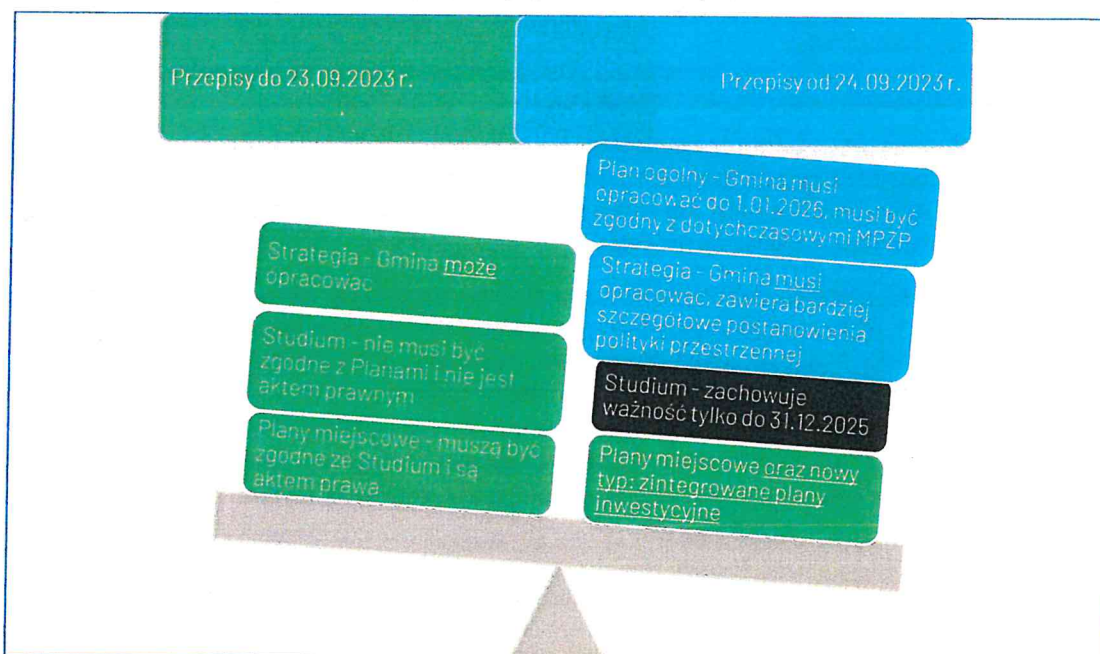
Dokument	Cel / kierunek interwencji	SPOŁ.		GOSP.		PRZESTRZ. - ŚRODOW.	
		1	2	1	2	1	2
Cele Strategii Rozwoju Gminy Chrzypsko Wielkie na lata 2023-2030:							
krajobrazowych; 2. Stymulowanie rozwoju gospodarczego z wykorzystaniem koncepcji „zielonego wzrostu”							
Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania „Puszcza Notecka” do 2029 r.	Cel szczegółowy 1 LSR: Zwiększenie poziomu wykorzystania infrastruktury kulturalnej, czasu wolnego oraz turystyczno-rekreacyjnej poprzez wsparcie potencjału organizacji z tych sektorów	X	X				
	Cel szczegółowy 2 LSR: Zwiększenie potencjału sektora publicznego do współpracy na rzecz rozwoju oferty kulturalnej, organizacji czasu wolnego i turystyczno-rekreacyjnej – skierowanej głównie do społeczności obszaru LGD PN			X	X		
Strategia Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego na lata 2016-2024	Cel strategiczny 1. Rozwój gospodarczy i infrastrukturalny przy wykorzystaniu potencjału powiatu. Działanie 1.1.5 Wspieranie przebudowy dróg gminnych na terenie powiatu międzychodzkiego					X	
	Cel strategiczny 1. Działanie 1.2.2 Wspomaganie działań związanych z przygotowaniem terenów inwestycyjnych						X
	Cel strategiczny 1. Działania: 1.3.1 Wykorzystanie potencjału szlaków turystycznych; 1.3.2 Zwiększanie potencjału bazy gastronomicznej i noclegowej; 1.3.3 Promocja i rozwój agroturystyki			X	X		
	Cel strategiczny 4. Rozwój edukacji dostosowanej do bieżących i przyszłych potrzeb Działanie 4.1.7 Podnoszenie jakości sieci szkół	X					

Źródło: opracowanie Jan Wojciechowski

Polityka przestrzenna Gminy

Ustalenia i rekomendacje w zakresie polityki przestrzennej

Proces opracowywania niniejszej Strategii odbywał się w trakcie przygotowywania przez ustawodawcę znaczących zmian w systemie planowania i zagospodarowania przestrzennego, co obrazuje poniższy Rysunek 11. Finalizacja prac trwała już w trakcie *vacatio legis* do nowych ustaw o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz o samorządzie gminnym. Pomimo faktu, że zgodnie z przepisami przejściowymi Strategia mogłaby zostać uchwalona na zasadzie dotychczasowych przepisów, na etapie konsultacji społecznych i publicznych Gmina ustaliła z Wykonawcą, że obie strony podejmą wspólną próbę doprowadzenia dokumentu do jak największej zgodności z nowymi ustawami.

Rysunek 11 Porównanie systemów planowania przestrzennego przed i po zmianie legislacyjnej z 24.09.2023 r.

Źródło: opracowanie Jan Wojciechowski.

Strategia z uwagi na pełnienie funkcji nadrzędnej nad Studium, określa cele polityki przestrzennej w ujęciu ilościowym dla skali całej Gminy, które omówiono w podrozdziale Przestrzenno-środowiskowe cele i kierunki działań, oczekiwane rezultaty. Zmiana ustaw o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz o samorządzie gminnym, która weszła w życie 24.09.2023 r., implikuje znaczące zmiany w organizacji systemu planowania przestrzennego w Gminie. Mając na uwadze aktualność i rzetelność Studium, którego uchwalenie nastąpiło tuż przed rozpoczęciem prac nad niniejszą Strategią – stwierdza się, że uwarunkowania i kierunki opracowane w tym Studium pozostają w dużej mierze aktualne i w zakresie ustaleń polityki przestrzennej w Strategii nie ma potrzeby wprowadzania znaczących zmian. Na finalnym etapie prac nad Strategią po konsultacjach społecznych, fundamentem dla opracowania zasad polityki przestrzennej w kolejnych podrozdziałach była analiza postanowień Studium i ich ewentualna aktualizacja z punktu widzenia przepisów, jak również spójności z Modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej.

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu

Proponowane kierunki ochrony zasobów i walorów środowiska przyrodniczego odnoszą się do jego poszczególnych komponentów, wskazując działania pozwalające na utrzymanie stanu istniejącego względnie jego poprawę. Jak wskazano w Studium, kształtowanie systemu przyrodniczego powinno uwzględniać dwa powiązane ze sobą cele: utrzymanie bądź rozwijanie pożądanego systemu środowiska przyrodniczego zapewniającego prawidłowe funkcjonowanie przyrody przy jednoczesnym zaspokajaniu potrzeb mieszkańców.

Niemal cała Gmina Chrzypsko Wielkie leży w granicach Sierakowskiego Parku Krajobrazowego, na terenie którego zakłada się ochronę wartości przyrodniczych, historycznych i kulturowych w celu ich zachowania i popularyzacji w warunkach zrównoważonego rozwoju. Cele ochrony Sierakowskiego Parku Krajobrazowego zostały określone w uchwale nr XIII/258/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie Sierakowskiego Parku Krajobrazowego. Zgodnie z zasadą, że prawo nie działa wstecz, wyjątki od ochrony krajobrazowej stanowią tereny wyznaczone w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chrzypsko Wielkie, zmienionym uchwałą Nr LI/268/2018 Rady Gminy Chrzypsko Wielkie z dnia 17.09.2018, obowiązującym w dniu wejścia w życie uchwały w sprawie Sierakowskiego Parku Krajobrazowego (2019). Obowiązujące wówczas Studium wyznaczało tereny, dla których uzyskano pozytywne uzgodnienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu:

- z możliwością eksploatacji złóż w obrębach Łęczeczek i Łęczec;
- pod zabudowę, w tym zwłaszcza zabudowę mieszkaniową na pagórkowatych terenach zlokalizowanych wzdłuż brzegów Jeziora Kuchennego;
- pod zabudowę mieszkaniową oraz usługową, w tym rekreacji i turystyki na pagórkowatych terenach zlokalizowanych wzdłuż brzegów Jeziora Chrzypskiego;

Na terenie gminy ochroną prawną w formie pomników przyrody objęto 18 drzew. W celu ich ochrony należy wykluczyć wszelkie działania mogące przyczynić się do uszkodzenia drzew. Na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu.

Szczególne formy ochrony prawnej na terenie Gminy stanowią dwa obszary Natura 2000, czyli mające znaczenie dla Wspólnoty utworzone w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków, siedlisk przyrodniczych lub gatunków będących przedmiotem zainteresowania. W Model struktury funkcjonalno-przestrzennej opracowano zwarte obszary szczególnej ochrony bioróżnorodności – m.in. te, na których pokrywają się obie formy ochrony Natura 2000, jak również inne wskazane jako cenne przyrodniczo w Studium. Podtrzymuje się aktualność ustalonej w Studium zasady, że tereny tworzące system ekologiczny gminy powinny być zwarte przestrzennie i powiązane, bez barier z analogicznymi terenami w systemie.

- Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 (ponad 95% powierzchni Gminy): PLB300015 „Puszcza Notecka” w ramach tzw. dyrektywy ptasiej. Posiada plan zadań ochronnych, który został ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie. Wśród zagrożeń wymienia się między innymi turystykę motorową, sporty wodne, rekreację a także zabudowę brzegów jezior, zmniejszanie powierzchni szuwarów i ich przesuszanie.
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 (niewielka część na południu Gminy): PLH300032 Ostoja Międzychodzko-Sierakowska w ramach tzw. dyrektywy siedliskowej. Dla „Ostoi Międzychodzko – Sierakowskiej” główne zagrożenia dotyczą rolnictwa, leśnictwa, bezpośredniej ingerencji ludzkiej oraz

Chrzypsko 2030: Strategia Rozwoju Gminy Chrzypsko Wielkie na lata 2023-2030

modyfikacja naturalnego systemu. SOO zakłada ograniczenie zainwestowania w granicach obszaru oraz zachowanie stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania ptaków: bielika, kani rudej i kani czarnej.

Studium z 30.11.2022 r. postulowało:

- rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej jako główną formę ochrony przyrody w jednostkach osadniczych w sąsiedztwie jezior i cieków. Badania na etapie diagnozy Strategii doprowadziły do wniosków, że rozwój infrastruktury podstawowej w tym zakresie stanowi wciąż aktualny i fundamentalny cel rozwoju Gminy Chrzypsko Wielkie na lata 2023-2030 (przez Przestrzenno-środowiskowe cele i kierunki działań, oczekiwane rezultaty). Gmina wyznaczyła ponadto Obszary Strategicznej Interwencji w zakresie infrastruktury podstawowej, zgodne z poniżej przedstawionym Modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej. Istotną część z nich leży w bliskiej odległości od jeziora Chrzypskiego, po jego zachodniej stronie oraz po zachodniej stronie jeziora Wielkiego w Mylinie. Na terenach o zabudowie rozproszonej i niewielkiej liczbie mieszkańców, tam gdzie warunki gruntowo-wodne na to pozwalają, należy preferować oczyszczalnie przydomowe;
- ograniczenie zainwestowania w strefach brzegowych jezior, ochrona pasa zieleni nadbrzeżnej oraz wynurzonej. W tym zakresie na podstawie diagnozy w Strategii określono w Model struktury funkcjonalno-przestrzennej, że obszary zabudowy letniskowej generują zauważalną presję środowiskową. Ograniczono obszary zainwestowania wokół jezior tylko do tych miejsc, w których Analiza aktualności planów miejscowych wskazuje na konieczność aktualizacji już istniejących MPZP, jak również do fragmentu po zachodniej stronie jeziora Chrzypskiego, gdzie grunty rolne są stosunkowo niskiej klasy, infrastruktura podstawowa będzie relatywnie tania do wybudowania i istnieje możliwość przeznaczenia terenu pod zabudowę mieszkaniową.
- ochronę przed zmianą użytkowania mokradeł, stawów i oczek wodnych, która została w Strategii odzwierciedlona w głównej mierze poprzez ich pokrycie na obszarach zwartej ochrony bioróżnorodności w Model struktury funkcjonalno-przestrzennej;
- ukierunkowanie ruchu turystycznego na wyznaczone szlaki omijające cenne siedliska oraz miejsca lęgowe ptaków co pozostaje aktualne (patrz Mapa 11 i Mapa 12 w Model struktury funkcjonalno-przestrzennej). W Strategii uszczegółowiono miejsca rozwoju turystyki wybierając Obszary Strategicznej Interwencji w zakresie funkcji okołoturystycznych w oparciu o przeprowadzoną diagnozę;
- ochronę powietrza poprzez preferowanie stosowania do celów grzewczych i technologicznych paliw niskoemisyjnych, a także na wprowadzanie terenów zieleni. Zieleń oczyszcza powietrze przez absorpcję zanieczyszczeń pyłowych i gazowych – pochłania ponad 60% pyłów. Stopniowe eliminowanie tradycyjnych systemów ogrzewania w pierwszej kolejności powinno dotyczyć obiektów użyteczności publicznej. W tym celu Gmina aktywnie współpracuje z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu, prowadząc punkt doradczy w Urzędzie i wspierając mieszkańców w pozyskiwaniu dotacji z Programu Priorytetowego Czyste Powietrze. Efekty są zadowalające na tle regionu i kraju co pokazała diagnoza w niniejszej Strategii oraz w Strategii LGD Puszcza Notecka, zatem należy dążyć do ich podtrzymania lub dalszego zwiększenia.;
- ochronę powierzchni ziemi na terenie gminy Chrzypsko Wielkie poprzez powstrzymanie procesów erozyjnych poprzez zwiększanie powierzchni zieleni (dotyczy głównie terenów o dużych spadkach) oraz systematyczną rekultywację wyrobisk poeksploatacyjnych. Obecnie na terenie gminy Chrzypsko Wielkie eksploatowane jest kruszywo naturalne w obrębie geodezyjnym Łężece, co zaznaczono w Model struktury funkcjonalno-przestrzennej poprzez obszary presji środowiskowej. Po zakończeniu eksploatacji proponuje się leśny lub rolny kierunek eksploatacji.

Pozostałe, szczegółowe ustalenia i rekomendacje polityki przestrzennej zostaną ujęte w Planie ogólnym Gminy do końca 2025 r., którego obowiązek wynika z art. 13a ust. 1 nowej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a Strategia zakłada stosowny wskaźnik rezultatu w tym zakresie.

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, Gmina Chrzypsko Wielkie nie jest objęta potrzebą ochrony krajobrazów kulturowych – być może z uwagi na to, że na tle innych gmin w Wielkopolsce nie posiada aż tak wiele znaczących obiektów i dóbr kultury. Pomimo tego, Gmina w Strategii wyznacza własne obszary takiej ochrony. W Model struktury funkcjonalno-przestrzennej ochronę dziedzictwa i zabytków przyporządkowano do systemu powiązań przyrodniczych – mając na uwadze fakt, że ten system dziedzictwa naturalnego i kulturowego stanowi spójny, atrakcyjny wizualnie krajobraz Gminy co uznano wcześniej w Strategii za silną stronę obszaru (patrz Analiza SWOT-TOWS). Na Mapa 11 uwzględniono obiekty objęte ochroną zabytków w ewidencji gminnej oraz ochroną konserwatorską (patrz też: Tabela 24). Rysunek Studium nie zawierał wszystkich obiektów objętych ochroną w ramach ewidencji, w tym nawet obiektów o wysokim znaczeniu architektonicznym i krajobrazowym takich jak most kolejowy w Chrzypsku Małym, zespoły folwarczne w Śródce i w Ryżynie. W niniejszej Strategii uzupełniono Model o te dane kartograficzne. Stan bieżący analizowano na podstawie kart sporządzonych do ewidencji gminnej zgodnie z wytycznymi na s. 95 Programu Opieki nad Zabytkami. Dla ochrony dóbr kultury istotnych

Chrzypsko 2030: Strategia Rozwoju Gminy Chrzypsko Wielkie na lata 2023-2030

jest ponadto 386 stanowisk archeologicznych, zawartych w rysunku Studium, w tym grodzisko wczesnośredniowieczne w obrębie Ryżyn wpisane do rejestru zabytków. Na obszarze stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków zakazuje się prowadzenia wszelkich robót budowlanych.

Do 2024 r. obowiązuje Gminny Program Opieki nad Zabytkami, którego postanowienia stanowią charakter komplementarny (uzupełniający) dla Strategii. Zakres i czas trwania Programu określa Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840 ze zm.). Tworząc nowy Program na lata 2025-2028 zgodnie z przepisami prawa, Gmina powinna mieć na uwadze, że kilka obiektów nieruchomości wyszczególnionych w dotychczasowym Programie, zostało w Modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej przypisanych do obszarów potencjalnej rewitalizacji, rozwoju funkcji okołoturystycznej, czy też kulturalnej. Przed opracowaniem nowego Programu warto zaktualizować gminną ewidencję zabytków, ponieważ wg stanu na wrzesień 2023 r., nie istnieje łącznie 12 ze 126 budynków i budowli uwzględnionych na tej liście, głównie stanowiących elementy folwarków / dworków co stanowi niemal 10%. Ponadto istotne będzie uwzględnienie zmian wprowadzanych Ustawą z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, która wejdzie w życie 01.05.2024 r.

Ochrona i kształtowanie zasobów środowiska kulturowego i krajobrazu na terenie gminy Chrzypsko Wielkie powinna odbywać się poprzez:

- ochronę konserwatorską istniejących zespołów i obiektów zabytkowych oraz stanowisk archeologicznych, określoną na podstawie przepisów Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- zachowanie historycznych układów przestrzennych oraz kształtowanie współczesnej zabudowy w nawiązaniu do tradycji regionalnych w zakresie formy architektonicznej oraz rodzaju materiałów budowlanych;
- eksponowanie charakterystycznych dominant architektonicznych (np. kościoł w Chrzypsku Wielkim, most kolejowy w Chrzypsku Małym);
- kształtowanie nowej zabudowy w sposób niekolidujący ze strefami widokowymi (dotyczy to terenu wokół jezior, zwłaszcza Obszary Strategicznej Interwencji w zakresie funkcji okołoturystycznych);
- zachowanie w stanie zbliżonym do naturalnego elementów przyrodniczych takich jak: jeziora, ciek, stawy, atrakcyjne ściany leśne oraz uporządkowanie zieleni parkowej;
- pozyskiwanie nowych właścicieli dla zabytków będących własnością Skarbu Państwa i przy zachowaniu ich wartości kulturowej udostępnianie społeczeństwu dla celów kulturotwórczych i turystycznych;
- zagwarantowanie ograniczenia możliwości zabudowy historycznych zespołów ogrodowych w zabytkowych parkach dworskich i pałacowych. Ochronie podlega rozplanowanie z istniejącą siecią dróg, alei, cieków wodnych, osi i powiązań widokowych oraz starodrzew i zieleni parkowa (zespoły roślinne, ich rodzaje, rozmiary, wody ruchome i stojące), rzeźba terenu, dominanty kompozycyjne i architektoniczne. Wszelkie działania podejmowane na terenach zespołów pałacowo-parkowych powinny służyć zachowaniu, utrwaleniu oraz utrzymaniu w jak najlepszym stanie zabytków architektury oraz zieleni w łączności z zachowaniem walorów przyrodniczych zespołu. Należy podjąć wszelkie starania o zachowanie zadrzewień, równowagi ekologicznej oraz stosunków wodnych;
- zakaz lokalizacji elektrowni wiatrowych na terenie zespołów pałacowo-parkowych oraz cmentarzy wpisanych do rejestru zabytków (zgodnie z podrozdziałem Strategii Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej powyżej 500 kW, elektrownie wiatrowe powyżej 500 kW nie są możliwe do umiejscowienia na obszarze Gminy). Podczas planowania lokalizacji ww. inwestycji należy wykluczyć możliwość zakładania elektrowni wiatrowych w bezpośrednim sąsiedztwie wpisanych do rejestru zabytków lub w gminnej ewidencji zabytków zespołów dworsko - parkowych oraz w ich dalszym otoczeniu biorąc pod uwagę najważniejsze osie widokowe wiodące w kierunku tych zespołów i prowadzące od nich na zewnątrz (np. wzdłuż alei i dróg dojazdowych); powiązania widokowe są integralnym składnikiem funkcjonowania zespołów zabytkowych w krajobrazie, często specjalnie projektowanym i jako takie stanowią wartość podnoszącą walory krajobrazowej i kulturowe gminy. Podczas prac ziemnych związanych z budową elektrowni wiatrowych ustala się obowiązek prowadzenia badań archeologicznych, zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego w przypadku prowadzenia prac szerokopłaszczyznowych (np.: kopalnie, drogi, odkrywki, eksploatacja złóż, inwestycje kubaturowe) ustala się przeprowadzenie rozpoznawczych badań powierzchniowo-sondażowych, w którym zostanie określony zakres niezbędnych prac archeologicznych.

Pozostałe, szczegółowe ustalenia i rekomendacje polityki przestrzennej zostaną ujęte w Planie ogólnym Gminy do końca 2025 r., którego obowiązek wynika z art. 13a ust. 1 nowej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a Strategia zakłada stosowny wskaźnik rezultatu w tym zakresie.

Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów

Strategia cechuje się stosunkowo generalnym, aczkolwiek precyzyjnym charakterem, który ma wskazać kierunki dalszego postępowania przez Gminę i jej jednostki podległe w zakresie m.in. zagospodarowania przestrzeni. Opracowany Model struktury funkcjonalno-przestrzennej nie pokrywa całości obszaru Gminy – tak jak Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego – jednak koncentruje się na określeniu pożądanego kierunku zmian w strukturze zagospodarowania terenu. Określone w Modelu obszary ochronne (przyrodnicze, środowiskowe, rolnicze) wskazuje się dla zapobiegania kształtowaniu w ich granicach zabudowy mieszkaniowej, produkcyjnej, usługowej czy też infrastruktury publicznej, która wykraczałaby poza niezbędne wyposażenie przesyłowe. Model wskazuje w szczególności kierunki wykorzystania przestrzeni w zakresie priorytetowym dla opracowania MPZP w kierunku zabudowy mieszkalnej, w tym dla uzbrojenia terenu, rozwoju usług rynkowych, rozwoju działalności gospodarczej w tym produkcyjnej (patrz Mapa 10; Mapa 13; Tabela 24).

Czynienie bardziej szczegółowych postanowień na temat kierunków wykorzystania przestrzeni, niż ma to miejsce w poniższym Modelu – nie jest w Strategii właściwe i pożądane. W podrozdziale Przestrzenno-środowiskowe cele i kierunki działań, oczekiwane rezultaty – Gmina przyjmuje wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania ukierunkowane na osiągnięcie celu w postaci dalszej poprawy ładu przestrzenno-środowiskowego i czynnego jego kształtowania. Szczegółowe postanowienia będą czynione w aktach prawa miejscowego: MPZP i Planie ogólnym, który Gmina musi opracować do końca 2025 r. Do tego momentu Studium pozostanie wysoce aktualne mając na uwadze jego uchwalenie pod koniec 2022 r. Zawiera ono szczegółowe wytyczne dotyczące kształtowania różnych kategorii przeznaczenia przestrzeni.

Poniższa Tabela 23 wskazuje wytyczne dla Gminy – z jakich źródeł w Strategii oraz jeszcze obowiązującym Studium powinna kierować się w zakresie opracowania Planu ogólnego, tak aby w możliwie największym stopniu wykorzystać już wcześniej poczynione i aktualne ustalenia planistyczne w nowym typie dokumentu. Takie działanie pozwoli Gminie na racjonalne wydatkowanie środków publicznych – brak konieczności tworzenia Planu ogólnego od podstaw.

Tabela 23 Porównanie systemów planistycznych przed i po zmianie legislacji w 2023 r.

Studium	Strategia rozwoju z Modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej	Plan ogólny Gminy
Uchwalone w 2022 r. Straci moc 31.12.2025 r.	Uchwalona w 2023 r. z celami do 2030 r. Obowiązanie: 2023-2030	Do opracowania do 31.12.2025 r. Wejdzie w życie 1.01.2026 r.
Nie musi być zgodne z Miejscowymi Planami	Wskazuje kierunki i cele działania Gminy, również w zakresie przestrzennym	Musi być zgodne z Miejscowymi Planami, które są aktualne i nie naruszają przepisów (w tym celu należy wykorzystać sporządzoną Analizę aktualności Planów Miejscowych). Uwzględnia politykę przestrzenną gminy określoną w strategii rozwoju gminy.
Ustalenia kierunków i zasad kształtowania terenów: 1) zabudowy mieszkaniowej 2) rozwoju zabudowy usługowej w tym rekreacji i turystyki 3) rozwoju działalności gospodarczej 4) usług i działalności gospodarczej, w tym związane z sektorem rolniczym 5) rozwoju usług sportu i usług publicznych, w tym kultury fizycznej 6) zieleni 7) cmentarzy	Ustalenia Modelu (Tabela 24): a) struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych (Mapa 10) b) system powiązań przyrodniczych (Mapa 11) c) główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych (Mapa 12) d) główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej (Mapa 13) Ustalenia polityki przestrzennej: 1) Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu 2) Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej 3) kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym	Strefy planistyczne: 1) strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną – w Modelu wskazane są pożądane przestrzenie dla rozwoju zabudowy mieszkalnej i opracowania MPZP w tym kierunku 2) strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną – w Modelu wskazane są pożądane przestrzenie dla rozwoju zabudowy mieszkalnej i opracowania MPZP w tym kierunku 3) strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową – tereny na styku obszarów ochrony produkcji rolnej, funkcji okołoturystycznej i zabudowy mieszkaniowej 4) strefa usługowa – jak w studium pkt 2; w Modelu wskazane są pożądane przestrzenie dla rozwoju usług jak również Obszary Strategicznej Interwencji w

Studium	Strategia rozwoju z Modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej	Plan ogólny Gminy
8) infrastruktury technicznej 9) infrastruktury kolejowej 10) z możliwością eksploatacji złóż 11) OZE powyżej 500 kW 12) rozwoju rolnictwa i leśnictwa 13) wód powierzchniowych śródlądowych	określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej 4) Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego 5-6) Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego. Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej + Obszary Strategicznej Interwencji w zakresie infrastruktury podstawowej 7) Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej powyżej 500 kW 8) Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko 9) Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej 10) Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji, wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji + Obszary Strategicznej Interwencji w zakresie ładu przestrzennego i rewitalizacji	zakresie edukacji i kultury i Obszary Strategicznej Interwencji w zakresie funkcji okołoturystycznych 5) strefa handlu wielkopowierzchniowego 6) strefa gospodarcza – jak w studium pkt 3; w Modelu wskazane są pożądane przestrzenie dla rozwoju działalności produkcyjnej 7) strefa produkcji rolniczej – w Modelu wskazane są przestrzenie dla ochrony produkcji rolnej w klasach gleb I-III 8) strefa infrastrukturalna – jak w studium pkt 8-9; w Modelu wskazane są pożądane przestrzenie dla rozwoju infrastruktury podstawowej oraz Obszary Strategicznej Interwencji w zakresie infrastruktury podstawowej 9) strefa zieleni i rekreacji – jak w studium pkt 5-6 10) strefa cmentarzy – jak w studium pkt 7 11) strefa górnictwa – jak w studium pkt 10 12) strefa otwarta – w Modelu są to przestrzenie pozostające jako nieoznaczone 13) strefa komunikacyjna

Źródło: analiza Jan Wojciechowski i Gmina Chrzypsko Wielkie w oparciu o przepisy prawa.

Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego

Nie wyznacza się obszarów, na których ustala się lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego. Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

Inwestycje celu publicznego w zakresie, o którym mowa w art. 6 Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz.U. 2023 poz. 344 ze zm.) realizowane będą w oparciu o posiadane i realizowane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. W głównej mierze decyzje lokalizacyjne odnoszą się do rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej. Te dwie kategorie wymagane w Strategii przepisami nowej ustawy planistycznej pozostają ze sobą nierozzerwalnie związane. W okresie 2016-2023 wydawane były decyzje lokalizacyjne w następujących celach publicznych⁶⁸:

- sieć wodociągowo-kanalizacyjna: rurociągi w tym tranzytowe od studni głębinowych do stacji uzdatniania wody, przyłącza wody i kanalizacji sanitarnej, stacje uzdatniania wody, kanalizacja deszczowa
- drogi publiczne (budowa, przebudowa, rozbudowa) i ich oświetlenie uliczne
- infrastruktura sportowo-rekreacyjna: ścieżka spacerowa, sala sportowa, ścianka wspinaczkowa
- sieć elektroenergetyczna: budowa sieci, budowa przyłącza kablowego
- sieć telekomunikacyjna
- mała retencja nizinna wraz z niezbędną infrastrukturą

Podstawową zasadą prowadzenia inwestycji gminnych jest możliwość łączenia poszczególnych rodzajów inwestycji w spójną całość w taki sposób, aby realizacja poszczególnych zadań odbywała się w ramach jednego procesu inwestycyjnego. Takie podejście zapewnia działanie w zgodności z zasadą „Nie czyni poważnych szkód” (DNSH). Gmina już wydawała tego rodzaju decyzje w minionych latach, np. przebudowa drogi gminnej wraz z rozbudową wodociągu, budową kanalizacji deszczowej i rozbudową oświetlenia ulicznego (Decyzja o lokalizacji celu publicznego nr 4/2022 z 2022-06-06). Z drugiej strony należy mieć na uwadze fakt, że Gmina nie zawsze będzie dysponować zasobami finansowymi do przygotowania dokumentacji oraz wykonania inwestycji w taki kompleksowy sposób – łączący kilka celów publicznych.

⁶⁸ [Chrzypsko Wielkie - System Informacji Przestrzennej - e-mapa.net](#) [dostęp: 21.09.2023]

Nowe przepisy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym od 24.09.2023 r. nie wprowadzają znaczących zmian w samym procesie ustalania decyzji lokalizacyjnych, poza koniecznością skonsultowania ich w niektórych przypadkach z nowymi organami administracji publicznej. Podtrzymuje się zatem zasadę, że decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego będą wydawane zgodnie z Rozdziałem 5 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Decyzje lokalizacyjne będą musiały być zgodne z Planem ogólnym Gminy. Do czasu jego uchwalenia fundamentem dla ich ustalania powinny być Strategia i Studium uwarunkowań. Diagnoza w Strategii doprowadziła do wniosku, że potrzeby w zakresie rozwoju infrastruktury podstawowej (szczególnie wodno-kanalizacyjnej) pozostają wysoce aktualne zarówno dla części już istniejącej zabudowy w sołectwach oddalonych od centrum Gminy, jak i dla potencjalnych przyszłych obszarów zabudowy mieszkaniowej oraz produkcyjnej. Przestrzenno-środowiskowe cele i kierunki działań, oczekiwane rezultaty określają mierzalne cele dla Gminy w perspektywie roku 2030 w zakresie środowiskowym, tj. poprawy gospodarki wodno-ściekowej. Dlatego w Model struktury funkcjonalno-przestrzennej wyznaczono Obszary Strategicznej Interwencji w zakresie infrastruktury podstawowej (patrz Mapa 13; Tabela 24). Model określa wstępne lokalizacje, na których w głównej mierze zakłada się rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.

W okresie 2023-2030 Gmina dopuszcza także lokalizację inwestycji celu publicznego organów administracji wyższego rzędu (w szczególności dotyczącą rewitalizacji/odbudowy linii kolejowej nr 368, modernizacji lub przebudowy dróg wojewódzkich i powiatowych) oraz spółek publicznych i prywatnych, dostarczających infrastrukturę podstawową mieszkańcom Gminy (np. elektroenergetyczną, telekomunikacyjną). W odniesieniu do linii kolejowej, wniosek o dofinansowanie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego został wybrany do realizacji w ramach Programu Uzupełniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Kolejowej - Kolej + do 2029 roku⁶⁹. Umowa o dofinansowanie została zawarta 27.01.2023 r., a 29.08.2023 r. PKP PLK SA zawarła umowę na wykonanie dokumentacji technicznej dla rewitalizacji. Wyzwaniem dla wykonalności inwestycji jest wkład własny samorządów, ustalony na poziomie 15% z czego połowę mają zapewnić samorządy lokalne, a połowę - samorząd wojewódzki. Inwestycje wspierane w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski muszą wynikać z Regionalnego Planu Transportowego dla Województwa Wielkopolskiego w perspektywie do 2030 roku i to kryterium zostaje spełnione w odniesieniu do rewitalizacji linii kolejowej nr 368 Międzychód - Szamotuły⁷⁰, dlatego finansowanie ze strony samorządu wojewódzkiego jest przygotowane.

Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej powyżej 500 kW

- Wg stanu na wrzesień 2023 r., w Model struktury funkcjonalno-przestrzennej uwzględnia się już istniejące instalacje OZE w zakresie energii słonecznej (Mylin) oraz potencjalne lokalizacje pod instalacje fotowoltaiczne, na które jest zgłoszone zapotrzebowanie, a sprawy pozostają nierozstrzygnięte. Decyzje RDOŚ i ew. lokalizacyjne zapadną w latach 2023-2026, ponieważ sprawa zawieszona do czasu raportu środowiskowego może mieć ten status przez okres maksymalnie 3 lat. Potencjalne lokalizacje obejmują obręb: Mylin, Ryżyn, Łężce, Białokoszyce. Na wyznaczonych terenach dopuszcza się również instalacje fotowoltaiczne o mocy mniejszej niż 500 kW. W zakresie lokalizacji instalacji o mocy nieprzekraczającej 500 kW lub wolnostojących urządzeń fotowoltaicznych, o mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 1000 kW zlokalizowanych na gruntach rolnych stanowiących użytki rolne klas V, VI, VIz i nieużytki - w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne oraz urządzeń innych niż wolnostojące, obowiązują przepisy odrębne.
- Przeznaczenie terenów do lokalizacji źródeł energii nie jest jednoznaczne z możliwością przyłączenia do sieci elektroenergetycznej. Rozpatrzenie możliwości przyłączenia źródła do sieci elektroenergetycznej odbywa się zgodnie z przepisami odrębnymi.
- W zakresie OZE dopuszcza się kolejne inwestycje w innych lokalizacjach, na tyle na ile będzie to możliwe w kontekście przesyłu do sieci energetycznych. Jednak każdorazowo muszą być one poprzedzone odpowiednimi procedurami oceny i decyzji lokalizacyjnej. Rozwój OZE będzie promowany przez Gminę w szczególności na gruntach rolnych niskiej klasy bonitacyjnej i na nieużytkach, jednak zanim zapotrzebowanie na wykorzystanie terenów w ten sposób zostanie do Gminy zgłoszone, decyduje swoboda działalności gospodarczej oraz swoboda zawierania umów pomiędzy inwestorami, a dysponentami gruntów.
- Na terenie gminy nie dopuszcza się lokalizacji elektrowni wiatrowych o mocy przekraczającej 500 kW.
- Akty prawa miejscowego i decyzje lokalizacyjne dotyczące instalacji OZE sporządza się w oparciu o aktualne przepisy ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (lub równoważnej),

69 [Wyniki_naboru_do_Programu_Kolej_aktualizacja.pdf\(plk-sa.pl\)](#) [dostęp: 21.09.2023]

70 [Regionalny Plan Transportowy dla woj. wlkp. z 2022 r.](#) - patrz s. 12, 160, tabela 2 w załączniku nr 3 [dostęp: 21.09.2023]

- ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (lub równoważnej), ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie biogazowni rolniczych (lub równoważnej).
- W granicach stref ochronnych (pokrywających się z granicami terenów przeznaczonych pod OZE) należy zachować ograniczenia w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, zgodnie z przepisami odrębnymi.
 - W przypadku planowania źródła energii w sąsiedztwie infrastruktury technicznej elektroenergetycznej należy przedstawić Operatorowi Systemu Dystrybucyjnego (OSD) sposób zagospodarowania działek przeznaczonych pod zabudowę tego źródła uwzględniający swobodny dostęp i dojazd służb OSD do istniejącej infrastruktury w celu przeprowadzenia prac eksploatacyjnych lub usuwania awarii. Przy lokalizacji nowych instalacji fotowoltaicznych należy zapewniać w trakcie budowy, użytkowania i eksploatacji zachowanie odległości od osi linii elektroenergetycznej, będącej częścią sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej. Szczegółowe odległości lokalizacji poszczególnych instalacji fotowoltaicznych od osi istniejących i projektowanych linii elektroenergetycznych dystrybucyjnych w poziomie, zawiera Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 30.11.2022 r.
 - Pozostałe, szczegółowe ustalenia i rekomendacje polityki przestrzennej zostaną ujęte w Planie ogólnym Gminy do końca 2025 r., którego obowiązek wynika z art. 13a ust. 1 nowej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a Strategia zakłada stosowny wskaźnik rezultatu w tym zakresie.

Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Zgodnie z Uchwałą nr XIII/258/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie Sierakowskiego Parku Krajobrazowego, na terenie Parku (tj. 99,9% powierzchni Gminy Chrzypsko Wielkie) wprowadza się zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, Gmina Chrzypsko Wielkie nie jest objęta potrzebą ochrony gleb dla celów produkcji rolnej. Pomimo to, Gmina w Strategii wyznacza własne obszary takiej ochrony. Grunty rolne i leśne podlegają ochronie na podstawie art. 7 ust. 2 pkt. 1 i ust. 2a ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. 2022 poz. 2409 ze zm.). Ich ochrona polega na ograniczaniu przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne. Na cele nierolnicze i nieleśne można przeznaczać przede wszystkim grunty oznaczone w ewidencji gruntów jako nieużytki, a w razie ich braku – inne grunty o najniższej przydatności produkcyjnej. Przeznaczenie na cele nierolnicze gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I do III wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi. Dlatego w Model struktury funkcjonalno-przestrzennej oznaczono grunty klas I-III stosowną kategorią ochrony przestrzeni: Obszary produkcji rolnej i pokrewnej, wykluczone z zabudowy innej niż zagrodowa i związana z produkcją rolną (patrz Tabela 24; Mapa 11). Przeznaczenie gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa na inne cele, wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw środowiska, a pozostałych gruntów leśnych – zgody marszałka województwa.

Wykorzystanie powierzchni ziemi powinno być optymalnie dostosowane do naturalnych warunków przyrodniczo – glebowych. Pod zalesienie powinny być przeznaczane grunty nieużytki oraz grunty najłagodniejsze. Jednak nie wszystkie grunty słabe powinny być przeznaczone do zalesienia. W formie dotychczasowego użytkowania powinny pozostać:

- wielogatunkowe półnaturalne łąki, torfowiska, bagna, drobne zakrzewienia i zadrzewienia, śródpolne remizy, a ponadto: mszary, oczka wodne, trzcinowiska, wrzosowiska, murawy napiaskowe i kserotermiczne, gołoborza i wychodnie skalne;
- korytarze ekologiczne o charakterze nieleśnym, w szczególności doliny rzeczne;
- stanowiska archeologiczne oraz bezpośrednie otoczenie obiektów zabytkowych, które według tradycji lub oryginalnych założeń przestrzennych były w przeszłości zlokalizowane w otwartym krajobrazie;
- grunty rolne o wyższej przydatności rolniczej (grunty klasy I-III na kompleksach rolniczej przydatności 2-5 tj. pszennym dobrym i wadliwym, pszenno-żytnim, żytnim dobrym – oznaczone w Model struktury funkcjonalno-przestrzennej stosowną kategorią przestrzeni) oraz kompleksy o mniejszej przydatności rolniczej w otoczeniu jednostek osadniczych ze względów krajobrazowych;
- granica rolno-leśna wyznaczana na obszarach NATURA 2000, powinna respektować wszystkie zalecenia oraz zawierać wszelkie elementy zgodności z planami zadań ochronnych tych obszarów.

Zasady kształtowania strefy przejściowej na styku z rolniczą przestrzenią produkcyjną:

Chrzypsko 2030: Strategia Rozwoju Gminy Chrzypsko Wielkie na lata 2023-2030

- ukształtowanie strefy ekotonowej składającej się z podstref: drzewiastej, krzewiasto - drzewiastej i krzewiastej - przy zakładaniu strefy ekotonowej wskazane jest wykorzystanie samosiewów oraz innych naturalnych elementów, w tym starych drzew owocowych;
- skład gatunkowy upraw wprowadzanych na grunty nieleśne musi być dostosowany do warunków siedliska, kształtowanych głównie przez żyzność gleby i stopień jej uwilgotnienia.

Zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- ochrona przed zmianą użytkowania gruntów rolnych o korzystnych warunkach dla rozwoju produkcji rolniczej (grunty klasy I-III na kompleksach rolniczej przydatności 2-5 jw. oraz 8 tj. zbożowo-pastewnym mocnym) stanowiących podstawową bazę dla funkcjonowania rolnictwa na terenie gminy. Ochronę tę zapewniono w Model struktury funkcjonalno-przestrzennej stosowaną kategorią przestrzeni;
- ochrona przed zmianą przeznaczenia użytków zielonych, zwłaszcza łąk – wskazane użytkowanie ekstensywne;
- zachowanie zadrzewień śródpolnych, remiz oraz pojedynczych drzew;
- ochrona przed erozją gleb poprzez wprowadzanie zieleni trwałej na fragmentach gruntów o dużych spadkach;
- ochrona wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej;
- ustalenie przestrzegania przy prowadzeniu działalności rolniczej zasad dobrej praktyki rolniczej oraz zasad określonych w przepisach odrębnych, w szczególności dotyczących warunków przechowywania nawozów naturalnych oraz dawek i terminów ich stosowania.
- uwzględnienie ustaleń wynikających z "Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu" przyjętego Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 31 stycznia 2023 r.

Pozostałe, szczegółowe ustalenia i rekomendacje polityki przestrzennej zostaną ujęte w Planie ogólnym Gminy do końca 2025 r., którego obowiązek wynika z art. 13a ust. 1 nowej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a Strategia zakłada stosowny wskaźnik rezultatu w tym zakresie.

Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji, wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekułtywacji lub remediacji

Studium z 30.11.2022 r. nie wyznaczało obszarów zdegradowanych. Diagnoza w niniejszej Strategii pozwoliła jednak wyznaczyć wstępnie określone obszary problemowe pod działania rewitalizacyjne, do weryfikacji na poziomie gminnego programu rewitalizacji (patrz Tabela 24 oraz Mapa 17 w Obszary Strategicznej Interwencji w zakresie ładu przestrzennego i rewitalizacji). Przestrzenno-środowiskowe cele i kierunki działań, oczekiwane rezultaty odnoszą się do konieczności podjęcia działań w kierunku opracowania gminnego programu rewitalizacji (zgodnie z Ustawą⁷¹), zakładając wskaźnik oddziaływania dot. powierzchni przyszłej rewitalizacji. Orientacyjnie prognozuje się, że powierzchnia rewitalizacji będzie wynosić około 2 ha, przy czym dopuszcza się, że w Programie zostaną ujęte inne obszary niż te pierwotnie wskazane w Strategii. Finalne obszary zdegradowane zostaną określone na podstawie diagnozy w ramach odrębnego gminnego programu rewitalizacji.

Na etapie tworzenia programu rewitalizacji pierwszym etapem powinny być szerokie konsultacje i diagnozy umożliwiające precyzyjne wyznaczenie obszarów zdegradowanych. Pożądane będzie przeprowadzenie większej liczby i zakresu form konsultacji społecznych niż tylko te przewidziane powszechnie obowiązującymi przepisami prawa. Gmina będzie zobowiązana włączyć w proces projektowania bezpośrednich interesariuszy (będących właścicielami czy użytkownikami terenów, odbiorców efektów rewitalizacji mieszkańców, firmy, spółdzielnie i inne organizacje). Może to odbywać się na zasadzie bezpośrednich konsultacji, spotkań lub cyklicznych grup roboczych, negocjacji itd.

Większe trudności mogą pojawić się w odniesieniu do kwestii natury właścicielskiej i operacyjnej czy finansowej wykonalności zaprojektowanej wizji, aniżeli w odniesieniu do samej przewidzianej funkcji terenu. Gmina musi mieć na uwadze wyzwania związane zwłaszcza z aspektami właścicielskimi i funkcjonalnymi nieruchomości, na których dopuszcza się podjęcie działań rewitalizacyjnych, oczywiście poprzedzonych opracowaniem odrębnego programu rewitalizacji – w szczególności wypełnionych czarną skośną linią na Mapie 17, scharakteryzowanych w kolejnych podrozdziałach jako Obszary Strategicznej Interwencji w zakresie ładu przestrzennego i rewitalizacji.

⁷¹ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji [t.j. Dz.U. 2021 poz. 485 ze zm.]

Dobre praktyki w zakresie współpracy z interesariuszami zmian polityki przestrzennej

- wplecenie kilku form konsultacji w harmonogram prac nad dokumentem na różnych jego etapach oraz nadanie tym pracom charakteru iteracyjnego (ciągłe ulepszanie/modyfikowanie aż do stanu docelowego/pożądanego)
- na tyle na ile jest to możliwe przepisami odrębnymi – podtrzymywanie strukturalnego charakteru analiz jak w Strategii: komponent społeczny, gospodarczy, przestrzenno-środowiskowy i finansowy, aby ułatwić odbiorcom analizę i odnalezienie się w strukturze dokumentu
- na etapie diagnozy dokumentu np. programu rewitalizacji, MPZP – zaplanowanie i przeprowadzenie badań jakościowych z przedstawicielami grup docelowych z danego obszaru, m.in. mieszkańców/społeczników, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców/inwestorów
- przeprowadzenie warsztatów lub równoważnych form konsultacji, w których docelowi interesariusze danej przestrzeni mogliby mieć realny wpływ na kształtowanie tej przestrzeni
- wyposażenie uczestników takich warsztatów lub równoważnych form w wyniki oraz dane zgromadzone na wcześniejszych etapach prac, np. w diagnozie
- szczegółowe uzasadnianie stanowiska Gminy względem uwag zgłoszonych podczas ustawowych konsultacji społecznych / publicznych

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

Zgodnie z Podręcznikiem dot. opracowania strategii gminy⁷², model struktury funkcjonalno-przestrzennej:

(...) obrazuje strategiczne pomysły na rozwój gminy zorientowane terytorialnie i jest efektem zintegrowanego procesu planistycznego. W swym założeniu ma stanowić porządkujący składnik strategii, źródło i rodzaj najważniejszych ustaleń rozwojowych osadzonych przestrzennie. (... Wskazuje obszary, które strategia rozwoju uznaje za istotne dla osiągnięcia celów rozwoju, obszary wymagające ochrony oraz rodzaje powiązań funkcjonalnych występujących pomiędzy poszczególnymi obszarami. (...)

Role modelu oraz ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenie polityki przestrzennej nie jest powielenie treści studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a określenie podstawowych kierunków dalszej polityki rozwoju prowadzonej w przestrzeni gminy. Studium może stanowić źródło informacji do stworzenia modelu, jednak powinien on zawierać jedynie ogólne, a nie szczegółowe wytyczne. (...) Model przedstawia długookresową strategiczną wizję rozwoju gminy, wynikającą z uwarunkowań związanych z jej położeniem, trendami rozwojowymi (zarówno globalnymi, np. demograficznymi, klimatycznymi czy technologicznymi, jak i specyficznymi dla gminy) oraz kierunki zmian oczekiwanych w wyniku realizacji strategii.

Przyjęty model struktury funkcjonalno-przestrzennej został opracowany jednak w zakresie szerszym niż wskazywał na to ww. dokument, z uwagą na zmianę wymagań co do modelu w nowej ustawie planistycznej. Opracowany w Strategii Model wpisuje się w koncepcję nowego europejskiego Bauhausu⁷³ oznaczającą ukierunkowane dotarcie do wybranych, konkretnych obszarów lokalnych (tu: obszary strategicznej interwencji), oparte na rozwoju zrównoważonym i inkluzywności. W tworzeniu Strategii zostało zastosowane wielopoziomowe podejście partycypacyjne, również rekomendowane w ramach inicjatyw nowego europejskiego Bauhausu: uczestnictwo ekspertów zewnętrznych, pracowników sektora publicznego i jednostek powiązanych, ale przede wszystkim istotny udział społeczeństwa obywatelskiego (poprzez warsztaty strategiczne i ustawowe konsultacje społeczne).

Diagnoza doprowadziła do wniosku, że dysponując wiedzą na temat aktualności planów miejscowych oraz świeżo uchwalonym Studium Gmina zna kierunek, w którym należy podążać w zakresie polityki przestrzennej, jednak powinna podejmować dalsze wysiłki w celu poprawy ładu przestrzennego. Działania te nabierają szczególnego znaczenia w związku z faktem, że kluczowe zasoby Gminy są bezpośrednio związane z jej walorami krajobrazowymi. Sprawia to, że prace nad Modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej ukierunkowane były w głównej mierze na zaplanowanie takiej wizji rozwoju Gminy, aby uniknąć lub znacząco ograniczyć występowanie potencjalnych konfliktów przestrzennych.

Diagnoza doprowadziła do opracowania Modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej opisanego poniżej w Tabeli 24 (i zaprezentowanego graficznie na Mapach 10-13) zawierającego kategorie przeznaczenia

⁷² Hoinkls D. i in., 2021. *Strategia rozwoju gminy. Poradnik praktyczny*, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Warszawa, s. 61-66
⁷³ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 15.9.2021 r. Nowy Europejski Bauhaus: piękno, zrównoważoność, wspólnota

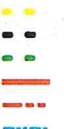

i funkcji terenów w oparciu o literaturę przedmiotu⁷⁴, przyporządkowanych do realizacji celów Strategii. Po konsultacjach społecznych i publicznych oraz zmianie Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁷⁵ wprowadzono stosowne zmiany w Modelu: skategoryzowanie przestrzeni, uzupełnienie części graficznej i tekstowej o kwestie wymagane nowymi przepisami. Model uzupełniono również o elementy infrastruktury liniowej (drogi, energetyka) rekomendowane przez Zarząd Województwa). Proponuje się główną koncentrację na obszarach strategicznej interwencji, umieszczonych w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej, których charakterystykę pogłębio w kolejnym podrozdziale.

Tabela 24 Powiązanie funkcji i kategorii obszarów w Modelu funkcjonalno-przestrzennym z celami Strategii

Funkcja / kategoria obszaru w Modelu	Lokalizacje w Modelu	Cel społeczny	Cel gospodarczy	Cel przestrzenny	Cel środowiskowy
STRUKTURA SIECI OSADNICZEJ WRAZ Z ROLĄ I HIERARCHIĄ JEDNOSTEK OSADNICZYCH					
Granice sołectw 	Dane kontekstowe - wymagane ustawą				
Wsie sołeckie Śródką	Dane kontekstowe - wymagane ustawą				
SYSTEM POWIĄZAŃ PRZYRODNICZYCH					
Zwarte obszary szczególnej ochrony bioróżnorodności lub regeneracji ekosystemowej 	<ul style="list-style-type: none"> Obszary, na których pokrywa się ochrona siedliskowa i ptasia w ramach Natura 2000 tj. okolice obrębów Białokosz i Łęże Inne obszary wskazane w Studium jako cenne przyrodniczo, m.in.: <ul style="list-style-type: none"> wzdłuż drogi z Chrzypsko Wielkiego do Charcic okolice mostu kolejowego w Chrzypsku Małym południowo-wschodnia otulina jeziora w Mylinie przy sołectwie Śródką-Strzyżmin 				X
Obiekty wpisane do ewidencji zabytków 	Istniejące obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków oraz objęte ochroną konserwatorską. W odniesieniu do zespołów pałacowo-parkowych i folwarcznych na mapie zaznaczono je jako jeden obiekt.		X	X	
Obszary problemowe, na których występuje presja środowiskowa lub chaos przestrzenny 	<ul style="list-style-type: none"> Zabudowa letniskowa i turystyczna w: Mylinie, Łęczeczkach, Chrzypsku Małym - zdiagnozowana presja środowiskowa wodno-kanalizacyjna i wyzwania Gminy w zakresie skutecznego monitorowania gospodarki odpadami Okolice dworca kolejowego w Chrzypsku Wielkim (nieład przestrzenny, zaniedbanie) Żwirownia Łęże (presja środowiskowa) 	X	X	X	X
Tereny usług regulujących środowisko 	<ul style="list-style-type: none"> Oczyszczalnia ścieków w Chrzypsku Wielkim Stacje uzdatniania wody Ujęcia wody, studnie i źródła 				X
Obszary produkcji rolnej i pokrewnej, wykluczone z zabudowy innej niż zagrodowa i związana z produkcją rolną 	Grunty orne III klasy lub lepsze - na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, uchwalonego tuż przed rozpoczęciem prac nad Strategią. Delimitacja gruntów przyjętych do ochrony produkcji rolnej wynika z art. 7 ust. 2 pkt. 1 i ust. 2a Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych			X	X

74 Zathay M., 2018, Zanieczyszczenie powietrza i nieefektywność energetyczna struktur osadniczych w kontekście bezładu przestrzennego w Polsce. [W:] Studia KPZK, tom 182: Studia nad chaosem przestrzennym, cz.2 Koszty chaosu przestrzennego, s. 229-238; Chmielewski T. J. i in., 2018, Ekologiczne i fizjonomiczne koszty bezładu przestrzennego. Prace Geograficzne, Nr 264, IGI PAN, Warszawa, Lublin; Śleszyński P. i in., 2018, Uwarunkowania i przyczyny chaosu przestrzennego. [W:] Studia KPZK, tom 182: Studia nad chaosem przestrzennym, cz.3. Synteza, s. 75-98

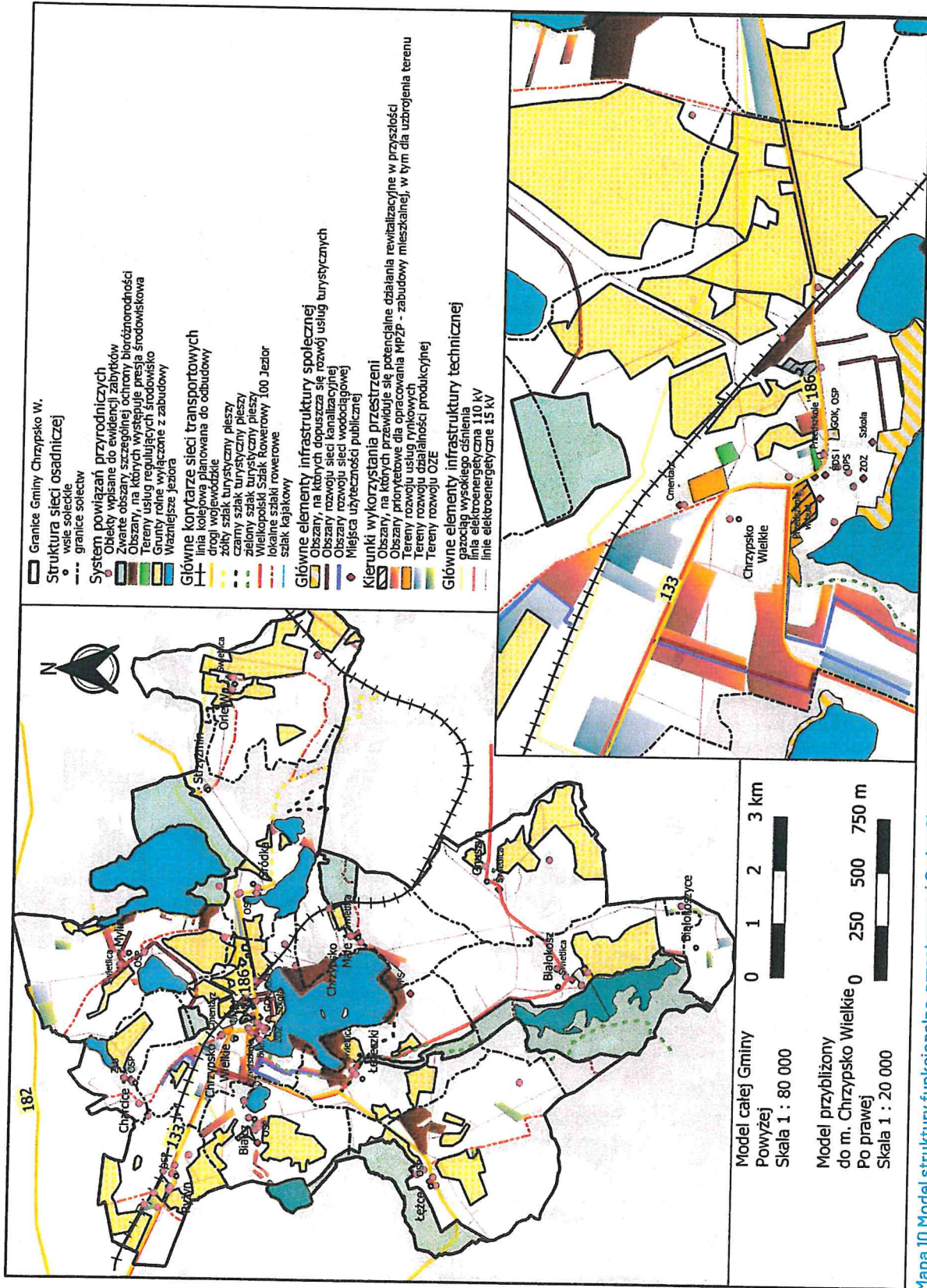
75 USTAWA z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (sejm.gov.pl)[dostęp: 23.08.2023]

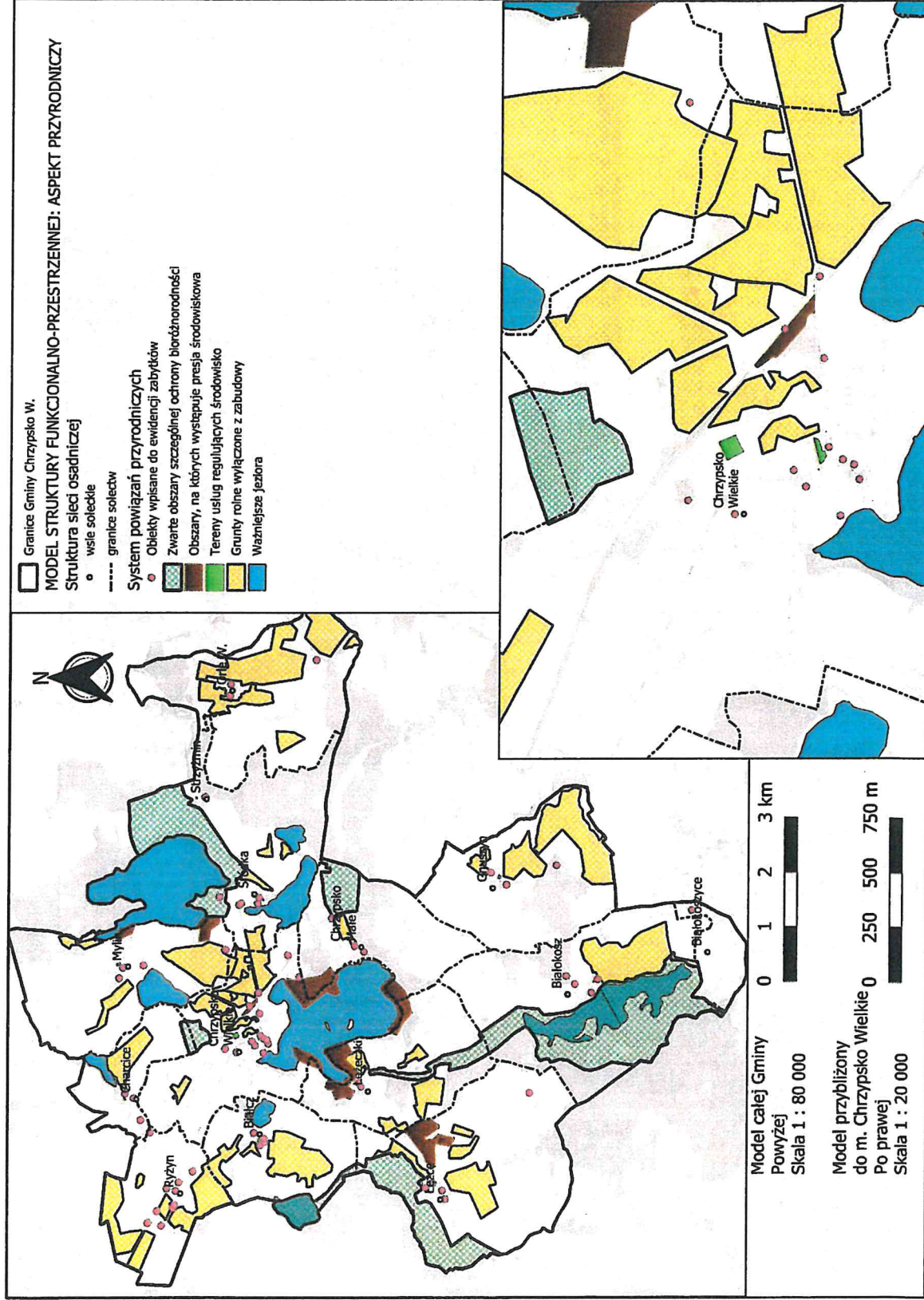
Funkcja / kategoria obszaru w Modelu	Lokalizacje w Modelu	Cel społeczny	Cel gospodarczy	Cel przestrzenny	Cel środowiskowy
Ważniejsze jeziora 	Aspekt kontekstowy i specyficzny dla Gminy				
GŁÓWNE KORYTARZE I ELEMENTY SIECI TRANSPORTOWYCH, W TYM PIESZYCH I ROWEROWYCH					
Linia kolejowa planowana do odbudowy 	Dane kontekstowe - wymagane ustawą Powiązane z realizacją celu gospodarczego w aspekcie wsparcia rozwoju funkcji okołoturystycznych		X		
Drogi wojewódzkie 182 	Dane kontekstowe - wymagane ustawą				
Szlaki piesze, rowerowe i kajakowy 	Dane kontekstowe - wymagane ustawą Powiązane z realizacją celu gospodarczego w aspekcie wsparcia rozwoju funkcji okołoturystycznych		X		
GŁÓWNE ELEMENTY INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I TECHNICZNEJ					
Obszary, na których dopuszcza się rozwój usług turystycznych 	Opisane szerzej w kolejnym podrozdziale Obszary Strategicznej Interwencji w zakresie funkcji okołoturystycznych. Przez rozwój usług turystycznych rozumie się w szczególności infrastrukturę publiczną, bazę gastronomiczną, bazę noclegową, agroturystykę, wynajem sprzętu itd.		X		
Obszary rozwoju sieci wodno-kanalizacyjnej 	Opisane szerzej w kolejnym podrozdziale Obszary Strategicznej Interwencji w zakresie infrastruktury podstawowej. Dopuszcza się również realizację inwestycji w innych lokalizacjach, na które zapotrzebowanie może pojawić się w kolejnych latach wdrażania Strategii w związku z rozwojem funkcji mieszkaniowej, usług rynkowych i działalności gospodarczej.	X	X	X	X
Miejsca użyteczności publicznej 	Dane kontekstowe, wymagane ustawą. Powiązane w szczególności z realizacją celów społecznych - m.in. szkoła, przedszkole (w tym w budowie), świetlice wiejskie i remizy OSP, ośrodek zdrowia, instytucje kultury (GOK, Kino, Biblioteka) i opieki społecznej (OPS, DPS, Zakład Leczenia Uzależnień, ŚDS). W kolejnym podrozdziale opisano Obszary Strategicznej Interwencji w zakresie edukacji i kultury - dotyczące celu społecznego. Są to obszary rozwoju edukacji oraz tereny funkcji kulturalno-opiekuńczej.	X			
Główne elementy infrastruktury technicznej 	Dane kontekstowe wymagane ustawą Gazociąg wysokiego ciśnienia, linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia, lokalne linie elektroenergetyczne.				
KIERUNKI WYKORZYSTANIA PRZESTRZENI					
Obszary, na których przewiduje się potencjalne działania rewitalizacyjne w przyszłości 	Opisane szerzej w kolejnym podrozdziale Obszary Strategicznej Interwencji w zakresie ładu przestrzennego i rewitalizacji. Dopuszcza się również inne, które zostaną określone na podstawie odrębnego gminnego programu rewitalizacji w rozumieniu Ustawy.	X	X	X	X
Obszary priorytetowe dla opracowania MPZP w kierunku zabudowy mieszkalnej, w tym dla uzbrojenia terenu 	<ul style="list-style-type: none"> MPZP w toku opracowywania przez Gminę w momencie tworzenia Strategii Obszary MPZP, które w przeprowadzonej Ocenie aktualności planów miejscowych zostały uznane za niezgodne z obowiązującym prawem, ale nadal 	X		X	

Funkcja / kategoria obszaru w Modelu	Lokalizacje w Modelu	Cel społeczny	Cel gospodarczy	Cel przestrzenny	Cel środowiskowy
	<p>obowiązują i nie zostały pokryte / zastąpione nowymi planami miejscowymi</p> <p>A także inne obszary pod zabudowę mieszkalną, wskazane w toku diagnozy z udziałem społeczności oraz przedstawicieli JSFP, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tereny wzdłuż ul. Sportowej w kierunku Łęczeczek, • uzupełnienie zabudowy po północnej stronie ul. Głównej – zarówno w kierunku Białcza jak i w centrum wsi Chrzypsko Wielkie, • uzupełnienie zabudowy po południowej stronie ul. Sierakowskiej, • ul. Rolna za przejazdem kolejowym w kierunku Charcic <p>Obszary, w których wizja Modelu przewiduje zabudowę mieszkalną zostały wyselekcjonowane w oparciu o następujące kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzupełnienie dotychczasowej funkcji • zgodność ze zgłaszanym popytem np. decyzjami o warunkach zabudowy lub zapytaniem o MPZP • wykorzystanie możliwości stworzonej przez brak obowiązywania przy ul. Sportowej ograniczenia zabudowy w odległości mniejszej niż 100 m od linii brzegowej • zgodność z występującą, rozwijaną i planowaną siecią wodno-kanalizacyjną co ma kluczowe znaczenie (uzbrojenie terenu) <p>Na obszarach rozwoju zabudowy mieszkaniowej szczególnie istotne jest zapewnienie lepszego dostępu do infrastruktury podstawowej – inwestycje w sieć wodno-kanalizacyjną oraz utwardzenie dróg.</p>				
<p>Tereny rozwoju usług rynkowych </p>	<p>Obszary, gdzie w trakcie opracowywania Strategii powstaje lub jest planowana zabudowa usługowa, w szczególności w centrum wsi Chrzypsko Wielkie przy ul. Głównej i Rolnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • między oczyszczalnią ścieków a cmentarzem • okolice sklepu sąsiadującego z boiskiem piłkarskim przy ul. Głównej • okolice GS w centrum Chrzypska <p>W zakresie tych terenów kierowano się w szczególności uzupełnieniem i sąsiedztwem już istniejącej funkcji, jak również strukturą funkcjonalno-przestrzenną Gminy, w której centrum wsi Chrzypsko Wielkie zlokalizowane jest niemalże jako centroid całej Gminy.</p>	X	X		
<p>Tereny rozwoju działalności gospodarczej w tym produkcyjnej </p>	<p>Obszary wskazane w Studium jako działalność gospodarcza, m.in.</p> <ul style="list-style-type: none"> • po zachodniej stronie ul. Rolnej • przy ul. Sierakowskiej • przy ul. Głównej • centrum Charcic • Białokoszyce przy granicy Gminy • Mylin przy granicy Gminy w sąsiedztwie OZE <p>Obszary wskazane w wywiadach i warsztatach jako potencjalne tereny inwestycyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • droga z Chrzypsko Wielkiego do Charcic jako przedłużenie dotychczasowej funkcji, co nie generuje znaczących kosztów uzbrojenia terenu • przedłużenie funkcji działalności gospodarczej przy DW186 w kierunku Łęczeczek, co nie generuje znaczących kosztów uzbrojenia terenu 		X		

Funkcja / kategoria obszaru w Modelu	Lokalizacje w Modelu	Cel społeczny	Cel gospodarczy	Cel przestrzenny	Cel środowiskowy
	<ul style="list-style-type: none"> • DW186 od skrzyżowania w kierunku Mylina do zakrętu w Śródce po stronie północnej, gdzie znajdują się niższej klasy grunty rolne - w tym przypadku koszty uzbrojenia terenu będą wyższe niż we wcześniej wymienionych, jednak z uwagi na dużą liczbę terenów wyłączonych z zabudowy i inwestycji (lub chronionych), istnieje potrzeba wskazania kolejnego obszaru pod funkcję gospodarczą. Teren cechuje się sąsiedztwem DW186, bliskością linii kolejowej z perspektywą odbudowy, brakiem kolizji funkcji z mieszkalną. Na obszarach rozwoju działalności gospodarczej szczególnie istotne jest zapewnienie lepszego dostępu do infrastruktury podstawowej - inwestycje w sieć wodno-kanalizacyjną oraz utwardzenie dróg. 				
<p>Tereny rozwoju odnawialnych źródeł energii</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Obecnie istniejąca farma fotowoltaiczna w Mylinie na dz.9 z możliwością rozwoju / rozbudowy do drogi Mylin-Dąbrowa (brak kolidowania z obszarami siedliskowymi) • Wnioskowane i procedowane w Gminie sprawy pozwoleń i decyzji o lokalizacji inwestycji - Ryżyn dz. 88, Łężce dz. 250, 253, 230, Białokoszyce dz. 4/4 i 22 (brak kolidowania z obszarami siedliskowymi). W Strategii uwzględnia się je jako potencjalne lokalizacje, na które jest zgłoszone zapotrzebowanie, a sprawy pozostają nierozstrzygnięte. Decyzje RDOŚ i ew. lokalizacyjne zapadną w latach 2023-2026 - sprawa zawieszona do czasu raportu środowiskowego może mieć ten status przez okres maksymalnie 3 lat. • W zakresie OZE dopuszcza się kolejne inwestycje na tyle na ile będzie to możliwe w kontekście przesyłu do sieci energetycznych. Jednak każdorazowo muszą być one poprzedzone odpowiednimi procedurami oceny i decyzji lokalizacyjnej. Rozwój OZE będzie promowany przez Gminę, jednak zanim zapotrzebowanie na wykorzystanie terenów w ten sposób zostanie do Gminy zgłoszone, w pierwszej kolejności decyduje swoboda działalności gospodarczej oraz swoboda zawierania umów pomiędzy inwestorami, a dysponentami gruntów. 		X		X

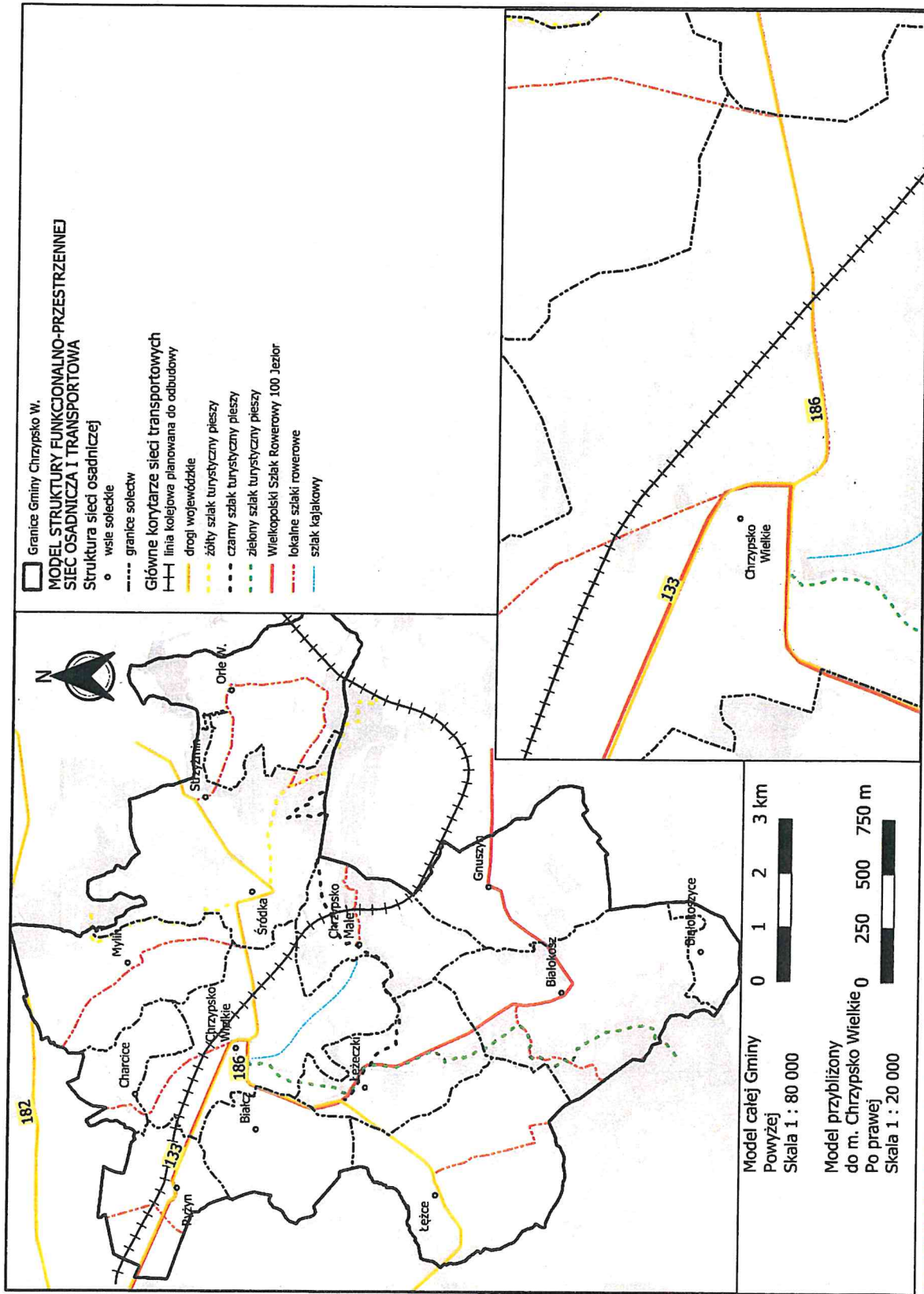
Źródło: opracowanie Jan Wojciechowski na podstawie wyników diagnozy w tym warsztatów strategicznych

Mapa 11 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej: aspekt przyrodniczy (system powiązań)

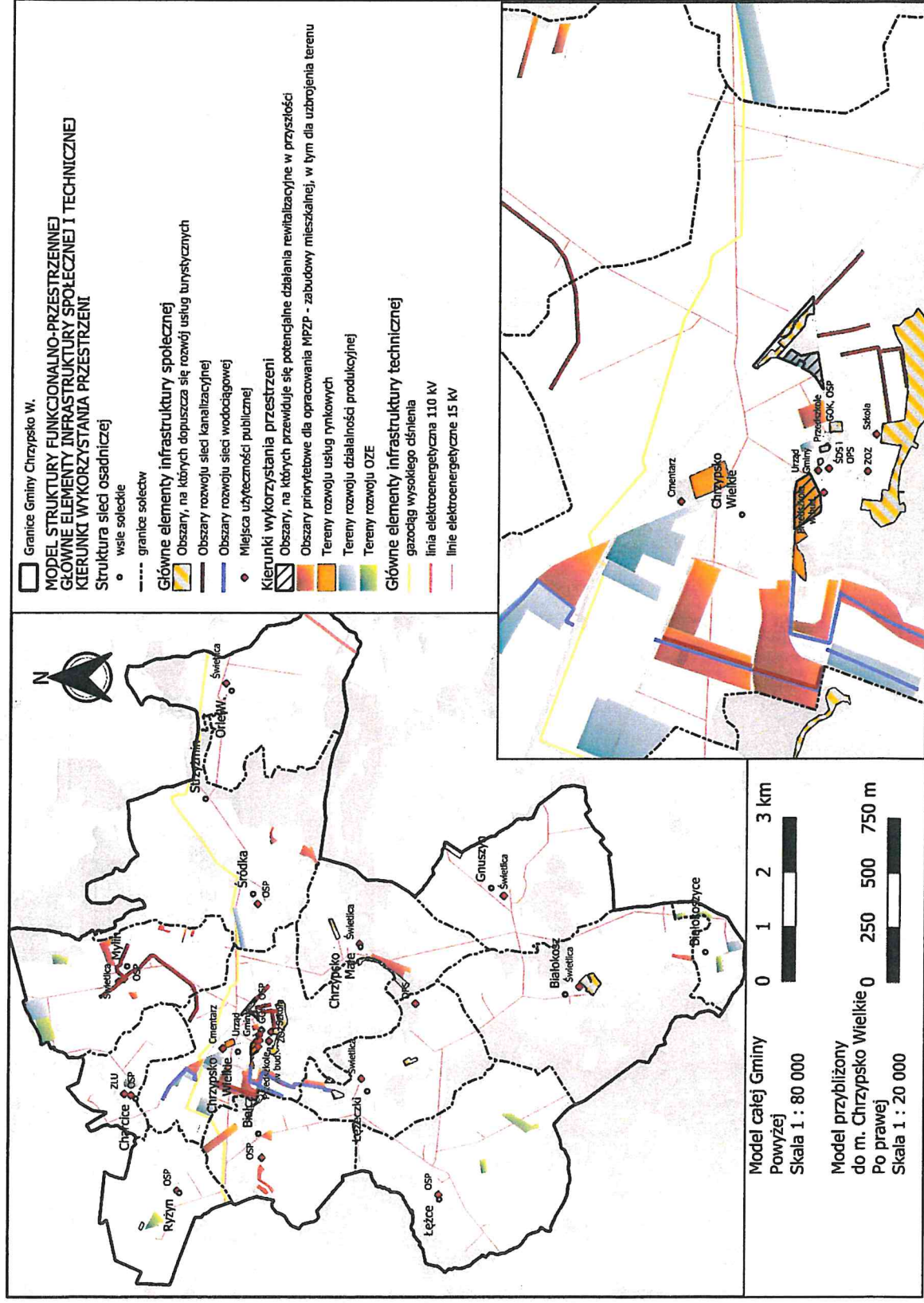
Źródło: opracowanie Jan Wojciechowski na podstawie wyników diagnozy w tym warsztatów strategicznych oraz konsultacji społecznych i publicznych
Wersja 2

Mapa 12 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej: sieć osadnicza i korytarze sieci transportowych

Źródło: opracowanie Jan Wojciechowski na podstawie wyników diagnozy w tym warsztatów strategicznych oraz konsultacji społecznych i publicznych

Wersja 2

Mapa 13 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej: sieć osadnicza, elementy infrastruktury technicznej i społecznej, kierunki wykorzystania (kształtowania) przestrzeni
 Źródło: opracowanie Jan Wojciechowski na podstawie wyników diagnozy w tym warsztatach strategicznych oraz konsultacji społecznych i publicznych

Wersja 2

Obszary Strategicznej Interwencji

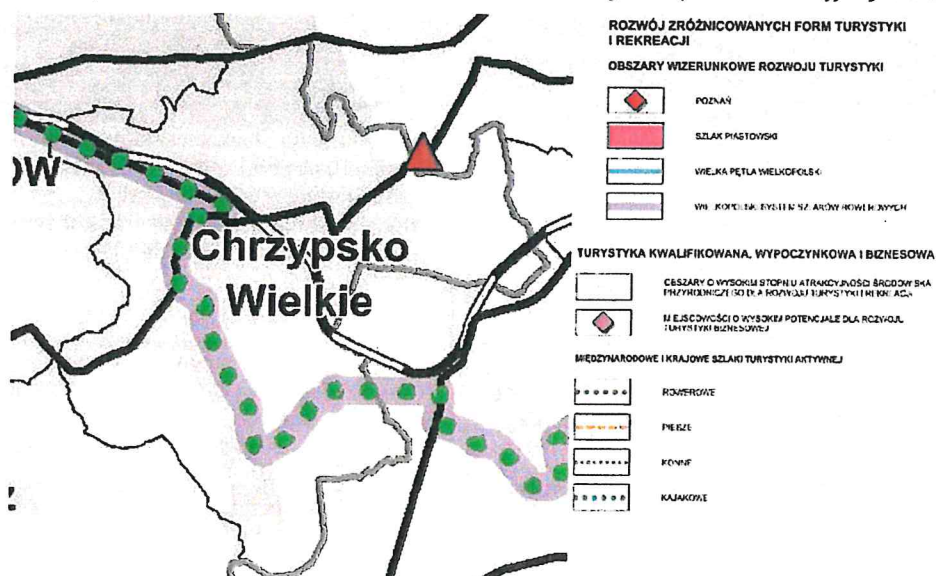
Akty prawne wyższego rzędu

Zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa dot. kształtowania strategii rozwoju gminy, w charakterystyce obszarów strategicznej interwencji należy uwzględnić postanowienia obowiązujących dokumentów strategicznych administracji wyższego rzędu. W *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030*, Gmina Chrzypsko Wielkie została przyporządkowana do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją (całość obszaru Gminy). Z kolei w dokumentach planistycznych województwa wielkopolskiego⁷⁶ Gminę Chrzypsko w całości przyporządkowano do:

- Północno-zachodniego obszaru funkcjonalnego
- wiejskiego obszaru funkcjonalnego, wymagającego wsparcia procesów rozwojowych
- obszarów o najniższej dostępności usług warunkujących procesy rozwojowe
- obszarów o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich
- strefy ograniczania intensywności procesów osadniczych
- obszarów ochrony i kształtowania zasobów wodnych
- obszarów cennych przyrodniczo

Mając na uwadze objęcie całej Gminy, nie dostrzega się konieczności analizy przestrzennej i graficznej formy prezentowania ww. danych z dokumentów wyższego rzędu. Tego typu analizę warto zaprezentować dla pozostałych dwóch uwarunkowań i kierunków wskazanych dla Gminy w wojewódzkim Planie.

1. Gmina Chrzypsko Wielkie jest częściowo obszarem o wysokim stopniu atrakcyjności środowiska przyrodniczego dla rozwoju turystyki i rekreacji. W wojewódzkim planie oceniono w ten sposób większość powierzchni Gminy znajdującą się na północ od linii kolejowej z wyjątkiem Strzyżmina i Orla Wielkiego, natomiast w odniesieniu do części na południe od linii kolejowej: obręby Chrzypsko Wielkiego, Chrzypsko Małego, Łęczeczek, Łęczec, Białcza i Białkosza (patrz Mapa 14). Na tej podstawie można przyjąć uproszczony wniosek, że z punktu widzenia Samorządu Województwa Wielkopolskiego, obszarem o wysokiej atrakcyjności środowiska przyrodniczego jest nie tyle sam Sierakowski Park Krajobrazowy jako całość (przypomnijmy, że 99,9% obszaru gm. Chrzypsko leży w jego granicach), a tereny:
 - a. położone w bezpośrednim sąsiedztwie jezior;
 - b. objęte dyrektywą siedliskową – Natura 2000;
 - c. położone w Nadleśnictwie Sieraków w ramach Leśnego Kompleksu Promocyjnego Puszcza Notecka.

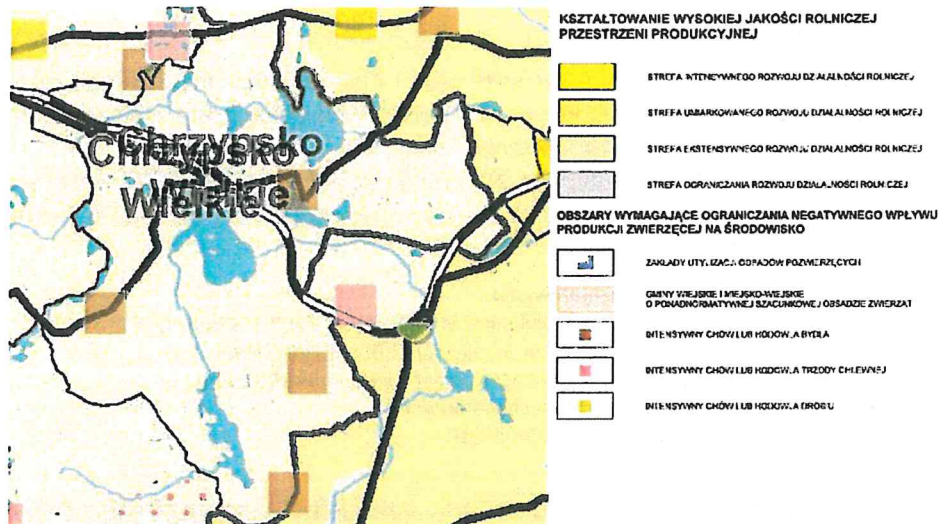
Mapa 14 Uwarunkowania i kierunki rozwoju turystyki na obszarze gm. Chrzypsko Wielkie wskazane w Planie zagospodarowania przestrzennego dla województwa wielkopolskiego

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+

2. W odniesieniu do rolnictwa – w Planie wojewódzkim obszar gminy jest w całości strefą ekstensywnego rozwoju działalności rolniczej, przy czym jednocześnie punktowo wskazano kilka miejsc intensywnej hodowli lub chowu bydła i trzody chlewnej (patrz Mapa 15). W odniesieniu do intensywnego chowu lub hodowli bydła takie miejsca wskazano w Białkoszycach, Gnuszynie, Łęczcach i Śródce oraz w Jabłonowie/Izdebnie położonych

⁷⁶ Patrz Załącznik nr 1 do KSRR; Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego [dostęp: 13.01.2023]

w bezpośrednim sąsiedztwie Gminy. W odniesieniu do intensywnego chowu lub hodowli trzody chlewnej wojewódzki Plan wskazuje takie miejsca w Kikowie i Izdebnie graniczących z Gminą Chrzypsko Wielkie.

Mapa 15 Uwarunkowania i kierunki w zakresie rolnictwa na obszarze gm. Chrzypsko Wielkie wskazane w Planie zagospodarowania przestrzennego dla województwa wielkopolskiego

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+

Po etapie konsultacji społecznych i publicznych uzupełniono w Strategii informacje na temat powiązania zakresu zaplanowanych działań z kluczowymi kierunkami działań dla Północno-zachodniego Obszaru Funkcjonalnego, a także z obszarami zagrożonymi trwałą marginalizacją – określonymi w Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego. Kierunki działań na szczeblu regionalnym odniesiono do celów strategicznych, modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz typów Obszarów Strategicznej Interwencji Gminy Chrzypsko Wielkie (patrz Tabela 25) w układzie celów strategicznych województwa⁷⁷.

Tabela 25 Spójność planowanych działań z kluczowymi kierunkami działań obszarów funkcjonalnych Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku

Kluczowe kierunki działań SRWW 2030: <ul style="list-style-type: none"> Północno-zachodni obszar funkcjonalny Obszary zagrożone trwałą marginalizacją 	Realizacja kierunków działań w Strategii rozwoju Gminy Chrzypsko Wielkie na lata 2023-2030
Cel strategiczny 1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców	
<ul style="list-style-type: none"> Budowanie wizerunku i marki PnZDF jako terenu atrakcyjnego inwestycyjnie, pozyskiwanie nowych inwestorów 	<ul style="list-style-type: none"> Model struktury funkcjonalno-przestrzennej: tereny rozwoju usług oraz tereny rozwoju działalności gospodarczej w tym produkcyjnej
<ul style="list-style-type: none"> Rozwój MŚP i zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw Wsparcie w powstawaniu i rozwoju MŚP Wzmocnienie procesów dezagryzacji i powstawania pozarolniczych miejsc pracy 	<ul style="list-style-type: none"> Model struktury funkcjonalno-przestrzennej: tereny rozwoju funkcji okołoturystycznych
<ul style="list-style-type: none"> Podniesienie jakości kształcenia i dopasowanie oferty edukacyjnej szkół do lokalnego rynku pracy, wsparcie rozwoju infrastruktury edukacyjnej wysokiej jakości, upowszechnienie kształcenia ustawicznego i możliwości przekwalifikowania 	<ul style="list-style-type: none"> Cel społeczny 1) poprawa szeroko pojętych warunków edukacyjnych dzieci (w szczególności poza samą szkołą) Obszary Strategicznej Interwencji: obszary rozwoju edukacji oraz tereny funkcji kulturalno-opiekuńczej
Cel strategiczny 2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu	
<ul style="list-style-type: none"> Poprawa dostępu do specjalistycznej opieki medycznej, usług przeciwdziałających negatywnym skutkom procesów demograficznych (m.in. rozwój usług opiekuńczych, w tym opieki nad dziećmi) Przeciwdziałanie niekorzystnej strukturze demograficznej oraz ujemnemu saldu migracji, m.in. przez poprawę jakości oraz dostępu do podstawowych usług publicznych, zdrowotnych i opieki senioralnej 	<ul style="list-style-type: none"> Cel społeczny 1) poprawa szeroko pojętych warunków edukacyjnych dzieci (w szczególności poza samą szkołą) Cel społeczny 2) poprawa warunków opiekuńczych i oferty spędzania czasu wolnego dla seniorów Obszary Strategicznej Interwencji: obszary rozwoju edukacji oraz tereny funkcji kulturalno-opiekuńczej

⁷⁷ Porównaj z Tabelą 22, w której zamieszczono wyłącznie informację o spójności pomiędzy samymi celami niniejszej Strategii oraz dokumentów wyższego rzędu, w tym Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego. Niniejsza tabela stanowi uszczegółowienie informacji, odnoszące się do konkretnych kierunków działań w ramach obszarów funkcjonalnych obu Strategii.

Kluczowe kierunki działań SRWW 2030: • Północno-zachodni obszar funkcjonalny • Obszary zagrożone trwałą marginalizacją	Realizacja kierunków działań w Strategii rozwoju Gminy Chrzypsko Wielkie na lata 2023-2030
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój usług zwiększających atrakcyjność osiedleńczą 	<ul style="list-style-type: none"> • Model struktury funkcjonalno-przestrzennej: tereny rozwoju usług
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój kapitału społecznego przez wsparcie działalności kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • Cel społeczny 2) poprawa warunków opiekuńczych i oferty spędzania czasu wolnego dla seniorów • Obszary Strategicznej Interwencji: obszary rozwoju edukacji oraz tereny funkcji kulturalno-opiekuńczej
<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie potencjału turystycznego obszaru, ze szczególnym uwzględnieniem Wielkiej Pętli Wielkopolski, modernizacji infrastruktury turystycznej szlaku wodnego Doliny Noteci • Projektowanie nowych szlaków turystycznych, tworzenie sieci tras turystyki krajobrazowej i kwalifikowanej oraz zaplecza obsługi ruchu turystycznego z uwzględnieniem walorów zabytkowych zespołów urbanistycznych i ruralistycznych PnZOF, wspieranie rozwoju bazy wypoczynkowej na terenach wiejskich, w szczególności agroturystyki 	<ul style="list-style-type: none"> • Cel gospodarczy 2) tworzenie sieciowanego produktu turystycznego • Model struktury funkcjonalno-przestrzennej: obszary, na których dopuszcza się rozwój usług turystycznych
<ul style="list-style-type: none"> • Przeciwdziałanie depriwacji infrastruktury publicznej oraz jej uzupełnianie • Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej 	<ul style="list-style-type: none"> • Cel przestrzenno-środowiskowy 1) dążenie do równego dostępu do infrastruktury podstawowej (bytowej) • Model struktury funkcjonalno-przestrzennej: obszary rozwoju sieci wodno-kanalizacyjnej; obszary priorytetowe dla opracowania MPZP – zabudowy mieszkalnej i uzbrojenia terenu • Obszary Strategicznej Interwencji w zakresie infrastruktury podstawowej
<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie rozwoju potencjału turystycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • Cel gospodarczy 1) poprawa jakości promocji i marketingu terytorialnego • Cel gospodarczy 2) tworzenie sieciowanego produktu turystycznego • Model struktury funkcjonalno-przestrzennej: obszary, na których dopuszcza się rozwój usług turystycznych
Cel strategiczny 3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój infrastruktury kolejowej (budowa linii kolejowej nr 236 i 390 na trasie Wągrowiec-Rogoźno-Czarnków oraz odtworzenie linii kolejowej w kierunku Międzychodu) • Wzmocnienie i integracja powiązań transportowych (połączeń drogowych i kolejowych), zwłaszcza z ośrodkiem metropolitalnym 	<ul style="list-style-type: none"> • Zaplanowano działania komplementarne w ramach Celu gospodarczego 1) poprawa jakości promocji i marketingu terytorialnego oraz w Modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej: obszary, na których dopuszcza się rozwój usług turystycznych
<ul style="list-style-type: none"> • Ochrona różnorodności i krajobrazu, zapewnienie trwałości i ciągłości systemów leśnych, upowszechnienie edukacji ekologicznej wśród dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> • Model struktury funkcjonalno-przestrzennej: obszary szczególnej ochrony bioróżnorodności • Działania komplementarne dopuszczalne w ramach celu społecznego 1) poprawa szeroko pojętych warunków edukacyjnych dzieci (w szczególności poza samą szkołą)
<ul style="list-style-type: none"> • Kompleksowe wykorzystanie istniejących potencjałów umożliwiających zwiększenie dywersyfikacji źródeł energii, zastosowanie innowacyjnych technologii w energetyce 	<ul style="list-style-type: none"> • Model struktury funkcjonalno-przestrzennej: tereny rozwoju OZE
Cel strategiczny 4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem	
<ul style="list-style-type: none"> • rewitalizacja obszarów zdegradowanych, nadanie nowych funkcji obszarom zmarginalizowanym położonym przy granicy województwa (skuteczne wykorzystanie krajowego instrumentu OSI) • nadanie nowych funkcji obszarom zdegradowanym • prowadzenie polityki służącej sukcesywnej rewitalizacji obszarów zmarginalizowanych 	<ul style="list-style-type: none"> • Cel przestrzenno-środowiskowy 2) dalsza poprawa ładu przestrzenno-środowiskowego i czynne jego kształtowanie zwłaszcza poprzez nowe plany zagospodarowania i gminny program rewitalizacji • Model struktury funkcjonalno-przestrzennej: Obszary, na których przewiduje się potencjalne działania rewitalizacyjne w przyszłości • Obszary Strategicznej Interwencji w zakresie ładu przestrzennego i rewitalizacji

Kluczowe kierunki działań SRWW 2030: • Północno-zachodni obszar funkcjonalny • Obszary zagrożone trwałą marginalizacją	Realizacja kierunków działań w Strategii rozwoju Gminy Chrzypsko Wielkie na lata 2023-2030
<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej, zapobieganie zmianie sposobu użytkowania gruntów o wysokich walorach rolniczych za pomocą instrumentów programowych i skutecznego systemu ich wdrażania 	<ul style="list-style-type: none"> • Cel przestrzenno-środowiskowy 2) dalsza poprawa ładu przestrzenno-środowiskowego i czynne jego kształtowanie zwłaszcza poprzez nowe plany zagospodarowania i gminny program rewitalizacji • Model struktury funkcjonalno-przestrzennej: obszary produkcji rolnej i pokrewnej, wykluczone z zabudowy innej niż zagrodowa i związana z produkcją rolną
<ul style="list-style-type: none"> • rozwój współpracy samorządów lokalnych, partnerów samorządowych i społecznych podnoszącej efektywność i zasadność realizowanych • inwestycji, doskonalenie i upowszechnienie metod partycypacji społecznej we współzarządzaniu (wykorzystanie w tym celu aktywnych lokalnych organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej) • działania na rzecz współpracy na wszystkich szczeblach administracji w obrębie województwa jak i poza jego granicami, lepsze wykorzystanie możliwości jakie oferuje współpraca ponadlokalna i międzywojewódzka 	<ul style="list-style-type: none"> • Cel gospodarczy 1) poprawa jakości promocji i marketingu terytorialnego • Cel gospodarczy 2) tworzenie sieciowanego produktu turystycznego

Źródło: opracowanie Jan Wojciechowski

Zgodnie z literaturą przedmiotu⁷⁸, *obszary strategicznej interwencji są terytoriami, do których adresowana ma być polityka rozwoju, ukierunkowana na wywołanie określonych zmian*. Wyróżnia się dwa główne rodzaje: obszary problemowe i obszary wzrostu. Problemowe to te miejsca na mapie gminy, które nastroją trudności rozwojowych, ich potencjał nie jest odpowiednio wykorzystany lub są zdegradowane, zaniedbane. Wymagają interwencji publicznej w jednym lub większej liczbie aspektów rozwojowych: społecznych, gospodarczych, przestrzennych, środowiskowych. Natomiast obszary wzrostu wyróżniają się szczególnie istotnym potencjałem dla rozwoju gminy, związanym ze zdiagnozowanymi mocnymi stronami, które mogą przynieść przewagi konkurencyjne. Strategia Rozwoju Gminy Chrzypsko Wielkie w perspektywie roku 2030 zakłada główną koncentrację na czterech typach Obszarów Strategicznej Interwencji opisanych poniżej.

Obszary Strategicznej Interwencji w zakresie edukacji i kultury

Związane są z realizacją zadań ukierunkowanych na osiągnięcie wskaźników w ramach celów społecznych, w głównej mierze adresowanych do dzieci w wieku szkoły podstawowej, seniorów oraz na wzrost integracji międzypokoleniowej wewnątrz społeczeństwa Gminy (patrz Społeczne cele i kierunki działań, oczekiwane rezultaty). Z uwagi na specyfikę proponowanych działań, odstąpiono od ustalania konkretnych lokalizacji.

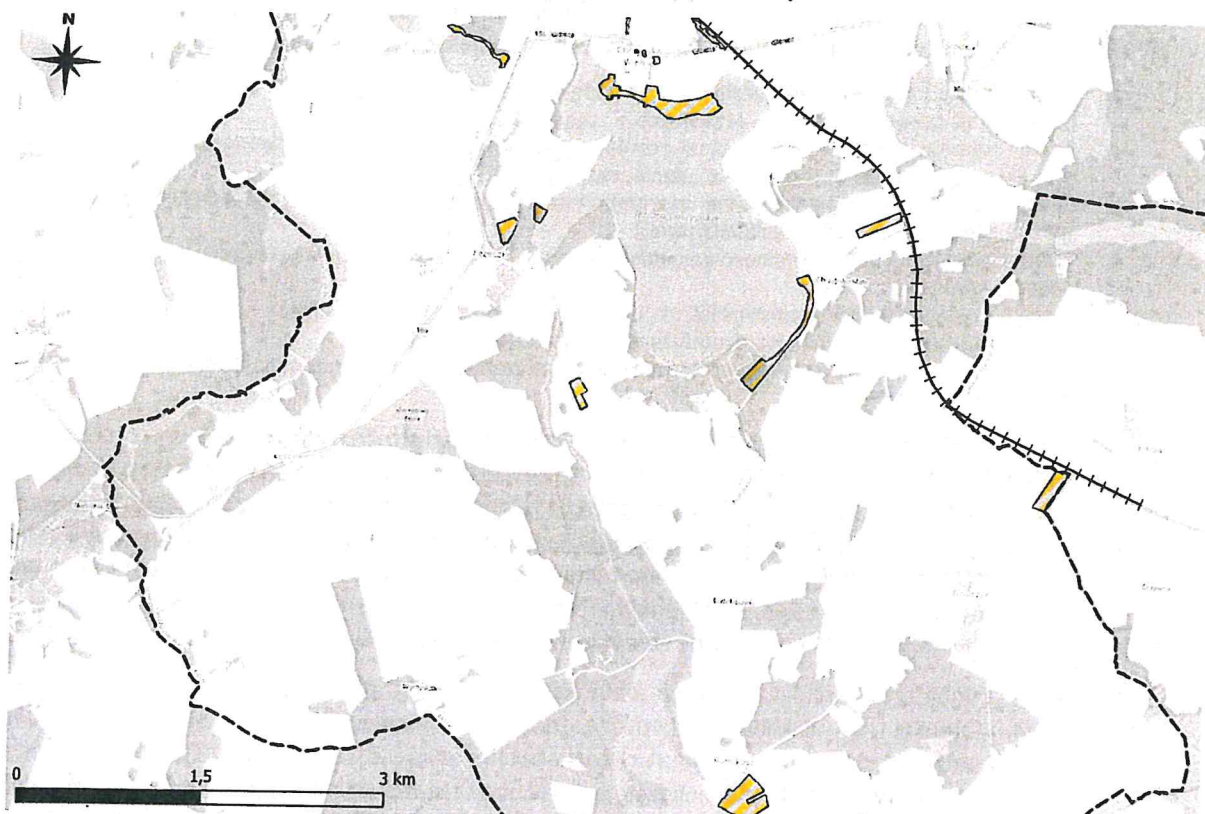
- W zakresie edukacji przyjęto jako obszar strategicznej interwencji całość Gminy Chrzypsko Wielkie – poza SP w Chrzypsku Wielkim interwencje będą kierowane w pierwszej kolejności pilotażowo na obszarze 1-3 sołectw, których uczniowie stosunkowo najczęściej cechują się trudnościami w nauce. W sytuacji gdy interwencja okaże się efektywna lub gdy zmieni się struktura uczniów wg metodologii przyjętej przez SP – działania mogą zostać przeniesione do innych sołectw lub rozszerzone o te sołectwa.
- W zakresie funkcji kulturalno-opiekuńczej pokrywają się one z kilkoma miejscami, dla których wskazano funkcję okołoturystyczną powyżej, tj. GOK oraz budynek starego przedszkola przy ul. Głównej. Wskazywanie tych obszarów na mapie nie byłoby wystarczająco widoczne w szczególności mając na uwadze fakt oznaczenia budynku przedszkola również jako teren dopuszczalnej rewitalizacji (patrz Mapa 17) – właśnie pod funkcję kulturalno-opiekuńczą ale również okołoturystyczną, co opisano w kolejnym podrozdziale. Z drugiej strony jak wskazała diagnoza istnieje ryzyko, że istniejące uwarunkowania techniczne budynku mogą uniemożliwić jego odpowiednie przekształcenie pod dom seniora lub dom dziennej opieki, odpowiadające na wyzwania demograficzne Gminy. Dlatego dopuszcza się również stworzenie punktu o takiej funkcji w innym miejscu.

⁷⁸ Śleszyński P. i in., 2017. *Delimitacja obszarów strategicznej interwencji państwa: obszarów wzrostu i obszarów problemowych*, Prace Geograficzne IGIPZ PAN nr 260, Warszawa; Hoinkis D. i in., 2021. *Strategia rozwoju gminy. Poradnik praktyczny*, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Warszawa, s. 61-66

Obszary Strategicznej Interwencji w zakresie funkcji okołoturystycznych

To podtyp obszarów wzrostu, związanych ze zdiagnozowanymi w Analiza SWOT-TOWS silnymi stronami i szansami dla rozwoju Gminy Chrzypsko. Wnioski z diagnozy i przedmiotowej analizy w szczególności w aspektach gospodarczych (patrz Gospodarcze cele i kierunki działań, oczekiwane rezultaty) rekomendują położenie większego akcentu na wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych do rozwoju funkcji okołoturystycznych. Strategia ma przyjąć kierunek konkurencyjno-konserwatywny. Powoduje to, że należy w Modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej przyjąć jako punkty strategicznie ważne te lokalizacje, które już pełnią funkcje okołoturystyczne i warto je rozwijać, jak również te miejsca, w których funkcja okołoturystyczna istniała onegdaj i warto ją odtworzyć.

Mapa 16 Obszary przeznaczone pod funkcje okołoturystyczne w Modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej
Źródło: opracowanie Jan Wojciechowski na podstawie diagnozy.

Jako przykładowe lokalizacje rozwoju funkcji okołoturystycznych w Modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej wyszczególniono (patrz Mapa 16 powyżej):

- Punkt widokowy Łęczeczki
- Obszar przy linii brzegowej jeziora Chrzypskiego w Chrzypsku Wielkim, w tym OW Sielawa
- Były kiosk na terenie stacji uzdatniania wody – jako potencjalny punkt informacji turystycznej
- Teren przy GOK/OSP w Chrzypsku Wielkim
- Stare przedszkole przy ul. Głównej w Chrzypsku Wielkim – część budynku i nieruchomości można przeznaczyć na cele punktu informacji turystycznej lub sprzedaży produktów lokalnych (na wypadek gdyby nie była możliwa zmiana funkcji budynku byłego kiosku na terenie Stacji Uzdatniania Wody) tudzież na potrzeby innych celów związanych z rozwojem i promocją turystyki oraz organizacji czasu wolnego
- Okolice hotelu w Łęczeczkach i domki letniskowe tamże – ewentualne uzupełnienie/rozwój funkcji o gastronomię itp.
- Chrzypsko Małe – wzdłuż drogi za centrum wsi, przy jeziorze Chrzypskim – ewentualne uzupełnienie/rozwój funkcji o gastronomię itp.
- Pałac w Białokoszu i jego sąsiedztwo
- Nad jeziorem Kostrzynek (po północnej stronie) w Białczu

Chrzypsko 2030: Strategia Rozwoju Gminy Chrzypsko Wielkie na lata 2023-2030

- Teren przy dworcu w Chrzypsku Wielkim – w sytuacji odbudowy linii kolejowej potencjalna rewitalizacja terenu pod funkcję okołoturystyczną np. gastronomia, wypożyczalnia rowerów, sklep z pamiątkami, produktami lokalnymi i spożywczymi lub inne usługi rynkowe, parking
- Przy dworcu w Ryżynie i przy granicy Gminy nieopodal dworca w Kikowie – w sytuacji odbudowy linii kolejowej są to przykładowe miejsca na wypożyczalnię rowerów lub inne funkcje okołoturystyczne, o ile przystanki osobowe w Ryżynie i Kikowie zostaną finalnie odbudowane
- Teren przed mostem kolejowym w Chrzypsku Małym, po północnej stronie drogi – w sytuacji odbudowy linii kolejowej jako punkt atrakcyjny turystycznie pod inwestycję gminną np. parking, mała gastronomia ze sprzedażą pamiątek i produktów lokalnych

Obszary Strategicznej Interwencji w zakresie infrastruktury podstawowej

Poza zamierzeniami inwestycyjnymi już zawartymi w Wieloletnim Programie Inwestycyjnym 2022-2026, przewiduje się możliwość inwestycji w szczególności w następujących lokalizacjach:

- Obszar rozwoju zabudowy mieszkalnej po zachodniej stronie jez. Chrzypskiego – ul. Sportowa w kierunku Łęczeczek, ul. Główna [wodociąg – przedłużenie, uzupełnienie sieci]
- Obszar rozwoju zabudowy mieszkalnej pomiędzy ul. Główną a Sierakowską [wodociąg – przedłużenie, uzupełnienie sieci, kanalizacja – dokończenie oraz przyłącza]
- Obszar rozwoju zabudowy mieszkalnej oraz teren inwestycyjny pod działalność gospodarczą [dokończenie / przedłużenie istniejącej sieci wodociągowej]
- Teren inwestycyjny pod działalność gospodarczą przy ul. Główniej w kierunku Łęczeczek [uzupełnienie sieci wodociągowej]
- Obszar rozwoju zabudowy mieszkalnej na północnym brzegu jez. Chrzypskiego – ul. Widokowa, Szkolna, Główna, Kolejowa [uzupełnienie, przedłużenie i przyłącza kanalizacji]
- Przedłużenie sieci kanalizacyjnej do Mylina [dość gęsta zabudowa w centrum wsi, bliskość istniejącej sieci w Charcicach i Chrzypsku W.]

Te obszary graficznie przedstawia zawarta wcześniej Mapa 13 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej: sieć osadnicza, elementy infrastruktury technicznej i społecznej, kierunki wykorzystania (kształtowania) przestrzeni. Dopuszcza się również realizację inwestycji w innych lokalizacjach, na które zapotrzebowanie może pojawić się w kolejnych latach wdrażania Strategii w związku z rozwojem funkcji mieszkaniowej, usług rynkowych i działalności gospodarczej. Zadaniem Gminy jest osiągnięcie poprawy w zakresie dostępu do infrastruktury podstawowej (bytowej), w zakresie którego przyjęte wskaźniki zostały określone ilościowo w podrozdziale Przestrzenno-środowiskowe cele i kierunki działań, oczekiwane rezultaty.

W związku z tym należy podkreślić, że Gmina w niniejszym Modelu i Strategii przyjmuje pewne założenia inwestycyjne, natomiast jej działanie ma być każdorazowo dostosowane do kluczowych potrzeb mieszkańców i pozostałych interesariuszy oraz możliwości finansowych samorządu. Tym samym Model i Strategia określają jedynie przykładowe obszary czynienia ww. inwestycji, nie zaś zobowiązują Gminę do ich realizacji w tych konkretnych lokalizacjach. Osiągnięcie wskaźników jest możliwe również dzięki przeprowadzeniu inwestycji w innych miejscach Gminy, o ile okaże się to większym priorytetem w perspektywie do roku 2030.

Ponadto jak wskazano w podrozdziale Ustalenia i rekomendacje w zakresie polityki przestrzennej, kompatybilne z innymi przyjętymi OSI i spójne z kierunkami rozwoju Gminy jest dalsze kształtowanie i uzupełnianie sieci drogowej, poprzez m.in. utwardzanie i budowę dróg lokalnych, w szczególności przy obszarach rozwoju zabudowy mieszkalnej, rozwoju usług, działalności gospodarczej i funkcji turystycznej.

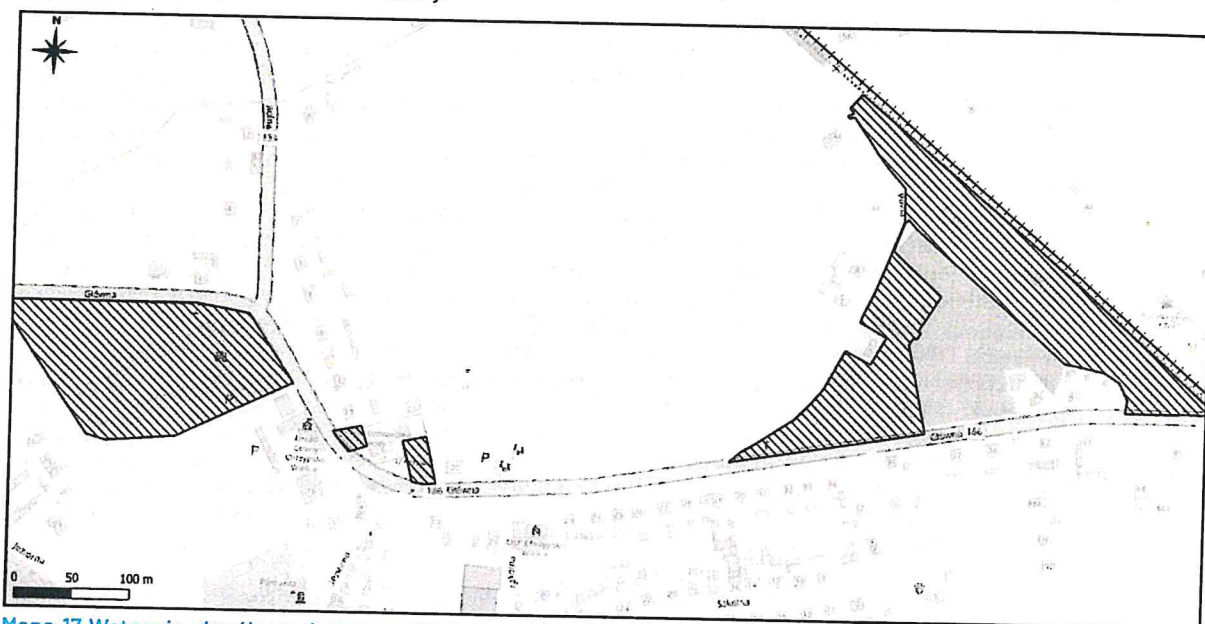
Obszary Strategicznej Interwencji w zakresie ładu przestrzennego i rewitalizacji

Są to głównie obszary określone jako problemowe, w tym zdegradowane lub potrzebujące inwestycji funkcjonalno-przestrzennych w kierunku odtworzenia lub zmiany dotychczasowych funkcji (patrz Mapa 17):

- Gminnej Spółdzielni Samopomoc Chłopska w Chrzypsku Wielkim – na którym wstępne założenia wizji Modelu przewidują odtworzenie funkcji handlowej z możliwością wprowadzenia innych usług rynkowych, ale również odtworzenie wartości użytkowej i uporządkowanie terenu

- Starego przedszkola przy ul. Głównej w Chrzypsku Wielkim w którym wizja Modelu przewiduje zmianę funkcji z edukacyjnej na kulturalno-opiekuńczą i okołoturystyczną. W odniesieniu do funkcji kulturalno-opiekuńczej zakłada się przekształcenie części budynku na dom seniora, dom dziennej opieki lub podobny cel, co stanowi odpowiedź na rosnącą liczbę i udział osób w wieku okołoemerytalnym w Gminie (wyzwania demograficzne). Z drugiej strony jak wskazała diagnoza istnieje ryzyko, że istniejące uwarunkowania techniczne budynku mogą uniemożliwić jego odpowiednie przekształcenie pod dom seniora lub dom dziennej opieki. Dlatego dopuszcza się również stworzenie punktu o takiej funkcji w innym miejscu. Natomiast w zakresie funkcji okołoturystycznej dopuszcza się w szczególności wykorzystanie części nieruchomości do celów punktu informacji turystycznej lub sprzedaży produktów lokalnych (na wypadek gdyby nie była możliwa zmiana funkcji budynku byłego kiosku na terenie Stacji Uzdatniania Wody) tudzież na potrzeby innych celów związanych z rozwojem i promocją turystyki oraz organizacji czasu wolnego.
- Przy stacji kolejowej między ul. Główną a ul. Polną w Chrzypsku Wielkim – gdzie wstępne założenia wizji Modelu przewidują wprowadzenie funkcji okołoturystycznych (np. gastronomia, wypożyczalnia rowerów, sklep lub inne usługi rynkowe, parking) oraz uporządkowanie lub odtworzenie wartości użytkowej tego terenu
- Byłego kiosku przy ul. Głównej w Chrzypsku Wielkim (naprzeciw Urzędu) będącego częścią nieruchomości o funkcji regulującej środowisko – Stacji Uzdatniania Wody. Wizja Modelu zakłada aby w tym budynku wprowadzić funkcję okołoturystyczną, np. punkt informacji turystycznej, sprzedaży produktów lokalnych itd.
- Spółdzielni Usługowo-Produkcyjnej PROAGRO – gdzie wstępne założenia wizji Modelu przewidują odtworzenie funkcji związanej z działalnością gospodarczą, ale również odtworzenie wartości użytkowej terenu.
- Dopuszcza się również inne, które zostaną określone na podstawie odrębnego gminnego programu rewitalizacji w rozumieniu Ustawy.

Mapa 17 Wstępnie określone obszary problemowe pod działania rewitalizacyjne w Modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej, do weryfikacji na poziomie gminnego programu rewitalizacji

Źródło: opracowanie Jan Wojciechowski na podstawie diagnozy.

System realizacji Strategii

Warunki i procedury związane z wdrażaniem Strategii

1. Obowiązek zapoznania się ze Strategią, a w szczególności z poszczególnymi celami, kierunkami interwencji oraz wskaźnikami przez przedstawicieli organów administracji gminnej: Radnych, pracowników Urzędu, pracowników jednostek podległych – m.in. GOK, GSK, OPS, Zespół Szkół.
2. Odpowiedzialność za wdrażanie Strategii w ogólnym, szerokim ujęciu należy do wszystkich podmiotów i osób, które funkcjonują na obszarze Gminy Chrzypsko Wielkie. W szczególności do jej mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i grup nieformalnych oraz oczywiście instytucji publicznych na czele z organami administracji: Wójtem i Radą Gminy. Strategia pełni rolę dokumentu wskazującego kierunki rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzenno-środowiskowym. Te kierunki nie odnoszą się wyłącznie do inwestycyjnego, gospodarczego i przestrzenno-środowiskowego. Fundamentem skutecznej realizacji Strategii, czyli takiej, która osiąga założone cele, jest współdziałanie wszystkich sektorów będących interesariuszami: przedsiębiorców, społeczników i osób fizycznych oraz sektora publicznego.

3. Odpowiedzialność za poszczególne cele i wskaźniki przedstawiono „z lotu ptaka” w Tabeli 26. Wdrażaniem Strategii koordynuje Wójt Gminy, w którego kompetencjach leży uszczegóławianie obowiązków zawartych w Tabeli 26 poprzez wyznaczenie konkretnych osób/stanowisk/jednostek odpowiedzialnych za koordynowanie, wdrażanie, monitorowanie i ewentualną aktualizację Strategii w poszczególnych obszarach:
 - a. Diagnoza
 - b. Cel społeczny 1 i przyjęte w nim kierunki interwencji, wskaźniki i obszary strategicznej interwencji
 - c. Cel społeczny 2 i przyjęte w nim kierunki interwencji, wskaźniki i obszary strategicznej interwencji
 - d. Cele gospodarcze i przyjęte w nich kierunki interwencji, wskaźniki i obszary strategicznej interwencji
 - e. Cele przestrzenne i przyjęte w nich kierunki interwencji, wskaźniki i obszary strategicznej interwencji
 - f. Cele środowiskowe i przyjęte w nich kierunki interwencji, wskaźniki i obszary strategicznej interwencji
 - g. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie polityki przestrzennej
 - h. Ramy finansowania
4. Ilościowe Monitorowanie celów Strategii powinno odbywać się w ramach opracowywania corocznego Raportu o stanie Gminy lub dokumentu równoważnego, którego obowiązkiem opracowania wynika z powszechnie obowiązujących przepisów prawa. Przez monitorowanie rozumie się weryfikację poziomu wskaźników mierzących ilościowo postęp w osiąganiu celów. Gmina otrzymała od Wykonawcy tabelę w arkuszu kalkulacyjnym, umożliwiające monitorowanie poszczególnych wskaźników (tabela całościowa oraz poszczególne tabele dotyczące celu społecznego i środowiskowego).
5. Analiza jakościowa. W ramach Raportu o stanie Gminy lub dokumentu równoważnego należy corocznie przeprowadzić również analizę jakościową stanu, zakresu i efektu podjętych działań dla osiągnięcia celów i wskaźników Strategii (tzw. quasi-ewaluację / mini-ewaluację). Należy co roku wyszczególnić prace/działania podjęte w ramach poszczególnych celów oraz opisać niemierzalne ilościowo efekty (szczególnie nieobjęte wskaźnikami). Przykładem takiego podsumowania jakościowego dla celu gospodarczego może być np.: *zorganizowanie określonej liczby spotkań z udziałem określonej liczby przedsiębiorców i osób prowadzących działalność nierejestrowane we wskazanych branżach, czego efektem było wyjście jednego z przedsiębiorców z jakąś inicjatywą w kierunku innych firm, co miało na celu podniesienie jakości współpracy w ramach produktu/oferty turystycznej Gminy Chrzypsko Wielkie*. Przykładem podsumowania jakościowego dla celu środowiskowego może być z kolei *zlecenie wykonawcy opracowania dokumentacji projektowej dla odcinka kanalizacji oraz przeprowadzenie oceny środowiskowej, z której wynikały konkretne uwarunkowania inwestycyjne*. Coroczna quasi-ewaluacja / mini-ewaluacja ma służyć nie tylko sprawdzeniu jak wdrażana jest Strategia, ale również temu, aby wprowadzać w Strategii odpowiednie aktualizacje w razie potrzeby.
6. Ewaluacja śródkresowa. Strategia jest dokumentem wyjściowym i holistycznym (całościowym), wskazującym kierunki interwencji – intencje rozwojowe Gminy do 2030 r. Lata 2020-2023 (pandemia, wojna, płaskowyz inflacyjny) pokazały, że we wdrażaniu interwencji publicznych w perspektywie średnio- i długookresowej należy zachować wysoki poziom elastyczności i gotowości na zmiany. W związku z tym Strategię należy na bieżąco monitorować i ewaluować nie tylko w aspekcie poziomu realizacji celów, ale również ich aktualności. Jest możliwa sytuacja, w której szczególnie w końcowych latach obowiązywania dokumentu na tyle zmienią się uwarunkowania społeczno-gospodarcze lub prawne, że będzie konieczna aktualizacja Strategii – w tym jej diagnozy, celów, kierunków, wskaźników, czy też polityki przestrzennej. W tym celu w latach 2027-2028 proponuje się:
 - a. zlecenie zewnętrznym ekspertom przeprowadzenia ewaluacji śródkresowej – w połowie okresu wdrażania aby ewentualnie redefiniować cele i wskaźniki lub podjąć działania interwencyjne dla ich osiągnięcia, a także przy okazji dostarczyć wniosków dla zaplanowania strategii na kolejną perspektywę czasową
 - b. zweryfikowanie poziomu realizacji celów pośrednich założonych w tabeli roboczej, którą Wykonawca przekazał Gminie. W tej tabeli jako moment śródkresowy (tzw. z ang. *mid-term*) przyjęto 30.06.2027 lub 31.12.2027 r., w zależności od specyfiki celów – np. dla celów dotyczących uczniów bardziej właściwe jest przyjęcie daty czerwcowej powiązanej z rokiem szkolnym.
 - c. W oparciu o wyniki ewaluacji możliwe są w szczególności następujące rekomendacje i działania:
 - i. Zmodyfikowanie przyjętych wartości docelowych lub dodanie nowych wskaźników – jeżeli wartości docelowe na 2030 r. zostały już osiągnięte w 2027 r., a sytuacja / prognoza finansowa pozwala na przyjęcie bardziej ambitnych celów.
 - ii. Podjęcie szczególnych prac dla osiągnięcia założonych celów i wskaźników – o ile kierunki interwencji pozostają aktualne, a nie osiągnięto w 2027 r. wartości pośrednich pomimo tego, że sytuacja / prognoza finansowa na to pozwalała – co może być sygnałem zagrażającym osiągnięciu docelowych wartości tych wskaźników.
 - iii. Zmodyfikowanie przyjętych celów i wskaźników – jeżeli wartości pośrednich na 2027 r. nie osiągnięto, ponieważ albo nie pozwalała na to sytuacja finansowa albo znacząco zdezaktualizowała się diagnoza i przyjęte kierunki interwencji nie są już potrzebne, tudzież inne kierunki interwencji będą mieć wówczas inny priorytet.
7. Okres obowiązywania Strategii. Jeżeli cele i kierunki interwencji oraz uwarunkowania (diagnoza) pozostaną w dużej mierze aktualne, dopuszcza się możliwość aktualizacji Strategii poprzez wydłużenie okresu jej obowiązywania o kolejnych kilka lat, z jednoczesną modyfikacją wskaźników: zwiększeniem wartości docelowych, dodaniem nowych wskaźników, uszczegółowieniem celów i kierunków interwencji.

Tabela 26 Odpowiedzialność za wdrażanie celów Strategii oraz monitorowanie wskaźników ich realizacji

Cel Strategii Wskaźnik celu	Podmioty odpowiedzialne za realizację celu / wdrażanie celu Podmioty i osoby uczestniczące w realizacji celu	Jednostka odpowiedzialna za monitorowanie wskaźnika Źródło pomiaru
Cel społeczny 1) poprawa szeroko pojętych warunków edukacyjnych dzieci (w szczególności poza samą szkołą)	<ul style="list-style-type: none"> Finansowanie: Rada Gminy Realizacja merytoryczna: Zespół Szkół Wsparcie organizacyjne i finansowanie: Wójt Gminy z Urzędem Potencjalna współpraca: Rady Sołeckie, lokalni liderzy, Rodzice i opiekunowie uczniów Beneficjenci końcowi: Dzieci i młodzież 	
S.P.4.2. Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach dodatkowych w ramach zaplanowanych zajęciach wspierających edukację lub rozwijających kompetencje uczniów (dot. a) w ramach budżetów w/w		<ul style="list-style-type: none"> Urząd Gminy Wskaźnik ELL, GUS P34R3
S.P.1. Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach dodatkowych w ramach zaplanowanych zajęciach wspierających edukację lub rozwijających kompetencje uczniów (dot. a) w ramach budżetów w/w		<ul style="list-style-type: none"> Zespół Szkół / Urząd Gminy Dane własne
S.P.2. Liczba dzieci cierpiących na problemy edukacyjne i społeczne (dot. b) uczniów szkoły podstawowej	Zespół Szkół – należy rozpisać i w każdym kolejnym roku stosować metodologię pomiaru wskaźnika spójną ze sposobem przyjętym na etapie opracowywania Strategii (diagnozy).	<ul style="list-style-type: none"> Zespół Szkół Dane własne, wg metodologii przyjętej na etapie opracowywania strategii
S.P.3. Liczba dzieci biorących udział w zajęciach dodatkowych w ramach zaplanowanych zajęciach wspierających edukację lub rozwijających kompetencje uczniów (dot. c) w ramach budżetów w/w		<ul style="list-style-type: none"> Zespół Szkół Dane własne, wg metodologii przyjętej na etapie opracowywania strategii
S.P.4. Liczba dzieci biorących udział w zajęciach dodatkowych w ramach zaplanowanych zajęciach wspierających edukację lub rozwijających kompetencje uczniów (dot. d) w ramach budżetów w/w		<ul style="list-style-type: none"> Zespół Szkół / Urząd Gminy Dane własne
S.P.4. Liczba dzieci biorących udział w zajęciach dodatkowych w ramach zaplanowanych zajęciach wspierających edukację lub rozwijających kompetencje uczniów (dot. e) w ramach budżetów w/w		<ul style="list-style-type: none"> Zespół Szkół / Urząd Gminy Dane własne
Cel społeczny 2) poprawa warunków opiekuńczych i oferty spędzania czasu wolnego dla seniorów, co ma zapobiec osłabianiu się integracji międzypokoleniowej społeczeństwa Gminy	<ul style="list-style-type: none"> Finansowanie inwestycji, ewentualne uchwalenie strategii polityki senioralnej lub innego programu społecznego skierowanego do seniorów: Rada Gminy Ewentualne powołanie rady seniorów i ustalenie jej zadań: Rada Gminy Organizacja i finansowanie, ewentualne przetargi inwestycyjne: Wójt Gminy z Urzędem Udział merytoryczny / wsparcie merytoryczne: Gminny Ośrodek Kultury, Ośrodek Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy oraz ewentualna przyszła Rada Seniorów Potencjalna współpraca: Organizacje społeczne i pozarządowe działające w obszarze wsparcia lub zrzeszania seniorów Beneficjenci końcowi: Seniorzy 60+ 	
Wskaźniki rezultatu S.P.4.1 produktu S.P.3 dot. celu społecznego 2		<ul style="list-style-type: none"> Urząd Gminy Dane własne
Cele gospodarcze: 1) poprawa jakości promocji i marketingu terytorialnego 2) tworzenie sieciowanego produktu turystycznego	<ul style="list-style-type: none"> Uchwała dot. opłat miejscowych: Rada Gminy Realizacja merytoryczna – opłaty miejscowe: Skarbnik ze stanowiskami podległymi Realizacja merytoryczna – sieciowanie i tworzenie produktu/oferty turystycznej – jednostka / stanowisko odpowiedzialne za promocję w Urzędzie Gminy Współpraca: Przedsiębiorcy sprzedający noclegi (ich rejestrowanie i pobieranie opłat miejscowych) Współpraca: Przedsiębiorcy i działalności nierejestrowane prowadzone w sekcjach PKD: A, I, R, S, T (udział w sieciowaniu produktu/oferty, tzn. informowanie i promowanie własnej oferty kanałami 	

Cel Strategii	Podmioty odpowiedzialne za realizację celu / wdrażanie celu	Jednostka odpowiedzialna za monitorowanie wskaźnika
Wskaźnik celu	Podmioty i osoby uczestniczące w realizacji celu	Źródło pomiaru
	<ul style="list-style-type: none"> gminnymi oraz współpraca z innymi podmiotami z tej branży w celu wypracowania wspólnej oferty) Beneficjenci końcowi: turyści, ale również mieszkańcy samej Gminy Chrzypsko 	
Wszystkie wskaźniki dot. celów gospodarczych		<ul style="list-style-type: none"> Urząd Gminy Dane własne
Cel przestrzenny: dalsza poprawa ładu przestrzenno-środowiskowego i czynne jego kształtowanie zwłaszcza poprzez nowe plany zagospodarowania i gminny program rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> Uchwały o przystąpieniu do sporządzania programu rewitalizacji oraz planów miejscowych i planu ogólnego; uchwalanie decyzji lokalizacyjnych, programu rewitalizacji i planów zagospodarowania: Rada Gminy Realizacja merytoryczna – opracowanie programu rewitalizacji i planów miejscowych: jednostki / stanowiska odpowiedzialne za ww. zagadnienia w Urzędzie Gminy, Wójt Gminy Współpraca: inwestorzy (zgłaszanie zapotrzebowania na plany miejscowe oraz inwestycje zgodne z tymi planami) Udział merytoryczny: Osoby i podmioty działające lub mieszkające na obszarze rewitalizacji (udział w tworzeniu programu, tkanka społeczna) Beneficjenci końcowi: mieszkańcy i przedsiębiorcy obszarów objętych programem rewitalizacji, planami miejscowymi i inwestycjami 	
Wszystkie wskaźniki dot. celu przestrzennego		<ul style="list-style-type: none"> Urząd Gminy Dane własne
Cel środowiskowy: dążenie do równego dostępu do infrastruktury podstawowej (bytowej)	<ul style="list-style-type: none"> Uchwały o finansowaniu inwestycji oraz decyzjach lokalizacyjnych: Rada Gminy Planowanie / projektowanie inwestycji, przetargi i finansowanie: jednostki odpowiedzialne za ww. zagadnienia w Urzędzie Gminy, Wójt Gminy Administrowanie sieciami, zgłaszanie potrzeb: Gminna Spółka Komunalna Beneficjenci końcowi: mieszkańcy i przedsiębiorcy obszarów objętych inwestycjami 	
S.R.1: Udział mieszkańców podłączonych do sieci kanalizacji w ogólnej liczbie ludności		<ul style="list-style-type: none"> Urząd Gminy Dane własne dot. liczby ludności w oparciu o informacje dot. liczby przyłączeń Gminnej Spółki Komunalnej Ewentualnie wskaźnik BDL BUS P2473
S.P.1: Długość czynnej sieci kanalizacyjnej		<ul style="list-style-type: none"> Gminna Spółka Komunalna Dane własne
S.P.2: Długość czynnej sieci wodociągowej		<ul style="list-style-type: none"> Gminna Spółka Komunalna Dane własne

Wytyczne dla sporządzania aktów wykonawczych

- Jako dokumenty wykonawcze dla Strategii rozumie się obowiązkowe (wynikające z powszechnie obowiązujących przepisów prawa) lub nieobowiązkowe (fakultatywne) programy, strategie sektorowe, plany, projekty, decyzje, oceny środowiskowe.
- W sytuacji, gdy za uchwalenie odpowiednich dokumentów odpowiedzialna jest Rada Gminy, do zadań Wójta i podległego mu Urzędu Gminy należy przygotowanie lub wsparcie merytoryczne Rady w opracowaniu stosownych uchwał lub programów – o ile powszechnie obowiązujące przepisy prawa nie stanowią inaczej.
- Za opracowanie stosownych aktów wykonawczych (programów, strategii, planów, projektów, decyzji, ocen środowiskowych itd.) odpowiada Wójt Gminy z podległym mu Urzędem, który może podejmować wszelkie działania służące skutecznej, terminowej i efektywnej kosztowo realizacji tych zadań, a w szczególności:
 - Alokować w budżecie środki potrzebne na opracowanie aktów wykonawczych
 - Prowadzić postępowania zamówieniowe w celu wyboru wykonawcy danych aktów
 - Nabywać usługi ekspertów, ich wartości niematerialne i prawne w tym prawa autorskie
 - Powoływać zespoły robocze do celów przygotowania, modyfikacji, aktualizacji danych aktów
 - Zadać opracowanie danych aktów jednostkom podległym i współpracującym
- Opracowanie stosownych aktów wykonawczych jest realizowane zgodnie z procedurami określonymi w powszechnie obowiązujących przepisach prawa, w tym dotyczących konsultacji społecznych. W sytuacji, gdy dany akt wykonawczy bezpośrednio dotyczy kształtowania przestrzeni lub środowiska, a z przepisów nie wynika obowiązek konsultacji społecznych lub zaangażowania beneficjentów końcowych – należy takie

- konsultacje przeprowadzić lub zaangażować beneficjentów końcowych w procesie tworzenia, oceny, ewaluacji danego aktu wykonawczego.
5. W Gminie Chrzypsko do 31.12.2025 r. obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, uchwalone w przededniu podjęcia prac nad Strategią. Tym samym Model struktury funkcjonalno-przestrzennej w niniejszej Strategii został opracowany w taki sposób, aby być spójnym ze Studium i nie generować dla Gminy konieczności aktualizacji Studium. Model uszczegóławia politykę przestrzenną Gminy o obszary strategicznej interwencji oraz zagadnienia wynikające z nowej ustawy planistycznej od 24.09.2023 r. W odniesieniu do innych aktów polityki przestrzennej – miejscowych planów zagospodarowania oraz programu rewitalizacji – w celach przestrzennych Strategii określono obszary, cechujące się szczególnym zapotrzebowaniem na opracowanie tych aktów wykonawczych. Zgodnie z nowymi przepisami, Studium zostanie zastąpione Planem ogólnym od 1.01.2026 r.
 6. Do 2025 r. obowiązuje Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie. Cechuje się on komplementarnością z celami społecznymi Strategii zwłaszcza dotyczącymi poprawy warunków edukacyjnych. Pierwsze działania kierunkowane do osób młodych w sołectwie Białcz są współfinansowane w ramach tego Programu, a grupa docelowa została ujęta jako „wartość bazowa” we wskaźnikach. Kolejne działania – tym razem pilotażowe projekty związane z kompetencjami i nauczaniem, będą celowane w innych sołectwach, gdzie Zespół Szkół zdiagnozował potencjalnie najczęstsze problemy edukacyjne uczniów. Działania w ramach Strategii (cel 1 społeczny) oraz Programu Profilaktyki mogą być komplementarne (uzupełniające się) lub nawet wspólnie realizowane, ponieważ tak naprawdę ich wspólnym mianownikiem jest podniesienie jakości wychowywania dzieci i młodzieży w Gminie Chrzypsko Wielkie. Opracowując kolejny Program Profilaktyki, Gmina powinna mieć na uwadze konieczność oceny współwystępowania problemów z uzależnieniami oraz problemów edukacyjnych w poszczególnych sołectwach. Być może te problemy współwystępują lub są silnie skorelowane, czego ocena mogłaby doprowadzić do dalszego podniesienia jakości obu rodzajów zaplanowanych interwencji.
 7. Do 2024 r. obowiązuje Gminny Program Opieki nad Zabytkami, którego postanowienia stanowią charakter komplementarny (uzupełniający) dla Strategii. Tworząc nowy Program na lata 2025-2028 zgodnie z przepisami prawa, Gmina powinna mieć na uwadze, że kilka obiektów nieruchomości wyszczególnionych w dotychczasowym Programie, zostało w Modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej przypisanych do obszarów potencjalnej rewitalizacji, rozwoju funkcji okołoturystycznej, czy też kulturalnej. Przed opracowaniem nowego Programu warto zaktualizować gminną ewidencję zabytków, ponieważ wg stanu na wrzesień 2023 r., nie istnieje łącznie 12 ze 126 budynków i budowli uwzględnionych na tej liście, głównie stanowiących elementy folwarków / dworców co stanowi niemal 10%. Ponadto istotne będzie uwzględnienie zmian wprowadzanych Ustawą z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, która wejdzie w życie 01.05.2024 r.
 8. Programy współpracy z organizacjami pozarządowymi w latach 2024-2030 powinny zachować spójność z celami społecznymi i gospodarczymi Gminy, tzn. wspierać ich realizację poprzez adresowanie działań szczególnie do odbiorców działających w sposób spójny z kierunkami wyznaczonymi w Strategii.
 9. W Gminie obowiązują także inne polityki sektorowe: Program gospodarowania zasobem mieszkaniowym Gminy i Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi, Programy te nie naruszają żadnych postanowień Strategii, a środki finansowe alokowane na ich realizację są stosunkowo niewielkie. Inne programy, plany i strategie, które Gmina uchwałała w ostatnich latach, straciły moc (wygaśnięcie lub zmiana przepisów).
 10. Tworzenie, uchwalanie, wdrażanie i aktualizacja lub zmiana wszelkich aktów wykonawczych powinny być prowadzone przez organy administracji gminnej z zachowaniem zasad:
 - a. równorzędnego traktowania wszystkich interesariuszy,
 - b. transparentności,
 - c. racjonalności i efektywności kosztowej (podejmujemy się tylko działań wykonalnych finansowo, a przed ich rozpoczęciem weryfikujemy potencjalne obciążenie finansowe),
 - d. elastyczności reagowania i otwartości na aktualizacje lub zmiany gdy jest to konieczne – zwłaszcza gdy zmienia się kontekst realizacji danych działań, sytuacja społeczno-gospodarcza itp.,
 - e. nadawania wysokiego lub nawet pierwszorzędno-priorytetu dla kierunków interwencji i działań wyszczególnionych w niniejszej Strategii.

Ramy finansowe i źródła finansowania

Na potrzeby opracowania ram finansowych wdrażania Strategii już na etapie diagnozy rozszerzono prace o kontekst finansowy (patrz Sytuacja finansowa) w stosunku do wymagań ustawowych. Diagnoza obejmowała w szczególności:

- Analizę ilościową i jakościową struktury budżetu – dochodów i wydatków gminy w ostatnich latach poprzedzających opracowanie Strategii;
- Analizę możliwości inwestycyjnych i planów inwestycyjnych Gminy (Wieloletni Program Inwestycyjny, Wieloletnia Prognoza Finansowa);
- Stan prac nad poszczególnymi zamierzeniami inwestycyjnymi, w szczególności dotyczącymi najbardziej kosztownej infrastruktury liniowej (sieciowej): kanalizacja, wodociąg, drogi, czy też już realizowana budowa nowego przedszkola;

- Opinie i oceny dokumentów finansowych Gminy przez Regionalną Izbę Obrachunkową w tym dotyczące planowanej do spłaty kwoty długu publicznego i deficytu budżetowego - z kilku lat budżetowych poprzedzających opracowanie Strategii;
- Wywiady jakościowe ze Skarbnikiem Gminy oraz przedstawicielami jednostek budżetowych, które również poruszały aspekty finansowe dalszego rozwoju Chrzypska;
- Porównanie jakości zarządzania budżetem na tle 111 gmin wiejskich, w tym 13 o podobnej specyfice funkcjonalno-przestrzennej - analogicznie jak dla sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzenno-środowiskowej.

Ponadto opracowując ramy finansowe wzięto pod uwagę potencjalne źródła finansowania przyszłych kierunków interwencji, w tym unijne i krajowe programy pomocowe. Gminie przekazano roboczy plik zawierający wyszczególnienie działań / priorytetów / programów potencjalnie skierowanych na wsparcie zagadnień planowanych do realizacji przez Gminę w ramach Strategii. Tym samym wypełniono wszelkie rekomendacje sformułowane w Poradniku⁷⁹ dla gmin w zakresie opracowania strategii. Zgodnie z tym dokumentem, w ramach finansowych Strategii *Nie jest wymagane przedstawienie szczegółowego planu finansowego poszczególnych celów i działań (to byłoby bezcelowe w długookresowej perspektywie realizacji strategii i szybko uległo dezaktualizacji), a jedynie określenie skali wydatków i możliwości pozyskania środków na ich pokrycie.*

Tworząc ramy finansowe na spotkaniu roboczym z zespołem strategicznym opracowano dwa mierniki operacyjne, które potencjalnie mogą przysłużyć się monitorowaniu finansowej wykonalności Strategii. **Należy podkreślić, że te mierniki (zaprezentowane w Tabeli 27) stanowią jedynie pogładowe punkty odniesienia i operacyjnie obrazują kontekst finansowy wdrażania Strategii. W związku z tym nie mogą stanowić podstawy do oceny, czy Strategia jest skutecznie realizowana – temu służą wskaźniki dla poszczególnych celów społecznych, gospodarczych, przestrzennych i środowiskowych.** Budżety Gminy na lata 2024–2030 nie są jeszcze znane i mogą ulec znaczącym zmianom w stosunku do budżetów z lat 2018–2023, choćby wskutek strukturalnych zmian w zadaniach własnych i zleconych Gminy (patrz Rysunek 3 w podrozdziale Jakże są zadania i funkcje Gminy?) czy też czynników makroekonomicznych.

Tabela 27 Prognozowane mierniki finansowe do monitorowania ram realizacji Strategii

Rodzaj miernika	Miernik finansowy	Jedn. miary	Wartość bazowa	Okres pomiaru	Wartość pośrednia	Okres pomiaru	Wartość docelowa	Okres pomiaru
Operacyjny 1	Redystrybucja dochodów własnych - stosunek wydatków inwestycyjnych do dochodów własnych (suma za okres)	%	49,81%	2015-2022	nie dotyczy - monitoring bieżący, sumy od 2023		49,81%	2023-2030
Operacyjny 2	Wydatki inwestycyjne przypadające na 1 mieszkańca (narastająco)	zł	6658,8	2015-2022	7227,48	2023-2027	10208,52	2023-2030

W odniesieniu do wskaźnika operacyjnego 1 przyjęto założenie, że średnio w okresie wdrażania Strategii zostanie utrzymany dotychczasowy wysoki poziom redystrybucji dochodów własnych w nakłady inwestycyjne, mierzony stosunkiem wydatków inwestycyjnych do dochodów własnych. Minione dwa okresy faktycznego wdrażania środków z perspektyw finansowych UE tj. okresy 2007-2014 i 2015-2022, wskazują dla Gminy Chrzypsko stosunek wydatków inwestycyjnych do dochodów własnych na poziomie ok. 50% [50,55%; 49,81%]. Świadczy to o dość wysokim poziomie wydatkowania na inwestycje w Gminie na tle innych porównywalnych gmin wiejskich z Wielkopolski, co szczegółowo opisano w podrozdziale Sytuacja finansowa. Roboczy cel operacyjny, jaki Gmina może przed sobą postawić, to wydatkowanie na inwestycje z tym samym natężeniem w kolejnych latach budżetowych.

W odniesieniu do wskaźnika operacyjnego 2 sposób obliczenia wartości docelowej jest nieco bardziej skomplikowany. Wartość bazowa to suma wydatków inwestycyjnych przypadających na 1 mieszkańca Gminy Chrzypsko Wielkie dla okresu 2015–2022. Wartość docelową obliczono jako uśrednienie dwóch metod:

- Wartość bazowa pomnożona przez wskaźniki inflacji NBP wg lat 2022-2029 z projekcji marzec 2023 (kolejno: 14,4%; 11,9%; 5,7%; 3,5%, od 2026 do 2029: cel inflacyjny 2,5%)= 10767,72 zł. Oznacza to, że wartość przyjęta jako docelowa nie powinna być poniżej 10767,72 w cenach realnych, aby zapewnić ten sam poziom nakładów inwestycyjnych jak w poprzednim okresie.
- Suma wartości wydatków inwestycyjnych planowanych w Wieloletniej Prognozie Finansowej 2023-2032 podzielona przez prognozowaną liczbę mieszkańców daje kwotę 6242,08 zł. Kwotę tę powiększono o inflację na zasadach jak powyżej, co daje kwotę 9649,31 zł w cenach realnych.

⁷⁹ Hoinkis D. i in., 2021. *Strategia rozwoju gminy. Poradnik praktyczny*, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Warszawa, s. 108

- c) Tym samym wartość docelową ustalono jako średnią ww. dwóch wartości: $(10767,72+9649,31)/2 = 10208,52$ zł na 1 mieszkańca jako suma orientacyjnie prognozowanych wydatków inwestycyjnych w okresie 2023-2030.

W ramach finansowych warto określić orientacyjne koszty jednostkowe poszczególnych kierunków interwencji, które składają się na łączną maksymalną wartość Strategii na poziomie ok. 34,438 mln zł:

- Cel społeczny 1 (dot. edukacji): koszt uwzględnia dodatkowe wynagrodzenia nauczycieli lub opiekunów (>2 tys. zł miesięcznie), dodatkowe koszty mediów w świetlicach wiejskich (w zależności od pory roku od 0 zł do 300 zł miesięcznie), dodatkowe koszty zakupu pomocy naukowych oraz gier i zabaw edukacyjnych (<1,2 tys. zł rocznie), koszty ewentualnego wynajęcia specjalistów z zakresu współpracy z młodzieżą, psychopedagogiki itp. (<4 tys. zł rocznie). Przy założeniu realizacji zajęć przez 10 miesięcy, koszt jednoroczny zaplanowanych działań może wynieść ok. 25-60 tys. zł, co daje do 2030 r. ok. 298 tys. zł (7 lat * średnio 42,5 tys. zł). Finansowanie ze środków własnych lub ewentualnych małych grantów. Szacowane koszty są podobne z wydatkami w ramach projektów innych gmin, dofinansowanych z Funduszy Europejskich np. *Dobra szkoła w gminie Mroczka; Indywidualizacja nauczania w Zespole Szkół w Ostrorogu; Świat nauki w Gminie Kaźmierz; Postaw na wiedzę w Gminie Kłęcko.*
- Cel społeczny 2 (dot. seniorów): inwestycja - adaptacja, modernizacja - przebudowa, rewitalizacja budynku pod Dom Seniora może wynieść od 350 tys. zł do 2 mln zł. Koszt ten szacowano analizując wartość innych projektów publicznych o podobnym charakterze, dofinansowanych z Funduszy Europejskich w perspektywie 2014-2020, np. *Razem dla mieszkańców Gminy Zakrzewo - utworzenie Klubu Seniora i wsparcie dla rodzin!; Nakłó dla Seniora; Przebudowa i rozbudowa budynku Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mroczy; Inwestycja ta jest w dużej mierze uzależniona od pozyskania środków zewnętrznych (kredyt, instrumenty finansowe UE, dotacja UE).*
- Cel społeczny 2 (dot. seniorów): koszty jednoroczne działań i podejmowanych aktywności na rzecz seniorów mogą wynieść ok. 120-500 tys. zł w zależności od skali i zakresu działań opiekuńczych. Koszt ten szacowano analizując wartość innych projektów publicznych o podobnym charakterze, dofinansowanych z Funduszy Europejskich w perspektywie 2014-2020, np. *Kompleksowy program usług opiekuńczych dla niesamodzielnych osób starszych i ich opiekunów faktycznych w Gminie Pniewy; Aktywni Seniorzy w Gminie Kaźmierz; Kompleksowy program wsparcia osób niesamodzielnych i niepełnosprawnych w Złotowie; Wsparcie dla seniorów na terenie Gminy i Miasta Krajenka.* W tym przypadku Gmina jest w dużej mierze zależna od pozyskiwania środków zewnętrznych nie tylko na cel inwestycyjny (dotacja UE, instrumenty finansowe), ale również na prowadzenie działań opiekuńczo-rehabilitacyjnych (dotacja UE). Do 2030 r. daje to koszty na poziomie ok. 930 tys. zł zakładając realizację działań w trzech końcowych latach wdrażania Strategii i średnioroczny koszt 310 tys. zł.
- Cele gospodarcze: koszty działań mogą zostać w pewnej części pokryte z wpływów z tytułu opłat miejscowych (ok. 48 tys. zł) o ile Rada Gminy uchwali stosowny akt w tej sprawie. Poboczne koszty działań związanych z marketingiem terytorialnym, tworzeniem i sieciowaniem produktu / oferty turystycznej nie będą znaczącym obciążeniem dla budżetu Gminy. Główne działania powinny być podejmowane przez stosowne komórki w Urzędzie, przy ewentualnym zleceniu na zewnątrz materiałów promocyjnych oraz zapotrzebowania na stosowne szkolenia (ok. 52 tys. zł szacowane na podstawie projektów sektora publicznego w LGD Puszcza Notecka - razem ok. 100 tys. zł). W części finansowanie działań może być dostępne w ramach grantów ze Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność.
- Cele gospodarcze - pozostałe zadania i kierunki interwencji wynikające z modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej, w zakresie obszarów strategicznej interwencji dot. funkcji okołoturystycznej. Koszty łączne inwestycji wskazanych w opisie celu gospodarczego mogą wynieść od 500 tys. zł do 2 mln zł do 2030 r., przy czym w części te inwestycje przynosiłyby wprost rozszerzenie źródeł dochodów własnych Gminy. Inwestycje w zakresie celu gospodarczego zależą w głównej mierze od pozyskiwanych środków zewnętrznych (kredyt, instrumenty finansowe UE, dotacja UE). Koszty szacowano porównując z inwestycjami innych gmin w okresie 2014-2020, współfinansowanymi ze środków unijnych, np. *"Budowa dwóch wież widokowych w miejscowości Glinno i Proboszczowice" w ramach zagospodarowania turystycznego rzeki Warty oraz zbiornika Jeziorsko; Zagospodarowanie terenu nad jeziorem Krzęcińskim polegające na budowie ścieżki spacerowo - rowerowej szerokości 2,0 m, budowie oświetlenia solarnego, budowie pomostu z platformą widokową na jeziorze; Uporządkowanie przestrzeni publicznej w centrum wsi Mirakowo; Przyjazny dworzec kolejowy w Wąbrzeźnie - utworzenie infrastruktury dla podróżnych i mieszkańców; Budowa platformy widokowej w msc. Daleszyce oraz zagospodarowanie miejsc wokół świetlic wiejskich w msc. Cisów i Widełki jako zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów przyrodniczych KOF na terenie Gminy Daleszyce.*
- Cele przestrzenne - koszt opracowania programu rewitalizacji szacuje się na ok. 70 tys. zł (ceny rynkowe II poł. 2023), zaś koszty inwestycji i działań społecznych określi już sam program rewitalizacji w swoim budżecie. Opracowanie programu finansowane ze środków własnych. Plan ogólny Gminy to z kolei szacowany koszt 50-100 tys. zł (ceny szacowane na podstawie kosztów studiów uwarunkowań z 2023).
- Cele przestrzenne - koszt opracowania 1 szt. MPZP w dotychczasowych wielkościach przestrzeni szacuje się na ok. 15-40 tys. zł (stawki wskazane szacunkowo przez Gminę podczas konsultacji). Daje to łączny koszt ok. 330 tys. zł do 2030 r. Finansowanie ze środków własnych.
- Cele przestrzenne - koszt budowy 1 km drogi lokalnej utwardzonej szacuje się na ok. 999,6 tys. zł - 1,540 mln zł. Daje to łączne inwestycje na poziomie ok. 5,66 - 8,72 mln zł do 2030 r. Finansowanie inwestycji drogowych w głównej mierze zależy od środków zewnętrznych, zwłaszcza krajowych dotyczących budowy dróg lokalnych.

Chrzypsko 2030: Strategia Rozwoju Gminy Chrzypsko Wielkie na lata 2023-2030

Koszty szacowano w oparciu o inwestycje lokalne gmin województwa wielkopolskiego o długości: 270, 78, 3203 mb (wartości minimalne), na co nałożono skumulowaną prognozowaną przez NBP inflację do 2030 r. (wartości maksymalne).

- Cele środowiskowe – koszt budowy 1 km kanalizacji szacuje się na ok. 1,174 mln zł – 1,809 mln zł. Daje to łączne inwestycje na poziomie ok. 10,02 – 15,45 mln zł do 2030 r. Ze względu na nieujęcie Gminy Chrzypsko w KPOŚK jako aglomeracji o liczbie mieszkańców >2 tys. osób, finansowanie tych inwestycji z funduszy europejskich jest znacząco utrudnione. Na ten cel Gmina jest zmuszona zaciągać instrumenty dłużne lub korzystać z programów dotacji i pożyczek krajowych i regionalnych. Koszty szacowano w oparciu o inwestycje lokalne gmin województwa wielkopolskiego o długości 1322, 1620, 3060 mb (wartości minimalne), na co nałożono skumulowaną prognozowaną przez NBP inflację do 2030 r. (wartości maksymalne).
- Cele środowiskowe – koszt budowy 1 km wodociągu szacuje się na ok. 420,4 tys. zł – 647,6 tys. zł. Daje to łączne inwestycje na poziomie ok. 2,88 – 4,44 mln zł do 2030 r. Finansowanie głównie dotacyjne lub pożyczkowe z programów krajowych i regionalnych. Koszty szacowano w oparciu o inwestycje lokalne gmin województwa wielkopolskiego o długości: 298, 1250, 1815 mb (wartości minimalne), na co nałożono skumulowaną prognozowaną przez NBP inflację do 2030 r. (wartości maksymalne).

Kategorie źródeł finansowania stanowią:

- Dochody własne Gminy
- Dotacje ogólne, celowe i subwencje
- Dotacje inwestycyjne – środki wspólnotowe i krajowe
- Instrumenty finansowe w ramach polityk wspólnotowych
- Kredyty lub pożyczki inwestycyjne ze środków krajowych
- Małe granty, projekty współpracy, operacje w partnerstwie i projekty partnerskie

Potencjalne zewnętrzne źródła finansowania to w szczególności:

- Krajowy Plan Odbudowy
- Fundusze Europejskie dla Wielkopolski
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego
- Fundusze Europejskie na infrastrukturę, klimat i środowisko
- Programy wdrażane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- Programy rządowe wdrażane przez Bank Gospodarstwa Krajowego
- Programy rządowe wdrażane centralnie lub przez inne organy np. Wojewodę, spółki publiczne np. PLK SA
- Środki wdrażane w ramach Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność

Załączniki

Załącznik nr 1. Podsumowanie konsultacji społecznych

Sprawozdanie z przebiegu i wyników konsultacji

Strategii rozwoju Gminy Chrzypsko Wielkie na lata 2023-2030

Przeprowadzone w dwóch etapach: diagnostyczno-koncepcyjnym (pozaustawowym, dodatkowym zakresie ustalonym przez Gminę wspólnie z Wykonawcą Strategii) oraz ustawowym – wynikającym z art. 6 ust. 3 Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1259, 1273).

Spis treści

ETAP DIAGNOSTYCZNO-KONCEPCYJNY	98
METODA 1. BADANIE JAKOŚCIOWE TECHNIKĄ TDI (TELEFONICZNY INDYWIDUALNY WYWIAD POGŁĘBIONY).....	98
METODA 2. OTWARTE WARSZTATY STRATEGICZNE	104
ETAP KONSULTACJI USTAWOWYCH	107
KONSULTACJE Z PODMIOTAMI PUBLICZNYMI	107
KONSULTACJE SPOŁECZNE	107
WYNIKI KONSULTACJI ORAZ USTOSUNKOWANIE SIĘ DO ZGŁOSZONYCH UWAG WRAZ Z UZASADNIENIEM	126

ETAP DIAGNOSTYCZNO-KONCEPCYJNY

Na etapie diagnostyczno-koncepcyjnym, który trwał od 02.01.2023 do 15.05.2023 uwzględniono udział różnych grup interesariuszy wdrażania Strategii rozwoju przez Gminę Chrzypsko Wielkie. Proces tworzenia Strategii na etapie diagnostycznym uwzględniał następujące metody partycypacji społecznej:

METODA 1. BADANIE JAKOŚCIOWE TECHNIKĄ TDI (TELEFONICZNY INDYWIDUALNY WYWIAD POGŁĘBIONY)

Po diagnozie statystycznej opracowano hipotezy badawcze na potrzeby opracowania scenariuszy wywiadów indywidualnych techniką TDI (telefoniczny indywidualny wywiad pogłębiony). W badaniu:

- weryfikowano te hipotezy,
- pogłębiano inne aspekty związane z dotychczasowymi i przyszłymi procesami rozwojowymi Gminy Chrzypsko Wielkie, na które nie dały odpowiedzi analizy makroekonomiczne,
- rozpoznano problemy i potrzeby różnych interesariuszy wdrażania Strategii przez Gminę Chrzypsko Wielkie.

Wykonawca Strategii wskazał zapotrzebowanie na określone grupy interesariuszy z różnych sektorów (społeczny, gospodarczy, publiczny) celem uzyskania odpowiednich informacji o potrzebach i problemach Gminy. Badanie poprzedził kontakt Gminy Chrzypsko Wielkie z potencjalnymi respondentami oraz wskazanie 16 osób do udziału w wywiadach. Następnie Wykonawca kontaktował się z respondentami i realizował wywiady. Ostatecznie w tej metodzie partycypacyjnej wzięli udział następujący uczestnicy:

- Sektor społeczny – 7 respondentów: przedstawiciele Oddziału Rejonowego Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Chrzypsku Wielkim, Stowarzyszenia „Przyszłość”, Stowarzyszenia Wędkarzy „Sielawa”, Koła Gospożyn Wiejskich w Białczu, Środowiskowego Domu Samopomocy oraz sołtysi Białcza i Orla Wielkiego. Jeden z wcześniej umówionych respondentów odmówił udziału w badaniu pomimo tego, że wcześniej w kontakcie z Gminą wyraził zgodę na udział.
- Sektor gospodarczy – 2 respondentów: przedstawiciele wiodących firm z obszaru Gminy tj. branża kwiatowa – P.H.U. Benex oraz Hurtownia Ogrodnicza Bogdan Królik. Tak niski udział respondentów wynikał z faktu odmówienia udziału w wywiadzie przez dwóch przedsiębiorców, którzy wcześniej w kontakcie z Gminą wyrazili zgodę na udział. W zamian za to, przeprowadzono wywiad z Prezesem Gminnej Spółki Komunalnej, która jest firmą sektora publicznego.
- Sektor publiczny – 7 respondentów: Wójt Gminy, Skarbnik Gminy, Przewodniczący Rady Gminy, Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej, Dyrektor Zespołu Szkół, Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury i Biblioteki, Prezes Gminnej Spółki Komunalnej.

SCENARIUSZ WYWIADU Z PRZEDSTAWICIELAMI ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Na zlecenie Gminy Chrzypsko Wielkie przygotowujemy Strategię Rozwoju na lata 2023-2030. Jest to dokument, który wyznacza kierunki działania Gminy na kolejne lata. W pierwszej kolejności przeprowadzamy diagnozę potrzeb różnych interesariuszy na obszarze gminy – również organizacji pozarządowych. Nasza rozmowa potrwa maksymalnie 1 h i jest poufna – wyniki zostaną przedstawione w formie zanonimizowanej.

OBSZAR 1 – DZIAŁALNOŚĆ NGO

1. Proszę opowiedzieć czym zajmuje się [nazwa NGO]:
 - Od kiedy działa organizacja?
 - Jak długo P. aktywnie działa w organizacji?
 - Jakie działania realizujecie?
 - Z jakimi grupami osób pracujecie?
2. Jak ocenia P. ostatnie pięć lat działalności?
 - Z jakich zmian jest P. najbardziej zadowolony? Dlaczego?
 - Z jakich zmian jest P. najmniej zadowolony? Dlaczego?
 - Jak pandemia wpłynęła na funkcjonowanie organizacji?
 - Jak wojna w Ukrainie wpłynęła na funkcjonowanie organizacji?
3. Co dzisiaj stanowi największe wyzwanie w zakresie działalności [nazwa NGO]?
 - W jaki sposób organizacja sobie z tym radzi?
 - Jakie wsparcie przydałoby się P. organizacji?
 - Czego potrzebuje dzisiaj P. organizacja, aby prężnie się rozwijać?

OBSZAR 2 – PERSPEKTYWA MIESZKAŃCA

4. Co jest dzisiaj największą potrzebą mieszkańców Chrzypska Wielkiego?
 - Jakie obszary wymagają priorytetowego wsparcia?
 - Na co zwracają uwagę mieszkańcy - o czym się mówi w Chrzypsku Wielkim?

OBSZAR 3 – NOWA STRATEGIA

5. Chciałabym omówić pokrótce te mniej korzystne wnioski z dwóch obszarów poddanych analizie makroekonomicznej, zapytać o P. opinie na ten temat.
 - **OBSZAR SPOŁECZNY (demografia, warunki życia, jakość kapitału społecznego i ludzkiego)**

Wnioski:

- *starzejące się społeczeństwo: znacząca nadwyżka liczby mężczyzn nad liczbą kobiet w wieku 20-44 lata oraz ujemne saldo migracji,*
- *edukacja: wyniki edukacyjne uczniów z Chrzypska są jednymi z najłabszych w regionie, a liczebność klas przekracza średnią dla województwa.*

Jak gmina mogłaby rozwiązać ten problem?

Czy dostrzega P. inne problemy społeczne, które wymagają wsparcia Gminy?

- **OBSZAR PRZESTRZENNO-ŚRODOWISKOWY (rolnictwo, środowisko, zagospodarowanie)**

Wnioski:

- *szczególnie istotne do rozwiązania w kolejnych latach są: poprawa dostępu do sieci kanalizacyjnej oraz sieci gazowej,*
- *gospodarka odpadami - zbyt wolno postępuje udział domostw segregujących odpady w ogólnej ich liczbie,*
- *duże zagrożenie suszą - niski poziom wód gruntowych, powierzchnia objęta uprawami rolnymi przekracza 50% obszaru Gminy, przy czym 7/8 zasiewów to gatunki roślin szczególnie narażone na suszę,*
- *ścieżki rowerowe - istotna potrzeba społeczności lokalnej to wynik badania LGD PN.*

Jak gmina mogłaby rozwiązać ten problem?

Czy dostrzega P. inne problemy społeczne, które wymagają wsparcia Gminy?

6. Czy dostrzega P. inne aspekty, których nie poruszyliśmy jeszcze w naszej rozmowie, a jest wskazane, aby zostały uwzględnione w Strategii Rozwoju Gminy?

Źródło: opracowanie Magdalena Urban.

SCENARIUSZ WYWIADU Z SOŁTYSAMI

Na zlecenie Gminy Chrzypsko Wielkie przygotowujemy Strategię Rozwoju na lata 2023-2030. Jest to dokument, który wyznacza kierunki działania Gminy na kolejne lata. W pierwszej kolejności przeprowadzamy diagnozę potrzeb różnych interesariuszy na obszarze gminy - również sołectwami. Nasza rozmowa potrwa maksymalnie 1 h i jest poufna - wyniki zostaną przedstawione w formie zanonimizowanej.

OBSZAR 1 – DZIAŁALNOŚĆ SOŁECTWA

1. Proszę opowiedzieć czym zajmuje się P. w sołectwie?
 - Jak długo jest P. sołtysem?
 - Z kim najczęściej P. współpracuje (NGO, Urząd Gminy, firmy)?
2. Jak ocenia P. ostatnie pięć lat działań w [nazwa wsi]?
 - Z jakich zmian jest P. najbardziej zadowolony? Dlaczego?
 - Z jakich zmian jest P. najmniej zadowolony? Dlaczego?
 - Jak pandemia wpłynęła na działania w [nazwa wsi]?
 - Jak wojna w Ukrainie wpłynęła na działania w [nazwa wsi]?
3. Co dzisiaj stanowi największe wyzwanie w zakresie zarządzania [nazwa wsi]?
 - Jakiego wsparcia przydałoby się [nazwa wsi]?
 - Czego potrzebuje dzisiaj [nazwa wsi], aby prężnie się rozwijać?

OBSZAR 2 – PERSPEKTYWA MIESZKAŃCÓW

4. Co jest dzisiaj największą potrzebą mieszkańców [nazwa wsi]?
 - Jakiego wsparcia wymagają mieszkańcy?
 - Na co zwracają uwagę mieszkańcy - o czym się mówi w [nazwa wsi]?

OBSZAR 3 – NOWA STRATEGIA

5. Chciałabym omówić pokrótce te mniej korzystne wnioski z dwóch obszarów poddanych analizie makroekonomicznej, zapytać o P. opinie na ten temat.

- **OBSZAR SPOŁECZNY (demografia, warunki życia, jakość kapitału społecznego i ludzkiego)**

Wnioski:

- *starzejące się społeczeństwo: znacząca nadwyżka liczby mężczyzn nad liczbą kobiet w wieku 20-44 lata oraz ujemne saldo migracji,*
- *edukacja: wyniki edukacyjne uczniów z Chrzypska są jednymi z najłabszych w regionie, a liczebność klas przekracza średnią dla województwa.*

Jak gmina mogłaby rozwiązać ten problem?

Czy dostrzega P. inne problemy społeczne, które wymagają wsparcia Gminy?

- **OBSZAR PRZESTRZENNO-ŚRODOWISKOWY (rolnictwo, środowisko, zagospodarowanie)**

Wnioski:

- *szczególnie istotne do rozwiązania w kolejnych latach są: poprawa dostępu do sieci kanalizacyjnej oraz sieci gazowej,*
- *gospodarka odpadami – zbyt wolno postępuje udział domostw segregujących odpady w ogólnej ich liczbie,*
- *duże zagrożenie suszą – niski poziom wód gruntowych, powierzchnia objęta uprawami rolnymi przekracza 50% obszaru Gminy, przy czym 7/8 zasiewów to gatunki roślin szczególnie narażone na suszę,*
- *ścieżki rowerowe – istotna potrzeba społeczności lokalnej to wynik badania LGD PN.*

Jak gmina mogłaby rozwiązać ten problem?

Czy dostrzega P. inne problemy społeczne, które wymagają wsparcia Gminy?

6. Czy dostrzega P. inne aspekty, których nie poruszyliśmy jeszcze w naszej rozmowie, a jest wskazane, aby zostały uwzględnione w Strategii Rozwoju Gminy?

Źródło: opracowanie Magdalena Urban.

SCENARIUSZ WYWIADU Z PRZEDSIĘBIORCAMI

Na zlecenie Gminy Chrzypsko Wielkie przygotowujemy Strategię Rozwoju na lata 2023-2030. Jest to dokument, który wyznacza kierunki działania Gminy na kolejne lata. W pierwszej kolejności przeprowadzamy diagnozę potrzeb różnych interesariuszy na obszarze gminy – również przedsiębiorców. Nasza rozmowa potrwa maksymalnie 1 h i jest poufna – wyniki zostaną przedstawione w formie zanonimizowanej.

OBSZAR 1 – DZIAŁALNOŚĆ FIRMY

1. Proszę opowiedzieć czym zajmuje się P. firma:
 - Jak długo istnieje na rynku?
2. Jak ocenia P. ostatnie pięć lat działalności?
 - Z jakich zmian jest P. najbardziej zadowolony? Dlaczego?
 - Z jakich zmian jest P. najmniej zadowolony? Dlaczego?
 - Jak pandemia wpłynęła na funkcjonowanie firmy?
 - Jak wojna w Ukrainie wpłynęła na funkcjonowanie firmy?
3. Co dzisiaj stanowi największe wyzwanie w zakresie działalności firmy?
 - W jaki sposób P. sobie z tym radzi?
 - Jakie wsparcie przydałoby się P. firmie?
 - Jakiego wsparcia oczekuje P. ze strony gminy?
 - Czego potrzebuje dzisiaj P. firma, aby prężnie się rozwijać?

OBSZAR 2 – PERSPEKTYWA MIESZKAŃCA

4. Co jest dzisiaj największą potrzebą mieszkańców Chrzypska Wielkiego?
 - Jakich obszarów wymagają priorytetowego wsparcia?
 - Na co zwracają uwagę mieszkańcy – o czym się mówi w Chrzypsku Wielkim?

OBSZAR 3 – NOWA STRATEGIA

5. Chciałabym omówić pokrótce te mniej korzystne wnioski z dwóch obszarów poddanych analizie makroekonomicznej, zapytać o P. opinie na ten temat.

- **OBSZAR GOSPODARCZY (w tym rynek pracy)**